

Utgifter:

Amortering af retroaktivfonden, $\frac{7}{10}$ af telegrafverkets bidrag	41,686: 64.	— — —	41,686: 64.
Pensioner	180: —	2,561: 66.	2,741: 66.
Afskrifning af retroaktivfonden	11,639: 14.	— — —	11,639: 14.
Diverse omkostnader	924: 30.	— — —	924: 30.
Säger	54,430: 08.	2,561: 66.	56,991: 74.

Balans till år 1879:

Tillgångar:

Kontant behållning: i kassan	1,187: 17.	— — —	1,187: 17.
på upp- och afskrifningsräkning	8,538: 22.	228: 04.	8,766: 26.
Utlånta medel	418,467: 50.	84,918: 44.	503,385: 94.

Fordringar:

Hos Telegrafstyrelsen innestående tantième	14,802: 35.	— — —	14,802: 35.
Retroaktivfonden	821,225: 16.	— — —	821,225: 16.
Upplupna räntor	1,675: 24.	3,903: 38.	5,578: 62.
Oguldna pensionsavgifter	282: 80.	100: —	382: 80.
Säger	1,266,178: 44.	89,149: 86.	1,355,328: 30.

Summa	1,405,901: 46.	91,723: 28.	1,497,624: 74.
-------	----------------	-------------	----------------

Folkskolelärarnes pensionsinrättningar.

Debet.

Balans från år 1877:

	Pensionsinrätt- ningen.	Enke- och pupillkassan.	Summa.
Tillgångar	1,705,333: 50.	219,503: 44.	1,924,836: 94.

Uppbörd:

Nionde hufvudtitelns ordinarie anslag	355,000: —	56,000: —	411,000: —
Ordinarie pensionsavgifter	127,807: 50.	54,272: 98.	182,080: 48.
Extra d:o	5,538: 74.	803: 99.	6,342: 73.
Intressemedel	96,569: 70.	11,344: 20.	107,913: 90.
Kapitalvinst å utlottade obligationer	1,495: —	— — —	1,495: —
Förvaltningsbidrag från folkskolelärar- nes enke- och pupillkassa	3,000: —	— — —	3,000: —
Säger	589,410: 94.	122,421: 17.	711,832: 11.

Balans till år 1879:

Skulder	100,594: 84.	3,686: 67.	104,281: 51.
Summa	2,395,339: 28.	345,611: 28.	2,740,950: 56.

Kredit.

Balans från år 1877:

Skulder	77,271: 29.	2,969: 17.	80,240: 46.
---------	-------------	------------	-------------

Utgifter:

Pensioner	154,937: 86.	7,071: 67.	162,009: 53.
Förvaltningskostnader	1,885: 16.	3,053: 41.	4,938: 57.
Arfvoden till ledamöter, tjänstemän och vaktbetjente	11,000: —	— — —	11,000: —
Säger	167,823: 02.	10,125: 08.	177,948: 10.

Balans till år 1879:

Tillgångar:

Kontant behållning (på upp- och afskrifningsräkning)	80,928: 81.	5,455: 39.	86,384: 20.
Fastighets värde	180,000: —	— —	180,000: —
Utlånta medel... .. .	1,848,979: 90.	318,499: 55.	2,167,479: 45.
Fordringar	40,336: 26.	8,562: 09.	48,898: 35.
	Säger 2,150,244: 97.	332,517: 03.	2,482,762: —
Summa	2,395,339: 28.	345,611: 28.	2,740,950: 56.

Allmänna verks och inrätt-

Revisorerna få, i enlighet med hvad förut iakttagits, här nedan meddela *sammandrag öfver uträkenskaper*:

	Till-			
	Kontant be- hållning.	Fästigheters värden.	Behållning af inventarier m. m.	Behållning af spanmål m. m.
Statsanslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de Kongl. hofven upplåtna byggnader	— — —	— — —	— — —	— — —
Anslaget till brandväsendet och den yttre lyshåll- ningen vid Kongl. slottet och Arfprinsens palats	154 80	— — —	— — —	— — —
Drottningholms och Svartsjö Kongl. lustslott	104 23	— — —	— — —	— — —
Gripsholms slott	66 40	— — —	— — —	— — —
Ulriksdals slott	— — —	— — —	— — —	— — —
Haga lustslott och park	248 63	— — —	— — —	— — —
Strömsholms slott	— — —	— — —	— — —	— — —
Justitiedepartementets expedition	— — —	— — —	— — —	— — —
Högsta domstolen och nedre Justitierevisionen	54 79	— — —	— — —	— — —
Justitiekanslers-expeditionen	— — —	— — —	— — —	— — —
Svea hofrätt	393 33	— — —	— — —	— — —
Göta hofrätt	83 95	— — —	— — —	— — —
Hofrätten öfver Skåne och Blekinge	— — —	— — —	— — —	— — —
Krigshofrätten	117 62	— — —	— — —	— — —
Fångvårdsstyrelsen	107,092 50	— — —	174,277 14	— — —
Utrikesdepartementet	49,461 79	— — —	— — —	— — —
Arméförvaltningen	283,581 66	— — —	— — —	— — —
Marinförvaltningen	674,934 10	— — —	— — —	— — —
Lotsstyrelsen	32,341 58	— — —	— — —	— — —
Navigationsskolorna	3,641 90	— — —	— — —	— — —
Civildepartementets expedition	279 64	— — —	— — —	— — —
Kommerskollegium	203 47	— — —	— — —	— — —
Statistiska tabellkommissionen	354 70	— — —	— — —	— — —
Generallandtmäterikontoret	8,996 15	— — —	— — —	— — —
Rikets ekonomiska karteverk	3,829 84	— — —	— — —	— — —
Öfverståthållareembetets räkenskaper	31,666 12	— — —	— — —	— — —
Transport	1,197,606 70	— — —	174,277 14	— — —

ningars tillgångar och skulder.

balanserade tillgångar och skulder till år 1879 enligt de i denna berättelse intagna tabeller öfver följande

g å n g a r.										Skulder.				
Behållning af bergseffekter.	Utlånta medel.	Utestående uppbörd.	Förskott.	Anmärkta poster och proprie-balanser.	Fordringar.	Summa.								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64,275	96		
—	—	—	—	—	—	154	30	—	—	—	2,000	—		
—	—	—	—	—	—	104	23	—	—	—	68,605	—		
—	—	—	—	—	637	21	703	61	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	57		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	248	63		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	89	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	599	81
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,565	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	79	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	393	33	450	80
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	95	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	64
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117	62	—	—
—	—	—	28,615	17	8,506	10	601,741	78	920,232	69	840,787	99	—	—
—	—	—	—	—	—	—	105,909	94	155,371	73	—	—	—	—
—	54,877	90	—	—	—	—	3,217,608	66	3,556,068	22	2,475	—	—	—
—	—	—	749,257	84	—	—	1,169,828	28	2,594,020	22	5,748	62	—	—
—	—	—	374,091	87	—	—	—	—	406,433	45	—	—	—	—
—	4,131	23	—	—	—	—	—	—	7,773	13	1,232	41	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	279	64	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	203	47	2,513	07	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	354	70	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,996	15	711	34	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,829	84	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	31,666	12	791	30	—	—
—	59,009	13	—	—	1,151,964	88	8,506	10	5,095,725	87	7,687,089	82	992,006	78

	Till-			
	Kontant be- hållning.	Fastigheters värden.	Behållning af inventarier m. m.	Behållning af spanmål m. m.
Transport	1,197,606 70	— — —	174,277 14	— — —
Stockholms stads kronoräkenskaper och läns- landsböcker	2,710,778 43	— — —	— — —	— — —
Styrelsen öfver allmänna väg- och vattenbyggnader	11,751 69	— — —	— — —	— — —
Statens jernvägsbyggnader	85,890 15	— — —	58,995,256 64	— — —
Statens jernvägstrafik	829,701 67	— — —	21,090,949 68	— — —
Landbruksakademien	6,343 39	254,032 56	103,714 14	— — —
Ultuna landbruksinstitut	9,827 79	— — —	138,656 30	21,698 62
Alnarps landbruksinstitut	155 25	— — —	508,324 47	27,133 73
Stuteriöfverstyrelsen och stuterierna	18,177 89	1,684,150 —	510,646 12	63,882 10
Handels- och sjöfartsfonden	8,287 44	— — —	— — —	— — —
Anslaget till de geologiska undersökningarne	1,787 81	— — —	— — —	— — —
Finansdepartementets expedition	913 34	— — —	— — —	— — —
Kammarkollegium	6,486 58	— — —	— — —	— — —
Statskontoret	3,443,233 44	— — —	— — —	— — —
„ expensmedelsredogörelse	788 97	— — —	— — —	— — —
Myntverket	25,506 98	180,460 65	82,777 20	— — —
Kontrollverket	22 41	— — —	— — —	— — —
Kammarrätten	201 —	— — —	— — —	— — —
„ aktoratsräkningen	— — —	— — —	— — —	— — —
Öfverintendentsembetet	17,670 20	— — —	— — —	— — —
Riddarholmskyrkan	118 36	— — —	— — —	— — —
Postverket	1,115,810 31	— — —	— — —	— — —
Telegrafverket	46,616 15	— — —	— — —	— — —
Tullverket	89,108 99	— — —	— — —	— — —
Skogsstyrelsen	14,784 80	— — —	— — —	— — —
Skogsinstitutet	1,696 14	— — —	— — —	— — —
Skogsskolorna	29 49	— — —	— — —	— — —
Byrån för kontroll å tillverkningsavgifter	— — —	— — —	— — —	— — —
Kongl. teatrarne	2,307 —	— — —	— — —	— — —
Kongl. teaterns arbetares och betjentes sjuk- och begravningskassa	920 06	— — —	— — —	— — —
Ecklesiastikdepartementets expedition	650 61	— — —	— — —	— — —
Kongl. Biblioteket	8 93	— — —	— — —	— — —
Riksarkivet	851 67	— — —	— — —	— — —
Nationalmuseum	8,657 83	— — —	— — —	— — —
Upsala universitet	358,045 23	122,535 —	— — —	— — —
Lunds do	14,058 38	— — —	— — —	— — —
Karolinska medico-kirurgiska institutet	1,762 69	— — —	— — —	— — —
Konsistorierna och elementarläroverken	151,683 22	— — —	— — —	— — —
Transport	10,182,240 99	2,241,178 21	81,604,601 69	112,714 45

å n g a r.

Behållning af bergseffekter.	Utlånta medel.	Utestående uppbörd.	Förskott.	Anmärkta poster och proprie-balanser.	Fordringar.	Summa.	Skulder.
— — —	59,009 13	— — —	1,151,964 88	8,506 10	5,095,725 87	7,687,089 82	992,006 78
1,772 31	14,000 —	18,455,420 72	893,717 62	26,498 32	2,012,245 47	24,114,432 87	1,703,172 31
— — —	— — —	— — —	69,605 71	— — —	— — —	81,357 40	10 —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	6,923 90	59,088,070 69	396,846 50
— — —	— — —	— — —	76,439 99	— — —	959,037 38	22,956,128 72	720,485 06
— — —	295,350 —	— — —	2,319 91	— — —	93,228 50	754,988 50	87,041 51
— — —	16,673 46	— — —	— — —	— — —	2,902 31	189,758 48	46,511 66
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	11,949 46	547,562 91	52,895 46
— — —	51,215 33	— — —	— — —	— — —	47,204 28	2,375,275 72	18,241 94
— — —	2,343,906 17	— — —	— — —	— — —	119,411 17	2,471,604 78	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	1,787 81	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	913 34	— — —
— — —	— — —	— — —	100 —	— — —	— — —	6,586 58	— — —
34,635 78	12,411,647 81	10,725 94	2,220,658 48	— — —	3,225,521 78	21,346,423 23	16,099,605 56
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	788 97	— — —
322,203 71	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	610,948 54	90,752 68
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	22 41	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	201 —	403 77
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	174,074 20	174,074 20	— — —
— — —	— — —	— — —	104,929 77	— — —	78,324 —	200,923 97	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	118 36	— — —
— — —	— — —	— — —	38,592 45	8,901 94	30,959 57	1,194,264 27	966,136 74
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	79,679 78	126,295 93	70,367 01
— — —	— — —	202,397 83	— — —	33,136 23	3,480,417 12	3,805,060 17	598,936 35
— — —	— — —	— — —	73,916 61	— — —	346,378 71	435,080 12	187,440 25
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	1,696 14	1,900 15
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	29 49	158 17
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	311 62
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	2,307 —	151,730 97
— — —	65,163 —	— — —	— — —	— — —	1,521 08	67,604 14	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	650 61	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	8 93	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	851 67	3,202 39
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	3,505 —	12,162 83	— — —
— — —	1,842,977 55	— — —	147,588 41	— — —	189,838 94	2,660,985 13	2,613,817 47
— — —	1,427,804 73	— — —	3,261 45	— — —	1,046 28	1,446,170 84	198,883 53
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	1,762 69	— — —
— — —	3,910,604 43	— — —	— — —	— — —	126,924 91	4,189,212 56	468,158 44
358,611 80	22,438,351 61	18,668,544 49	4,783,095 28	77,042 59	16,086,819 71	156,553,200 82	25,469,016 32

	Til			
	Kontant be- hållning.	Fastigheters värden.	Behållning af inventarier m. m.	Behållning af spanmål m. m.
Transport	10,182,240 99	2,241,178 21	81,604,601 69	112,714 45
Kongl. och Hvitfeldtska stipendiefonden	— — —	— — —	— — —	— — —
Seminarium för bildande af lärarinnor	3,261 19	131,121 31	25,970 92	— — —
Folkundervisningens normalskola	75 07	85,000 —	14,800 —	— — —
Tekniska högskolan	3,306 13	— — —	— — —	— — —
Tekniska skolorna	15,000 70	— — —	— — —	— — —
Gymnastiska centralinstitutet	4,745 22	— — —	— — —	— — —
Medicinalstyrelsen	126,081 78	— — —	509,090 26	— — —
Allmänna barnbördshuset	— — —	200,000 —	7,500 —	— — —
Veterinärinstitutet	6,884 61	— — —	— — —	— — —
Veterinärinrättningen i Skara	6,239 41	— — —	— — —	— — —
Svenska akademien	58 66	— — —	— — —	— — —
Vetenskapsakademien	33,721 09	— — —	695,952 18	— — —
Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademien	3,134 55	— — —	— — —	— — —
Akademien för de fria konsterna	209 —	— — —	— — —	— — —
Musikaliska akademien	— — —	— — —	— — —	— — —
Allmänna institutet för döfstumma och blinda	967 75	268,250 —	33,572 52	— — —
Drottninghuset	245 24	37,500 —	395 24	— — —
Kongl. Serafimerlasarettet	15,938 94	— — —	— — —	— — —
Allmänna hospitals- och barnhusfonden	20,980 01	— — —	— — —	— — —
Danviks hospital	4,340 54	112,830 —	— — —	4,322 12
Stockholms allmänna barnhus	39,533 42	698,468 —	39,775 54	— — —
Domkyrkorna	23,417 90	— — —	204,983 24	— — —
Bibelkommissionen	135 86	— — —	— — —	— — —
Civilstatens pensionsinrättning	31,095 86	— — —	— — —	— — —
Arméns pensionskassa	34,548 40	45,000 —	— — —	— — —
Amiralitetskrigsmanskassan	64,461 61	9,601 12	— — —	— — —
Handelsflottans pensionsanstalt	269 43	— — —	— — —	— — —
Statens jernvägstrafiks pensionsinrättningar	45,934 48	444,755 03	7 33	— — —
Telegrafverkets d:o	9,953 43	— — —	— — —	— — —
Folkskolelärares d:o	86,384 20	180,000 —	— — —	— — —
Summa	10,763,165 47	4,453,703 67	83,136,648 92	117,036 57

å n g a r.														
ehållning af bergseffekter.	Utlånta medel.		Utestående uppbörd.		Förskott.		Anmärkta poster och propriebalanser.		Fordringar.		Summa.		Skulder.	
358,611 80	22,438,351 61	18,668,544 49	4,783,095 28	77,042 59	16,086,819 71	156,553,200 82	25,469,016 32							
— — —	160,865 37	— — —	— — —	— — —	3,502 36	164,367 73	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	54,341 —	— — —	100 —	— — —	130 —	160,483 42	118,460 80	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	102,198 —	— — —	— — —	— — —	1,257 53	155,573 60	47,465 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	88,698 04	— — —	— — —	— — —	820 78	106,324 91	118 82	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	103,698 74	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	4,745 22	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	32,790 84	— — —	6,711 07	4,616 51	6,705 52	685,995 98	27,151 06	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	175,850 —	— — —	91 80	— — —	473 45	383,915 25	19,828 53	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	6,884 61	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	19,050 —	— — —	— — —	— — —	9 50	25,298 91	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	58 66	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	3,484 83	14,472 96	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	733,158 10	4,916 39	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	3,134 55	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	209 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	1,230 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	372,289 44	— — —	— — —	— — —	8,364 93	683,444 64	198,901 83	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	153,773 50	— — —	— — —	— — —	5,811 31	197,725 29	2,908 01	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	1,214,088 03	— — —	97 —	— — —	2,683 25	1,232,807 22	1,232,807 22	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	20,980 01	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	109,036 —	— — —	— — —	— — —	10,000 42	240,529 08	11,100 93	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	1,893,875 76	— — —	— — —	— — —	102,610 14	2,774,262 86	1,592,222 32	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	303,809 08	— — —	— — —	— — —	93,893 24	626,103 26	421,686 31	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	135 86	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	7,697,535 45	— — —	135 45	— — —	29,543 01	7,758,309 77	11,027 56	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	3,764,767 52	— — —	116,242 34	— — —	603,288 28	4,563,846 54	364,103 70	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	2,248,049 50	— — —	— — —	— — —	96,897 60	2,419,009 83	462,666 38	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	406,516 —	— — —	— — —	— — —	8,816 89	415,602 32	226 87	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	1,782,019 17	— — —	— — —	— — —	48,326 72	2,321,042 73	103,436 49	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	503,385 94	— — —	— — —	— — —	841,988 93	1,355,328 30	71,111 45	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
— — —	2,167,479 45	— — —	— — —	— — —	48,898 35	2,482,762 —	104,231 51	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
358,611 80	45,688,769 70	18,668,544 49	4,906,472 94	81,659 10	18,004,326 75	186,178,939 21	30,279,140 46							

Sammandrag öfver kostnaderna för komitéer, för hvilka utgifter
afförts i 1878 års räkenskaper.

På sätt vid föregående statsrevisioner egt rum, få Revisorerne här nedan meddela ett sammandrag öfver kostnaderna för de komitéer, för hvilka utgifter blifvit i räkenskaperna för revisionsåret afförda:

Komitén för reglering af de förvaltande embetsverkens och embetsmyndigheternas löneförhållanden:

år 1877 af extra statsanslaget till ersättande af åtskilliga af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter... ..	8,537: —	
år 1878 af d:o d:o till d:o af d:o, tillhörande 7:de hufvudtiteln	<u>13,590: 75.</u>	22,127: 75.

Komitén för afgifvande af förslag till ny löne reglering för landsstaten:

år 1878 af extra Statsanslaget till ersättande af åtskilliga af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande 6:te hufvudtiteln		37,031: 60.
---	--	-------------

Komitén för granskning af Styrelsens öfver statens jernvägar förvaltning:

år 1878 af extra statsanslaget till ersättande af åtskilliga af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande 6:te hufvudtiteln		2,071: 20.
---	--	------------

Komitén för teknologiska institutets ombildning samt inrättande af en teknisk högskola i Stockholm:

år 1878 af extra statsanslaget till ersättande af åtskilliga af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande 6:te hufvudtiteln... ..		<u>10,054: 07.</u>
--	--	--------------------

Transport 71,284: 62.

Transport 71,284: 62.

Komitén för förberedande undersökningar i fråga om medlen för genomförande af en ny härordning:

år 1878 af 7:de hufvudtitelns ordinarie anslag till extra utgifter	5,989: —	
„ „ af extra statsanslaget till ersättande af åtskilliga af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande 7:de hufvudtiteln	7,022: 35.	13,011: 35.

Komitén för afgifvande af förslag rörande närmast förestående hospitalbyggnader:

år 1878 af 8:de hufvudtitelns allmänna besparingar	378: 10.
--	----------

Komitén för utarbetande af undervisningsplaner för tekniska söndags- och aftonskolor:

år 1878 af 8:de hufvudtitelns allmänna besparingar	1,840: —
--	----------

Komitén för utarbetande af normalplaner för undervisningen vid folk- och småskolor:

år 1878 af reservationer å 8:de hufvudtitelns ordinarie anslag till folkundervisningen	178: 60.
--	----------

Komitén för utarbetande af ny vexellag:

år 1878 af besparingarne på 1877 års extra statsanslag till nya lagberedningen	1,027: 90.
--	------------

Komitén för afgifvande af förslag till ändringar i sjölagen:

år 1878 af besparingarne på 1877 års extra statsanslag till nya lagberedningen	1,230: 13.
--	------------

Summa 88,950: 70.

Uti de å särskilda ställen i denna berättelse omförmälda resor hafva följande ledamöter af Revisionen deltagit, nemligen:

i resan till *Karlsborg*: Herrar F. Didron, Grefve A. von Rosen, Friherre C. Cson Bonde, P. O. Hörnfeldt, A. Persson, J. Mankell och N. J. Boström;

i resan till *Eskilstuna*: Herrar Friherre C. C:son Bonde, P. O. Hörnfeldt, A. Persson, J. Mankell och N. J. Boström; samt

i resan till *Strömsholm*: Herrar Friherre C. C:son Bonde, P. O. Hörnfeldt, A. Persson, J. Mankell och N. J. Boström.

Förutom de sålunda särskildt omförmälda besöken hafva under denna revision besök jemväl egt rum vid *Kongl. flottans verkstäder å det s. k. Galérvarfvet å Kongl. Djurgården*, *Kongl. Landbruksakademiens experimentalfält*, *Svenska trädgårdsföreningens eleskola och anläggningar å Kongl. Djurgården*, *Kongl. Myntet* och *Kongl. Skogsinstitutet*.

Reservation af Herrar *Rydin* och *Ljunggren*. **Litt. U.**

För de i denna berättelse förekommande sifferuppgifters öfverensstämmelse med räkenskaperna äfvensom för deri intagna tabellers rigtighet är den vid revisionen anstälde kamrerare ansvarig.

Stockholm den 15 Oktober 1880.

F. DIDRON.	NILS LARSON.	AUG. v. ROSEN.
H. L. RYDIN.	R. C. G. RUDBECK.	CARL CARLSON BONDE.
C. J. LJUNGGREN.	P. O. HÖRNFELDT.	ANDERS PERSSON.
C. A. LARSSON.	J. MANKELL.	N. J. BOSTRÖM.

Staffan Cederschiöld.

Reservationer:

1:o) vid berättelsen angående Kongl. Arméförvaltningen.

Litt. A.

Af Herrar *Rydin* och Friherre *Rudbeck* (§ 7), hvilka ansågo det kategoriska uttalandet, som influtit i denna §, ej på tillräckliga skäl grundadt.

Litt. B.

Af Herrar *Didron*, Grefve *von Rosen* och *Rydin*, hvilka yrkade, att § 9 skulle ur berättelsen utgå.

Af Herr *Mankell*, som ville, att i berättelsen skulle inflyta en § af följande lydelse:

Litt. C.

§

»Under såväl revisionsåret som föregående år hafva i statsregleringen brister yppat sig, som blott i ringa mån kunnat fyllas medelst uppkomna besparingar, och hvilka till en stor del varit föranledda af förslagsanslagens öferskridande. Detta har särdeles varit fallet på fjerde hufvudtiteln, hvarpå såsom exempel må anföras, att under revisionsåret

förslagsanslaget till fouragering af artilleriets, värfvade kavalleriets och fortifikationstruppernas hästar, som uppgår till 600,000 kronor, blifvit öferskridet med 111,086 kronor 67 öre;

förslagsanslaget till mathållning för manskapet vid garnisonsregementena, som uppgår till 1,101,000 kronor, blifvit öferskridet med 328,084 kronor 18 öre; samt

förslagsanslaget till beväringmanskapets vapenöfning, som uppgår till 651,000 kronor, blifvit öferskridet med 401,148 kronor 67 öre o. s. v.

Att detta öferskridande icke utgjort något undantag från regeln, utan ganska ofta förekommit och på senare tider ökats, framgår af förhållandet under de revisionsåret närmast föregående 20 åren, hvarföre Revisorerne ansett sig här nedan böra meddela en öfersigt deraf.

Anslaget till fouragering af artilleriets, värfvade kavalleriets och fortifikationstruppernas hästar.

Anslagsåret.	Anslaget enligt riksstat.	Anslaget			
		öfverskridet med		underskridet med	
1858	300,000 —	77,885	27	—	—
1859	300,000 —	101,420	45	—	—
1860	300,000 —	163,020	27	—	—
1861	350,000 —	3,995	15	—	—
1862	350,000 —	19,222	85	—	—
1863	350,000 —	—	—	72,370	30
1864	390,000 —	—	—	67,348	31
1865	390,000 —	—	—	76,464	40
1866	390,000 —	—	—	21,000	54
1867	390,000 —	—	—	9,892	26
1868	390,000 —	68,361	27	—	—
1869	390,000 —	58,186	46	—	—
1870	390,000 —	—	—	29,677	24
1871	390,000 —	4,977	35	—	—
1872	390,000 —	11,652	35	—	—
1873	439,700 —	—	—	20,122	48
1874	468,400 —	64,224	15	—	—
1875	485,900 —	95,949	62	—	—
1876	485,900 —	—	—	70,923	—
1877	485,900 —	504,455	87	—	—
1878	600,000 —	111,086	39	—	—

Anslaget till mathållning för manskapet vid garnisonsregementena.

Anslagsåret.	Anslaget enligt riksstaten.		Omföring från anslag inom hufvudtiteln.		Anslaget öfverskridet med		Anslaget underskridet med	
1858	175,000	—	—	—	23,460	57	—	—
1859	175,000	—	—	—	54,497	24	—	—
1860	175,000	—	—	—	19,513	39	—	—
1861	200,000	—	8,333	27	—	—	—	—
1862	200,000	—	28,361	62	—	—	—	—
1863	200,000	—	25,803	82	—	—	—	—
1864	320,000	—	48,843	44	—	—	—	—
1865	320,000	—	4,238	25	—	—	—	—
1866	320,000	—	48,666	91	—	—	—	—
1867	320,000	—	76,108	26	—	—	—	—
1868	320,000	—	214,701	84	—	—	—	—
1869	320,000	—	132,393	48	—	—	—	—
1870	320,000	—	122,228	18	—	—	—	—
1871	320,000	—	65,517	53	—	—	—	—
1872	320,000	—	—	—	106,444	96	—	—
1873	358,000	—	—	—	130,318	64	—	—
1874	386,000	—	—	—	219,260	24	—	—
1875	800,000	—	—	—	40,594	87	—	—
1876	1,087,000	—	—	—	8,042	50	—	—
1877	1,084,000	—	—	—	105,064	86	—	—
1878	1,101,000	—	—	—	328,084	18	—	—

Anslaget till beväringmanskapets vapenöfning.

Anslagsåret.	Anslaget enligt riksstaten.		Omföring från anslag inom hufvudtiteln.		Anslaget öfverskridet med		Anslaget underskridet med	
1858	458,333	—	—	—	—	—	101,773	46
1859	458,333	—	—	—	80,094	12	—	—
1860	458,333	—	—	—	83,744	89	—	—
1861	458,333	—	—	—	221,843	63	—	—
1862	458,333	—	—	—	287,119	67	—	—
1863	458,333	—	—	—	195,025	60	—	—
1864	500,000	—	—	—	109,447	88	—	—
1865	500,000	—	—	—	125,198	51	—	—
1866	500,000	—	—	—	154,016	70	—	—
1867	500,000	—	—	—	135,603	50	—	—
1868	500,000	—	—	—	231,375	10	—	—
1869	500,000	—	—	—	200,879	54	—	—
1870	500,000	—	—	—	—	—	109,576	48
1871	600,000	—	—	—	17,182	02	—	—
1872	600,000	—	—	—	—	—	175,988	59
1873	600,000	—	—	—	111,668	01	—	—
1874	600,000	—	—	—	137,039	97	—	—
1875	651,000	—	—	—	320,309	61	—	—
1876	651,000	—	—	—	577,560	10	—	—
1877	651,000	—	—	—	328,365	94	—	—
1878	651,000	—	—	—	401,148	67	—	—

Ehuru Revisorerna ingalunda förbisett, att det stigande priset på lifsmedel, de värfvade truppernas ökade styrka, tillfälliga höjningar i varuprisen, äldre anslags upptagande i de bibehållna, med flera omständigheter utgjort bidragande orsaker till öfverskridandet, hafva de dock ansett förhållandet så anmärkningsvärdt, att Riksdagens uppmärksamhet dervid borde fästas. Fastän benämningen *förslagsanslag* innebär att summan, som för ett bestämdt ändamål skall användas, icke kan till beloppet fullt beräknas, vill det dock synas, som skulle det i flera fall för styrelsen finnas möjlighet att så begränsa utgifterna, att de af Riksdagen anslagna medel i det närmaste blefve för sina ändamål tillräckliga.

Hvad särskildt beträffar öfverskridandet under revisionsåret å anslaget till beväringmanskapets vapenöfning, hafva Revisorerna funnit det så mycket mera

anmärkningsvärdt, som från detta anslag under året utgått ett belopp af 27,178 kronor 46 öre till utgifter för byggnadsarbeten, såsom för uppförande af barackbyggnader och förrådshus vid mötesplatser, derfor särskildt anslag finnes å hufvudtiteln anvisadt.»

Af Herr *C. A. Larsson*, hvilken instämde i Herr Mankells omförmälda yrkande, men önskade att till den föreslagna §:n skulle göras följande tillägg:

Litt. D.

»De fakta, som framgå af ofvanstående tabeller, äro egnade att i högsta grad ådraga sig Revisorernes uppmärksamhet. Man finner deraf att, hvilka summor Riksdagen än anslår, ställes hushållningen så, att de blifva otillräckliga.

Då Riksdagen utan Kongl. proposition eller enskild motion höjde 1878 års anslag för hästfourageringen till 600,000 kronor, väntade man, att utgifterna skulle så inskränkas, att detta högre belopp skulle blifva tillräckligt; men räkenskaperna visa, att nämnda anslag icke dess mindre öferskridits med 111,086 kronor 39 öre, ehuru 1876 års mindre anslag lemnat ett icke obetydligt öferskott. Att 1877 års anslag med mer än dubbla beloppet öferskreds, visar hvarthän det kan komma att gå, om icke Riksdagen genom skärpta föreskrifter sätter en gräns för en så godtycklig misshushållning med förslagsanslagen. Perioden 1858—1872, då anslagen voro 300,000 å 390,000 kronor, visar, att det ligger inom möjlighetens område att begränsa utgifterna till någorlunda måttliga belopp; ty det kan icke antagas, att foderpriserna kunna vara så vexlande, att hvad som räckte 1872 behöfde tredubblas 1877.

Ser man vidare på anslaget till mathållningen för garnisonsmanskapet, så finner man, att summan, som åtgått 1872, blifvit mer än tredubblad 1878; och denna skilnad kan omöjligt ligga i prisskilnaden, utan måste hafva sin rot i någon mindre god hushållning. Enahanda är förhållandet med anslaget till beväringssmanskapets vapenöfningar. Detta anslag, som 1872 var 600,000 kronor, öferskreds då endast med 175,988 kronor 59 öre, hvaremot, sedan anslaget 1875 ökats till 651,000 kronor, detsamma under följande fyra åren öferskridits:

1875 med	.....	Kronor	320,399: 61.
1876	„	„	557,560: 10.
1877	„	„	328,365: 94 och
1878	„	„	401,148: 67.

eller tillhopa kronor 1,607,384: 32.

Förslagsanslagen på de öfriga hufvudtitlarne hafva visserligen jemväl blifvit i betydlig mån öferskridna; men öferskridandena på fjerde hufvudtiteln äro dock de mest i ögonen fallande. På grund af hvad sålunda anförts, hafva Revisorerne icke kunnat underlåta att å förhållandet fästa Riksdagens synnerliga uppmärksam-

het, med hemställan om icke till benämningen förslagsanslag borde fogas ordet »högst», på sätt fallet redan är vid en del förslagsanslag».

Af Herrar *C. A. Larsson* och *Mankell*, hvilka yrkade, att i berättelsen skulle införas fem §§ i enlighet med följande förslag:

Litt. E.

§.

»Af *volontärvakansmedelsfonden* finnas, så väl under revisionsåret som föregående år, utgifter till icke obetydligt belopp bestridda för utbildning af sjukvårds-soldater, för timmermansskolor och hofbeslagareskolor, samt för byggnader och reparationer m. m. Då dylika utgifter måste synas främmande för fondens ändamål, hvilket, enligt Kongl. brevet den 12 Mars 1836, är korporalskolornas förseende med förnödenheter samt skjuts- och traktamentsersättning för det befäl, som kommenderas att öfvervaka de vid dessa skolor årligen skeende examina, hafva Revisorerne ansett sig böra förhållandet anmäla. Dessutom må tilläggas, att öfriga från fonden utgående utgifter användas såsom bidrag till omkostnaderna för de i korporalskolornas ställe inrättade underbefälsskolorna och för de förberedande underbefälsskolorna, hvilkas omkostnader i öfrigt bestridas af anslaget till indelta arméns vapenöfningar, hvarförutan finnes särskildt anslag till volontärers utbildande. Vid sådant förhållande måste det anses obehöfligt, att en särskild fond bibehålles, hvars afkastning blott användes såsom bidrag till utgifter, för hvilkas hufvudsakliga bestridande andra medel äro afsedda».

Litt. F.

§.

»Af *trosspassevolansfonden* finnas, så väl under revisionsåret som föregående år, utgifter till icke obetydligt belopp, gjorda för exercisammuniton, distinktionstecken, byggnader och reparationer m. m. Då dylika utgifter måste synas främmande för fondens ändamål, som är arméns förseende med trossfordon och trosspersedlar, hafva Revisorerne ansett sig böra förhållandet anmäla.»

Litt. G.

§.

»Af *allmänna bevärfingsfonden* hafva under revisionsåret 1,600 kronor blifvit använda till anskaffande af en sjuktransportvagn. Då fondens ändamål, enligt Kongl. kungörelsen den 13 November 1860, är bevärfingsinrättningens ytterligare utbildning, hafva Revisorerne ansett sig böra förhållandet anmäla. Äfven under de föregående åren bestredos af fonden utgifter, som för det ursprungliga ändamålet måste anses främmande. Sålunda utbetalades år 1877 derifrån 37,913 kronor för barackbyggnader och 427 kronor för en intendenturvagn; år 1876 529 kronor för ändring af bandolér vid Nerikes regemente, 16,000 kronor till underhåll af klädesbyxor och kalsonger, 91,717 kronor 46 öre till barackbyggnader, 49,809 kronor 60

öre till expeditionsvagnar och selar, och 1,037 kronor för pressenningar till bataljonsförbinderivagnar; samt år 1875 124,973 kronor 16 öre till intendentur- m. fl. vagnar, 18,896 kronor 14 öre för beredande af tillökning i arméns materiel, 2,631 kronor 50 öre för anskaffande af skyddstält, och 74,750 kronor för anskaffande af lifremmar med bandolér för Gotlands nationalbeväring.»

Litt. H.

§.

»*Vadstena krigsmanshusfond*, som år 1845 uppgick till 2,172,536 kronor 29 öre och år 1878 till 4,261,930 kronor 51 öre, hade således under denna tid befunnit sig i ständigt tillväxt, under 33 år mer än fördubblats samt under de sista åren ökats med 60 à 70 tusen kronor årligen. Häraf torde kunna dragas den slutsatsen, ettdera att inkomsterna varit för stora och borde förminska, eller ock att pensionerna varit för små och bort ökas. I förra fallet borde statsanslaget, som uppgår till 244,025 kronor, nedsättas med det belopp, hvarmed årliga inkomsten öfverskjuter utgifterna, samt denna summa kunna statsverket besparas. Anses deremot den senare utvägen böra föredragas, talar för pensionernas ökande de på senare tider växande lefnadskostnaderna. Sker intetdera, kommer kassan ständigt att förstoras allenast för att åt lånesökande bilda en ökad lånefond, hvilket ändamål för kassan måste synas alldeles främmande, hvarför Revisorerne vid förhållandet ansett sig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet.»

Litt. I.

§.

»*Invalidhusfonden*, som år 1845 uppgick till 230,562 kronor 49 öre och år 1878 till 1,718,898 kronor 33 öre, hade således under 33 år blifvit mer än sju-dubblad och har under de senaste åren årligen ökats med omkring 50,000 kronor. I afseende å densamma kan således med ännu mera skäl göras den anmärkning, som i afseende på Vadstena krigsmanshuskassa, nemligen att ettdera inkomsterna varit för stora för det afsedda ändamålet, eller också pensionerna för små, hvadan ändring i ena eller andra hänseendet torde vara behöflig. Denna kassas tillväxt synes likväl, äfven om sistnämnde åtgärd vidtages, så hastig och stor, att någon minskning i inkomsterna utan afseende på pensionsbeloppens höjande torde kunna ifrågasättas.»

Af Herrar *C. A. Larsson* och *Mankell*, med hvilka instämde Herrar *N. Larsson*, *Hörnfeldt*, *Persson* och *Boström*, och hvilka yrkade, att i berättelsen skulle inflyta en § af följande lydelse:

Litt. K.

§.

»Af den i revisionsberättelsen meddelade tablå öfver landtförsvarets särskilda kassor och fonder finner man, att flera bland dem äro i ständigt växande, äfvensom

att de tillsammans uppgå till det betydliga beloppet af 9 till 10 millioner kronor. Denna tillväxt härleder sig deraf, att inkomsterna, trots åtskilliga påkänningar å kapitalen, i allmänhet visat sig större än utgifterna för de ändamål, hvarför de blifvit afsedda. Får tillväxten framgent fortgå på samma sätt, skola kapitalen så mycket tillväxa, att en särskild förvaltning för dem blifver nödvändig.

Sjelfva grundsatsen, att staten genom besparingar skall hopsamla fonder och kassor, hvilkas räntor och delvis äfven kapital användas till vissa behofs fyllande i stället för dertill anvisade årliga anslag, synes så mycket mindre förenlig med en ändamålsenlig statshushållning, som staten å andra sidan medelst lån måste bestrida en del af sina utgifter och i följd deraf samtidigt både lånar och kapitaliserar.

Ett dylikt förfaringssätt kunde i någon mån hafva skäl för sig, så länge Riksdagen blott sammanträdde hvar femte eller tredje år, ehuruval äfven då — utom hufvudtitlarnes anslag till extra utgifter, besparingar och reserverade medel — det lilla kreditivet för vissa fall fans att tillgå. Men nu, då Riksdagen årligen är samlad under fyra månaders tid och sålunda kan sörja för alla de behof, för hvilka ifrågavarande fonder och kassor kunde anses behöfliga, synes deras tillvaro olämplig, såsom blott ledande till en onödigt invecklad hushållning och förvaltning och till skapande af en utlåningsrörelse, som täflar med de af Riksdagen för statens utlåning afsedda.

Äfven ur konstitutionel synpunkt måste synas mindre lämpligt, att andra tillgångar för fyllande af statsverkets behof förefinnas, än de i grundlagen ensamt afsedda, och detta allrahelst som grunderna för regeringens dispositionsrätt och Riksdagens kontroll öfver ifrågavarande fonder och kassor icke äro så tydligt angifna, som önskligt vore.

I öfrigt återopande den redogörelse för dessa fonders och kassors uppkomst och ändamål, som förefinnes i 1873 års revisionsberättelse (1874 års riksdagstryck) få Revisorerna derföre ifrågasätta, huruvida det icke vore lämpligt:

att En per mille-fonden,

Trosspassevolansfonden,

Norrbottens hästjägareskvadrons fond,

Volontärvakansfonden,

Vadstena krigsmanshuskassa,

Invalidhusfonden,

Militieboställskassan,

Allmänna beväringfondén och

Beväringmanskapets invalid- och pensionsfond

anses såsom tillgångar för fyllande af statens behof eller för minskande af dess skuld;

att med de roterade infanteriregementenas beklädnadsdirektioners och beväringsbeklädnadsdirektionernas behållningar må, sedan de till Statskontorets förvaltning blifvit öfverlemnade, på samma sätt förfaras; samt

att till bestridande af utgifterna för de ändamål, hvartill kassorna och fonderna varit afsedda, endast statsanslag må anordnas.“

Af Herr *C. A. Larsson*, hvilken ville, att i berättelsen skulle införas ytterligare fyra §§ i enlighet med nedan stående, af honom afgifna förslag:

Litt. L.

§.

“Uti rikshufvudboken upptages till indelta arméns aflöning en summa af 4,177,006 kronor, deraf under räkenskapsåret blifvit för ändamålet använda 3,874,564 kronor 29 öre. Af öfverskottet hafva endast de 28,000 kronor, som varit förslagsanslag, beräknadt till löneförhöjning åt de icke tillsatte regementsintendenterna, blifvit statsverket besparade, hvaremot 274,441 kronor 71 öre blifvit omförda till andra anslag inom hufvudtiteln. Uti denna summa inbegripes sålunda största delen af de till 28 intendentur anslagna 50,400 kronor, enär arfvoden till vikarierande intendentur icke utgått med mer än 3,100 kronor, fördelade på 3 personer, med 700 kronor på en och 1,200 kronor på vardera af de tvänne andre. Det vill häraf synas, att Arméförvaltningen under räkenskapsåret dragit ofvannämnda 274,441 kronor 71 öre till helt andra ändamål än Riksdagen afsett, eller indelta arméns aflöning. Med anledning häraf, och då bestämda lönedel icke torde böra hänföras till reservationer eller kunna omföras till andra utgiftstitlar, anse Revisorerna, att ofvannämnda belopp bör tillgodoföras hufvudtitelns besparingar och sålunda komma statsverket till godo.“

Litt. M.

§.

“För nya löne regleringens å fjerde hufvudtiteln tillämpning anslogos 1876 och 1877, hvartdera året, 700,000 kronor. Här af hafva för nämnda ändamål använts:

1876	...	Kr.	637,417: 35.
1877	...	„	1,029,878: 41.
och 1878	...	„	328,846: 62.
	Summa	kr.	1,996,142: 38.

Om härifrån afräknas ofvannämnda

2:ne extra anslag	...	1,400,000: —
så uppkommer en brist	...	596,142: 38.

Till betäckande här af hafva blifvit omförda från andra medel:

1876	...	Kr.	36,043: 78
och 1877	...	„	377,388: 57.
Sålunda utgör den för 1878 oguldna bristen	...	„	413,432: 45.
			182,710: 03.

Summa kr. 596,142: 48.

Intet hade väl varit naturligare, än att sistnämnda brist blifvit godtgjord med det på ordinarie anslaget förekommande öfverskottet, enär dessa begge anslag blifvit för alldeles enahanda ändamål anvisade. Nu har dock Arméförvaltningen till andra utgifter inom hufvudtiteln öfverfört besparingar på det ordinarie anslaget, medan den låtit bristen på extra anslaget stå obetald, hvilket Revisorerna anse sig böra för Riksdagen anmäla.“

Litt. N.

§.

“För år 1878 har Riksdagen till indelta arméns befäls aflöning anvisat ett belopp af 4,177,006 kronor, deraf 28,000 kronor, som afsetts till löneförhöjning åt regementsintendenter, uppförts såsom förslagsanslag. Af dessa medel hafva 3,874,564 kronor 29 öre blifvit för ändamålet använda, hvaremot af återstoden, 302,441 kronor 71 öre, förslagsanslaget å 28,000 kronor blifvit statsverket besparadt, och 274,441 kronor 71 öre öfverförts till andra anslag inom hufvudtiteln. I sistnämnda summa ligger, bland annat, besparingen å det till löner åt 28 regementsintendenter afsedda belopp, 50,400 kronor, deraf, för så vidt af räkenskaperna framgår, endast användts 3,100 kronor, som utgått till arfvoden åt vikarierande intendenter, och hvarå följaktligen uppstått en behållning af 47,300 kronor. Då sålunda dessa medel, hvilka endast bort användas till bestridande af de löner, för hvilka de anvisats, blifvit dragna till andra ändamål, hafva Revisorerna velat förhållandet anmärka.“

Litt. O.

§

“Emot utbetalningarne af anslaget till “Extra utgifter“ under 4:de hufvudtiteln hafva Revisorerna velat framställa följande anmärkningar:

Arfvode till lifrustmästaren	600: —
Krigsvetenskapsakademien	2,000: —
Kostnad för undersökning af plats till en operationsfästning ...	1,388: 06.
Öfverkommendanten i Stockholm	1,080: —
Hysesersättning för laboratoriehagen	125: —
Adjutanten hos inspektören öfver mititärkläröverken	1,200: —
Till pris för täflan i hinderridt	2,000: —
Dyrtidstillägg åt Arméförvaltningens revisionspersonal	783: 37.
Gratifikation åt Kapten Gyllenhammar	600: —
D:o åt redogöraren vid disciplinkompaniet	400: —
Ersättning för störtade hästar vid husarregementet Konung Carl XV	2,400: —
Förhöjning i passevolansanslaget vid Lifgardet till häst	860: —

Bidrag till Skeppsholmsbron	450: —
Förhöjning i passevolansanslaget vid pontonierbataljonen	1,382: 01.
D:o i beklädnadsanslaget till Artillerikår på Gotland	373: 80.
Till betäckande af brist i munderingsanslaget vid de värfvade regementena	8,859: 63.
Hysesbidrag åt militärsällskapet	2,000: —
Ersättning till en ledamot i trosskomitén	171: 65.

Då dessa medel synas vara dragna från det med anslaget afsedda ändamål, hafva Revisorerna derpå velat fästa Riksdagens uppmärksamhet.“

Af Herr *Mankell*, som yrkade införande i berättelsen af en § af följande lydelse:

Litt. P.

§.

“*Anslaget till officerares anställande i främmande krigstjenst.*”

Vid 1856--1858 års riksdag beviljades första gången ett reservationsanslag af 9,000 kronor årligen till understöd för officerare, som inträdde i aktiv krigstjenst hos någon främmande makt, hvars armé till större eller mindre del befunno sig på krigsfot. Vid 1862--1863 års riksdag gjordes till vilkor för anslagets utgående, att nämnda främmande makt skulle stå i vänskapligt förhållande till Sverige. Men vid 1870 års riksdag uteslöts vilkoret, att denna makts armé till större eller mindre del skulle befinna sig på krigsfot, enär, såsom det i Kongl. propositionen heter, det stundom för krigsstyrelsen kunde vara af vigt att bereda officer anställning i dylik makts armé, utan afseende på nämnda vilkor. Sedan dess har anslaget, med undantag af mindre reservationer, årligen till större delen tilldelats officerare, hvilka gått i fredlig krigstjenst hos andra makter.

Utan att vilja neka, att det sistnämnda, såsom krigsstyrelsen framhållit, *stundom* kan vara af vigt, synes anslagets ursprungliga och hufvudsakliga ändamål dock vara att vid någorstädes utbrytande krig bereda svenske officerare tillfälle till aktiv krigstjenst på sådana vilkor, att de utan egen uppoffring må kunna uppträda med fullständig utrustning och deltaga i alla förekommande krigsföretag, der praktisk fälttjenst kan inhemtas. Och som krigen numera i allmänhet äro kortare och sällsynnare än förut, synes angeläget vara, att detta tillfälle samtidigt beredes så många officerare som möjligt, om staten deraf skall hafva den afsedda nyttan. Då årsanslaget härtill dock är otillräckligt, torde vara behöfligt att till ändamålets vinnande hafva i beredskap en större summa, hvarföre Revisorerna vilja fästa Riksdagens uppmärksamhet vid lämpligheten deraf, att större reservationer årligen måtte inbesparas, än hvad hittills i allmänhet varit fallet; så att tillräckliga medel vid förekommande tillfälle icke måtte saknas.

I sammanhang härmed må omnämnas, att för resor i andra länder till vinnande af kännedom om främmande arméers krigsinrättningar särskilda medel finnas att tillgå för flottans, artilleriets och fortifikationens officerare äfvensom för militärläkare, hvarförotom äfven de allmänna besparingarne å fjerde och femte hufvudtitlarne stundom för liknande ändamål användas.“

2:o. Vid berättelsen angående *Kongl. Landtbruksakademien*.

Af Herr *Rydin*, som yttrade:

Litt. Q.

“Som det ej tillkommer Riksdagens Revisorer att taga initiativ i fråga om regeringens förvaltningsåtgärder, och jag således ej kan anses förpligtad att yttra mig om det ändamålsenliga sättet för användning af anslag till premier för boskapsskötselns främjande, i afseende hvarå dessutom en mängd olika förslag kunna framställas, så kan jag ej biträda den framställning, som i förevarande fall blifvit gjord angående de i förevarande punkt omförmälda medels användning.“

I detta yttrande instämde Herr *Ljunggren*.

3:o. Vid berättelsen angående *Kongl. Kamrarrättens aktoratsräkning*.

Af Herr *C. A. Larsson*, som yrkade, att rörande det i § 1 af denna berättelse omförmälda ärende ytterligare en § skulle i revisionsberättelsen intagas af följande lydelse:

Litt. R.

§.

“Vid granskning af beklädnadsdirektionernas vid de indelta regementena fonder för revisionsåret hafva Revisorerne fäst uppmärksamheten derå, att vid Norra skånska infanteriregementet ett belopp af 5,979 kronor 86 öre ännu balanseras såsom af Regimentsskrifvaren Bergengren tillgripet och förskingradt. Enligt 7 § i den för bemälda direktioner utfärdade instruktion af den 23 Mars 1858 ålåg det dem att i landtränterierna insätta alla till dessa fonder inflytande medel; och i öfverensstämmelse härmed hade direktionen bort, omedelbart efter det Bergengrens balans år 1875 yppades, genom beloppets insättande i landtränteriet godtgöra kassan den förlust, som blifvit henne tillskyndad. På grund af 34 § af nyss åberopade instruktion hade det ålegat Arméförvaltningen, under hvars öfverinseende dessa kassor äro ställda, att tillse, det medlen blifvit behörigen redovisade; och då fortfarande ett belopp af 4,627 kronor 86 öre på ofvan omförmälda sätt balanseras, hafva Revisorerne velat å förhållandet fästa Riksdagens uppmärksamhet.“

4:o. Vid berättelsen angående *Upsala universitet*.

Af Herr *C. A. Larsson*, hvilken ville, att § 1 skulle affattas på följande sätt:

Litt. S.

§ 1.

“År 1878 utgjorde studenternes antal:

vårterminen	1,370.
höstterminen	1,397.
eller i medeltal	1,383.

Om från den i förestående tabell uppförda slutsumma för utgifter under året, 845,371 kronor 62 öre, dragas de poster, hvilka icke äro att anse såsom årliga kostnader för universitetet, eller tillsammans 209,489 kronor 7 öre, visar det återstående beloppet, 635,882 kronor 55 öre, den summa, hvartill verkliga årskostnaden uppgått, belöpande sig af denna summa 459 kronor 78 öre för hvarje student.“

5:o. Vid berättelsen angående *Lunds universitet*.

Af Herr *C. A. Larsson*, hvilken yrkade, att § 1 skulle erhålla följande lydelse:

Litt. T.

§ 1.

“År 1878 utgjorde studenternes antal:

vårterminen	546.
höstterminen	594.
eller i medeltal	570.

Om från den i förestående tabell uppförda slutsumma för utgifter under året, 529,936 kronor 80 öre, drages det under titel omföring upptagna belopp, 27,271 kronor 32 öre, utvisa återstående 502,665 kronor 48 öre den summa, hvartill verkliga årskostnaden uppgått, belöpande sig häraf 881 kronor 87 öre för hvarje student.“

6:o. *I fråga om de af Revisorerne beslutade resor.*

Litt. U.

Af Herr *Rydin*, som åberopade sin vid nästlidet års revisionsberättelse (sid. 328, 329) fogade, med *litt. V* betecknade reservation.

Med Herr *Rydin* instämde Herr *Ljunggren*.

Kongl. Arméförvaltningens

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar vid Förvaltningens räkenskaper för år 1878.

Enligt Arméförvaltningen genom remiss till underdånigt yttrande meddeladt transsumt af Riksdagens senast församlade Revisorers underdåniga berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, hafva Revisorerne i § 4 under fjerde hufvudtiteln yttrat följande:

“Vid infor drande från Arméförvaltningen af de för revisionsåret gällande och af Kongl. Maj:t fastställda stater för fjerde hufvudtiteln hafva Revisorerne blott erhållit en del sådana, med uppgift likväl att dylika stater för samtliga under nämnda hufvudtitel hörande anslag skulle förefinnas.

“Öfver första, andra, sjette, sjunde, åttonde och nionde hufvudtitlarne upprättar Statskontoret hvart tredje år fullständiga stater (den s. k. statsliggaren). Så har för år 1876 fullständig liggare blifvit upprättad, hvilken för åren 1877 och 1878 blifvit försedd med supplement, upptagande de förändringar, som för sistnämnda år egt rum i 1876 års stat.

“Revisorerne anse, att Arméförvaltningen, i likhet med Statskontoret, bör upprätta en s. k. liggare öfver fjerde hufvudtiteln, så för ordinarie som extra anslag, äfvensom att densamma årligen bör från trycket utgifvas, såsom förhållandet är med Marinförvaltningen m. fl. verk, i afseende å de för dem gällande stater.“

I anledning af Revisorernes sålunda gjorda anmälan derom, att endast en del af de för anslagen under fjerde hufvudtiteln utfärdade stater Revisorerne tillhandahållits, bör Arméförvaltningen i underdånighet upplysa, att samtliga af Eders Kongl. Maj:t fastställda stater för de under civila departementets förvaltning ställda aflöningsanlag hållits Revisorerne tillhanda, och att endast vissa för de militära departementens materiella utgifter gällande stater, såsom inbundna bland handlingar, hvilka dagligen behöfde vara för embetsverket tillgängliga, icke kunnat till Revisorerne utlemnas.

Revisorernes yttrande om en från Arméförvaltningen erhållen uppgift, att stater skulle för samtliga under fjerde hufvudtiteln hörande anslag förefinnas, torde bero på någon missuppfattning. Det ligger i öppen dag, att för åtskilliga anslag under nämnda hufvudtitel några stater icke lämpligen kunna upprättas; och någon uppgift om sådana staters befintlighet har åtminstone icke af Arméförvaltningen blifvit Revisorerne meddelad.

Vidkommande härefter den af Revisorerne uttalade mening, att Arméförvaltningen, i likhet med Statskontoret, borde upprätta en s. k. liggare öfver fjerde

hufvudtiteln så väl ordinarie som extra anslag, och att densamma årligen borde till trycket befordras, så har Förvaltningen för sin del visserligen icke något att mot lämpligheten af en sådan liggares upprättande i underdånighet erinra, men enär, enligt hvad Arméförvaltningen varit i tillfälle inhemta, Eders Kongl. Maj:t redan, uppå Riksdagens underdåniga framställning, behagat meddela Statistiska centralbyrån nådigt uppdrag att utarbete och till trycket befordra "Aflönings- och pensionsstatistik" öfver statens samtliga embets- och tjenstemän samt betjente, och en sådan statistik, hvilken redan lärer vara under arbete, otvifvelaktigt kommer att fullkomligen uppfylla det ändamål, som af den ifrågakända liggaren öfver fjerde hufvudtiteln, i hvad aflöningsanslagen angår, kan förväntas, torde i afseende å nyssnämnda anslag vara tillräckligt att i liggaren endast hänvisa till berörda statistik.

Hvad åter angår fjerde hufvudtiteln öfriga anslag, eller de som icke eller åtminstone icke uteslutande äro att till aflöningsanslag hänföra, så finnas bland dem åtskilliga, för hvilka särskilda utgiftsstaten blifvit utfärdade, hvaremot för andra, på sätt ofvan är vordet anmärkt, några stater icke lämpligen kunna upprättas. För de förra skulle naturligen de fastställda staterna i den blifvande liggaren ingå tillika med hvad i öfrigt kunde till upplysning om anslagens natur och ändamål anses nödigt, och för de senare borde en särskild redogörelse för anslagen i sistnämnda två hänscenden uti liggaren meddelas.

Äfven beträffande de extra anslagen borde, efter deras skiljaktiga natur, det ena eller andra af de i nästföregående punkt omförmälda förfaringsätt iakttagas.

I öfrigt, och för den händelse att upprättandet af särskild liggare öfver fjerde hufvudtiteln varder i nåder anbefaldt, anser sig Arméförvaltningen böra i underdånighet hemställa, dels att hvad i afseende å den hos Statskontoret förvarade statsliggarens uppställning finnes föreskrifvet måtte hufvudsakligen få tjena till efterrättelse äfven beträffande liggaren öfver fjerde hufvudtiteln, och att denna således icke heller må behöfva till trycket befordras, dels ock att, då sistnämnda liggares upprättande kommer att kräfva mera arbete, än som med de strängt begränsade krafter, hvilka genom den för Arméförvaltningen utfärdade nya aflöningsstaten blifvit ställda till Förvaltningens förfogande, kan medhinnas, ett anslagsbelopp af minst 1,500 kronor måtte hos Riksdagen begäras och ställas till Arméförvaltningens disposition, för att användas till arfvode åt den eller de personer, som komma att få liggarens utarbetande sig anförtrodt.

Stockholm den 27 November 1880.

G. SANDELS.
N. A. VARENIUS.
GUSTAF FRIIS.
A. E. MALMGREN.

B. ABR. LEIJONHUFVUD.
C. G:SON LEIJONHUFVUD.
C. N. FORSMAN.
L. R. LINDBOM.

Carl Angelin.

Artilleridepartementets

underdåniga utlåtande.

Genom remiss af den 29 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t i nåder anbefalt Arméförvaltningen att i anledning af meddeladt transsumt af Riksdagens Revisorerers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 i hvad anginge fjerde hufvudtiteln, efter vederbörandes hörande afgifva och till Landtförsvarsdepartementet insända underdånigt utlåtande så tidigt, att detsamma inom den tid, som bestämmes i 7 § 3 mom. af instruktionen för Riksdagens Revisorer den 17 Maj 1867, sådant samma moment lyder enligt Kongl. kungörelsen den 25 Maj 1869, måtte kunna till fullmäktige i Riksgäldskontoret öfverlemnas för att tillika med revisionsberättelsen till trycket befordras.

Uti § 2 af den afgifna berättelsen hafva Revisorerne yttrat följande :

“Af 1871 års Riksdag anvisades till stallbyggnad i Göteborg å extra stat ett belopp af 36,100 kronor. Af detta anslag har utbetalts under år 1873 33 kronor 75 öre, men alltsedan har någon utgift från anslaget icke förekommit. Då häraf framgår, att dessa medel numera icke måtte vara för det med dem afsedda ändamål erforderliga, hafva Revisorerne ansett, att återstoden å anslaget, 36,066 kronor 25 öre, bort statsverket besparas.“

Erkännande rättigheten af det anmärkta förhållandet, får Arméförvaltningen å Artilleridepartementet i underdånighet anmäla, att anledningen hvarför beloppet ej blifvit lyftadt och användt är den, att förvaltningen antagit, det Riksdagen förr eller senare skulle anvisa medel till ett nytt etablissement för Göta artilleriregemente, då nu ifrågavarande 36,100 kronor ansetts böra ingå såsom fyllnad i ett sådant anslag. Om derföre anmärkningen vinner Eders Kongl. Maj:ts godkännande, torde nyss nämnda summa ställas till Riksdagens förfogande; och lärer i sådant afseende de till annonskostnaders bestridande utbetalda 33 kronor 75 öre för ifrågasatt uppförande af en särskild stallbyggnad lämpligen böra ersättas af Artilleridepartementets andel i anslaget till försvarsverket till lands i allmänhet.

I § 8 yttra Revisorerne vidare:

“En delegation af statsrevisionen har besökt Carl Gustafs stads gevärsfaktorij i Eskilstuna och funnit, såväl detsamma som dess kronan tillhöriga omgifningar vara väl underhållna. Som ingen gevärstillverkning för statens räkning under senare åren derstädes egt rum, hafva arbetena till största delen legat nere, hvadan fabriets personal haft föga sysselsättning och måst användas till utförande af tillfälliga beställningar från kronan och enskilde eller till arbeten, som för fabriets ändamål måste synas främmande.

“Under sådana omständigheter vill det synas, som om utredning berde verkställas, huruvida det må vara nödvändigt eller lämpligt att för närvarande vid faktoriets underhålla så stor personal, som den nu befintliga, nemligen 8 tjenstemän samt dessutom 4 andra personer på stat och 32 tillfälliga arbetare, helst kronans mindre och tillfälliga arbeten af förevarande slag torde kunna utföras vid statens reparationsverkstäder och, i händelse af någon ny större gevärstillverkning, i allt fall särskilda åtgärder måste vidtagas.”

Med anledning häraf får Arméförvaltningen i underdånighet anföra:

att bland de “åtta tjenstemännen“ äfven faktoriets läkare är inberäknad med ett årligt arvode af 300 kronor;

att af uppgifne “fyra andre personer på stat“ i verkligheten finnas endast tre, nemligen 2:ne brand- och vattenvakter samt pipsmedsmästaren J. Fast;

att behörigt afseende blifvit fästadt vid att så mycket som möjligt inskränka faktoriets administrationskostnad i samma mån som arbetet vid detsamma nedgått, på grund hvaraf tjenstemännens antal sedan år 1878 minskats med en arbetsofficer, tre rustmästare och en materialbokhållare, hvarjemte arbetarnes antal, som år 1878 utgjorde omkring 60 man, nu nedgått till 32, hvilka äro fullt sysselsatte;

att de nu befintliga gevärsreparationsverkstäderna i Stockholm, Kristianstad och Visby samt å Karlsborg icke kunna ersätta Carl Gustafs stads gevärsfaktori, då vid nämnde verkstäder väl kunna utföras en del mindre reparationer af gevär och gevärsgeländor, men deremot icke nya gevärspersedlar tillverkas i stället för sådana som förbrukats, emedan å 2:ne af de uppgifna ställena saknas nödigt utrymme och å samtliga erforderliga maskiner samt för dessa senare behöflig drifkraft;

att, då en ny gevärsmodell för eller senare kommer till stånd, alla vid faktoriets nu varande maskiner kunna för tillverkning af de nya gevären begagnas, ehuru med användandet af andra verktyg; samt

att önskvärdheten af faktoriets bibehållande såsom sådant torde, bland annat, framgå deraf:

att, derest all vapentillverkning öfverlemnas åt enskilde personer, staten, äfven med de största uppoffringar, aldrig kan i behofvets stund med säkerhet påräkna att erhålla dugliga gevär, likasom hinder af politiska skäl kunna uppstå mot vapens anskaffande utom landet;

att statens gevärsfaktori under de senare åren levererat gevär, hvilka ända till 33 procent understigit det pris, som af den enskilda företagsamheten betingats; samt

att endast vid ett statens gevärsfaktori lämpligen kan meddelas den undervisning, som erfordras för utbildandet af skicklige personer att handhafva besigtningen, vården och underhållet af kronans gevärspersedlar. Beträffande härefter Statsrevisorerne uti § 9, första punkten, uttalade mening, rörande faktoriets utgifter, eller att en del svårligen kunde sägas öfverensstamma med inrättningens ändamål, får Arméförvaltningen underdånigst upplysa, att gevärsfaktoriets verksamhet under år 1878 hufvudsakligen omfattade tillverkning af gevär, karbiner och gevärsgeländor, men att

dessutom äfven förfärdigats rigtinstrument till kanoner samt diverse jerneffekter till artilleriets rid- och anspännspersedlar för omkring 19,000 kronor.

Möjligen afse Revisorerne med sitt yttrande, att sist nämnda tillverkningar ej öfverensstämma med ett gevärsfactoris ändamål; men då det visat sig att dessa arbeten kunnat vid Carl Gustafs stad *lämpligen* och till för kronan *billigaste* pris utföras, torde ej detta vara någon orsak till anmärkning, utan i stället utgöra ett glädjande bevis derpå, att staten äfven på annat sätt än genom tillverkning af gevär kan draga fördel af sitt ifrågavarande dyrbara etablissemang.

“Af räkenskaperna för faktoriet framgår,” heter det vidare i samma §, “att af så kallade handräckningsmedel blifvit affönade J. A. Ohlsson under tio månader af revisionsåret och C. O. Vikstrand under två månader af samma år, med tillsammans 600 kronor och 4 famnar ved, såsom trädgårdsmästare, fastän dylik befattning ej finnes på stat uppförd.”

Hvad angår denna punkt, så har någon utgiftstitel under benämningen “handräckningsmedel” aldrig förekommit i faktoriets räkenskaper, och den så kallade trädgårdsmästaren, vid hvilken Revisorerne fästat uppmärksamhet, är helt enkelt en vid faktoriet anställd arbetare, hvilken, såsom något kunnig i trädgårdsskötsel, det tillhört, utom andra göromål, att under sommaren hafva tillsyn och vård om planteringarne på de öppna och obebyggda platserna inom faktoriets område.

Uti tredje punkten af § 9 fortsätta Revisorerne sålunda:

“Faktoriet räkenskaper utvisa jemväl, att till H. Pettersson m. fl. för städning i verkstäderna och förråden, eldning af ångpannorna m. m. under revisionsåret utbetalts tillsammans 1,124 kronor 40 öre, äfvensom att A. G. Olsson för städning af stockmakareverkstaden under året uppburit 250 kronor, hvilka förhållanden, med afseende å antalet af den personal, som, enligt hvad ofvan nämnts, bibehållits vid i öfrigt ringa sysselsättning, förefallit Revisorerne anmärkningsvärda.”

Af berörda yttrande visar sig, att Revisorerne endast haft för ögonen de summariska arbetsqvittensen, men ej sjelfva arbetslistorna. Går man nemligen till dessa senare, så finner man nyss nämnda summa, som i verkligheten utgör 1,126 kronor 40 öre, fördelad på 35 af faktoriet arbetare i och för dessa handräckningsgöromål, hvilka alltid förekomma på en större verkstad, såsom eldning af ångpannor — hvaraf en eldats för värmeledningen och de 2:ne andra, året om, för tillverkningen — reparationer af värmeledningsrör och inventarier, flyttning af effekter och maskiner inom verkstäderna samt vidmakthållande af snygghet och ordning inom desamma m. m.

Vidkommande särskildt A. G. Olsson, så har denne, utom andra handräckningsgöromål, i tur med faktoriet brand- och vattenvakter äfven gått nattvakt hvar tredje natt, hvadan mot det honom härför tilldelade årliga arfvode af 250 kronor icke skäligen torde vara något att erinra.

Statsrevisorernes ofvan anförda slutord: “hvilka förhållanden med afseende på antalet af den personal, som, enligt hvad här ofvan nämnts, bibehållits vid i öfrigt ringa sysselsättning, förefallit Revisorerne anmärkningsvärda,” angifva, att Revisorerne

anse en ringa tillverkning vid faktoriet vara liktydig med en ringa sysselsättning för der ännu anstälde arbetare, hvilkas antal alltid rättats efter det arbete, som kunnat lemnas desamma.

Stockholm den 11 December 1880.

C. G:SON LEIJONHUFVUD.

GUSTAF FRIIS.

W. KUYLENSTJERNA

Carl Angelin.

Fortifikationsdepartementets
underdåniga utlåtande.

Genom nådig remiss den 29 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t, med anledning af Riksdagens Revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, i hvad anginge fjerde hufvudtiteln, anbefalt Arméförvaltningen att, efter vederbörandes hörande, afgifva och till Landtförsvarsdepartementet insända underdånigt utlåtande.

De delar af ofvanberörda berättelse, som afse Fortifikationsdepartementets räkenskaper eller förvaltning, äro af följande lydelse:

§ 1.

“Af nästlidet års Revisorer anmärktes, att af det vid 1870 års riksdag å Riksgäldskontoret anvisade mindre kreditiv återstode oredovisad en summa af 9,370 kronor 3 öre, deraf 2,121 kronor 13 öre af det belopp, som afsetts till försvarsanordningar vid Vaxholms fästning och — — — — —

“Revisorerne hafva nu inhemtat; dels att omförmälda belopp af 2,121 kronor 13 öre den 15 sistlidne Juli blifvit anvisadt till bekostande af arbeten för afhjelpande af uppkomna sättningar i de med kreditivmedlen utförda försänkningar, m. m., dels att — — — — —

§ 7.

“Af det vid 1856—1858 års riksdag beviljade anslaget till förberedande åtgärder för Stockholms befästning åt landsidan å 200,000 kronor, hvilket under åren 1859, 1860 och 1861 användes till påbörjandet af en befästning utanför Skanstull, återstod vid sistnämnda års slut en rest af 816 kronor 75 öre, hvilken sedermera ökats genom uthyrning af lägenheten Johanneshof, på hvars mark nyssnämnda befästning är belägen, och vid revisionsårets slut uppgått till omkring 14,000 kronor.

“Då dessa påbörjade fästningsverk numera icke underhållas, anse Revisorerna, att så väl marken som byggnadsmaterialierna böra försäljas, och den härför inflytande summan jemte det genom hyresmedlen m. m. upplupna beloppet till Statskontoret inlemnas.“

Med anledning häraf får Arméförvaltningen å Fortifikationsdepartementet, beträffande den uti § 1 omförmälda kreditivmedelsbehållning af 2,121 kronor 13 öre, som, enligt hvad Revisorerna upplyst, af Eders Kongl. Maj:t anvisats till bekostande af arbeten för afhjelpande af uppkomna sättningar i de med kreditivmedel utförda försänkningar i Stockholms skärgård, m. m., i underdånighet anmäla, att samma behållning numera blifvit för berörda ändamål till fullo använd och vederbörligen redovisad.

I afseende å Revisorernes uti § 7 framställda förslag, får departementet såsom eget utlåtande i underdånighet åberopa hvad chefen för fortifikationen uti närlagda underdåniga memorial den 9 innevarande månad i ämnet yttrat och hemställt.

Hvad Revisorerna utan anmärkning eller hemställen uti § 10 upplysningsvis meddelat rörande fortgången af och kostnaderna för befästningsarbetena å Karlsborg har departementet, lika med chefen för fortifikationen, ansett icke till något yttrande föranleda.

Stockholm den 11 November 1880.

B. ABR. LEIJONHUFVUD.

C. LJUNGBERG.

C. L. FORSBERG.

L. R. Lindbohm.

Chefens för Kongl. Fortifikationen
underdåniga yttrande.

Sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådig remiss af den 29 sistlidne Oktober anbefalt Arméförvaltningen att, efter vederbörandes hörande, afgifva underdånigt utlåtande i hvad angående fjerde hufvudtiteln varit föremål för Riksdagens Revisorers berättelse om år 1880 verkställd granskning af statsverkets styrelse och förvaltning, har Arméförvaltningen till mitt underdåniga yttrande öfverlemnadt transsumt af samma berättelses § 7, så lydande:

“Af det vid 1856—1858 års riksdag beviljade anslaget till förberedande åtgärder för Stockholms befästning åt landsidan å 200,000 kronor, hvilket under åren 1859, 1860 och 1861 användes till påbörjandet af en befästning utanför Skanstull,

återstod vid sistnämnda års slut en rest af 816 kronor 75 öre, hvilken sedermera ökats genom uthyrning af lägenheten Johanneshof, på hvars mark nyssnämnda befästning är belägen, och vid revisionsårets slut uppgått till omkring 14,000 kronor.

„Då dessa påbörjade fästningsverk numera icke underhållas, anse Revisorerna, att såväl marken som byggnadsmaterialierna böra försäljas och den härför inflytande summan, jemte det genom hyresmedlen m. m. upplupna beloppet, till Statskontoret inlemnas.“

Sedan Eders Kongl. Maj:t vid 1856—1858 års riksdag äskat medel till påbörjande af Stockholms befästande å södra sidan, beviljade rikets ständer nämnda riksdag dertill en summa af 200,000 riksdaler, och påbörjades omedelbart derefter arbetena, sedan det nu ifrågavarande jordområdet vid Johanneshof, strax utanför Skanstull, blifvit genom laga expropriation förvärfvadt för en summa af omkring 93,000 riksdaler, hvilken visserligen betydligt öfverstiger markens verkliga värde. Då sedermera följande Riksdag afslog alla medel till arbetets fortsättande, afstannade det alldeles, och hade då endast några grundmurar samt en sockelmur af huggen granit till en blifvande kasern hunnit utföras, hvarefter jorden utarrenderades, enligt Kongl. bref af den 8 Januari 1861, som derjemte föreskref, att såväl de inflytande arrendemedlen som den efter afbrottet i befästningsarbetena möjligen blifvande behållning i sjelfva befästningsanslaget skulle till framdeles disposition reserveras samt särskildt redovisas.

Vid utarrenderingen täcktes murarne med ett provisionellt brädtak, och arrendatorn ålades att underhålla detta. Då det emellertid visat sig, att detta underhåll blef drygt nog, och att åverkan på brädtaket svårligen kunde förhindras, bestämdes vid den i år skedda nya utarrenderingen, att det provisoriska brädtaket skulle få borttagas och murarne i det stället öfvertäckas med grus, hvarigenom murverket lika fullständigt skyddades, samt att i det stället arrendesumman skulle något förhöjas. Att de påbörjade fästningsverken numera ej underhållas, kan således ej sägas.

Hvad beträffar den ifrågasatta försäljningen af marken och byggnadsmaterialierna, får jag i underdånighet afstyrka densamma. Frågan om Stockholms befästande hvilat visserligen för närvarande, men är tillsvidare en öppen fråga, som ännu, efter nu ifrågavarande byggnadsarbetens afstannande, varit föremål för behandling af en nädigst förordnad komité, som utarbetade ett fullständigt förslag till befästningarna. Blir frågan ånyo upptagen, är platsen vid Johanneshof sjelfskrifven till anläggande af en skans till skyddande af infarten till Stockholm från denna sida. Och äfven om, innan hufvudstadens försvar blifvit fullständigt ordnad, en krigsrustning skulle påkomma och i sammanhang dermed ett beredande af Stockholms försvar å södra sidan befinnas nödigt, så är här platsen för ett af de brohufvud, som måste uppkastas framför ingångarne till staden. Marken vid Johanneshof kommer derföre att behövas förr eller senare. Vid en försäljning skulle den inflytande summan sannolikt blifva ganska ringa i jemförelse med hvad kronan derför måst betala, och troligen endast föga öfverstiga den nu varande arrendesumman, 1,000 kronor, kapitaliserad.

Men vid en ny expropriation af samma mark, då kanske delvis upptagen af diverse hus och byggnader, skulle kronan säkerligen åter få betala en ganska öfverdrifven summa.

Markens areal utgör 535 kvadratref och 24 kvadratstänger (95 tunnland 18,⁵ kappland), och är i år genom Arméförvaltningen åter utarrenderad på 20 år.

Mot influtna medels aflemnande till Statskontoret har jag intet att i underdånighet anmärka.

Stockholm den 9 November 1880.

B. ABR. LEIJONHUFVUD.

Chef för Kongl. Fortifikationen.

H. Elliot.

Intendentsdepartementets

underdåniga utlåtande.

Riksdagens Revisorer hafva uti afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1878 anført, beträffande "Arméförvaltningen", bland annat, uti § 3, att, af det vid 1871 års riksdag beviljade belopp till utredningspersedlar för beväringmanskapet, 805,320 riksdaler, hvarutaf anvisades för år 1872 400,000 riksdaler och för år 1873 405,320 riksdaler, återstode oanvända ännu vid 1878 års slut 228,022 kronor 11 öre, hvilka utförts såsom reservation till följande år, äfvensom, uti § 6, att medelkostnaden under revisionsåret för remontinköpen vid Husarregementet Konung Carl XV utgjort 865 kronor för hvarje djur, emot 862 kronor vid Lifgardet till häst, ehuru dessa uppköp äfven för det senare regementet hufvudsakligen egt rum inom den provins, der det förra regementet är förlagdt och hvarest god tillgång finnes på remonter, i anledning af hvilket förhållande Revisorerne förmenat att, derest husarregementets upphandlingskommission föranstaltat om uppköpens verkställande på särskilda platser, efter härom förut utfärdad kungörelse, i stället att, såsom nu synes hafva varit fallet, låta upphandlingen ske endast under några till enskilda ställen företagna resor, remontprisen, i följd af den större täflan mellan hästuppfödare, som af det förstnämnda förfaringssättet måst framkallas, bort hafva stält sig billigare, hvarjemte vederbörande genom en sådan anordning otvifvelaktigt kommit att erhålla bättre tillfälle till urval bland de för ändamålet mest lämpliga hästarne.

Enär det åligger Arméförvaltningen, jemlikt erhållen nådig remiss, att underdånigt utlåtande häröfver afgifva, får Förvaltningens Intendentsdepartement, vidkommande det i förberörda § 3 omförmälda förhållande, i underdånighet anföra:

Vid användandet af den för utredningspersedlars anskaffning beviljade summan, 805,320 kronor, hvarutaf behållningen vid 1878 års slut, 228,022 kronor 11 öre, utgjorde innestående medel för ränselars uppköp samt till en mindre del till sylön för skyddstält, var det tydligen af största vigt att iakttaga ett sådant förfaringssätt, som i möjligaste mån kunde lemna trygghet för de nya persedlarnes fulla tidsenlighet och deras bestånd i detta afseende såsom en lämplig fältutrustning, åtminstone under den närmare framtiden. Det europeiska krig, som i början af förra årtiondet utfördes mellan tvänne stormakter, hade icke minst i fråga om fältmaterielen skänkt en erfarenhet, som efter fredsslutet ifrigt begagnades inom alla arméer till stöd för upprepade försök att, med hänsyn till krigsväsendets nya fordringar och framsteg, bereda största tänkbara fulländning åt soldatens fältutrustning. Den fråga, som härvid i synnerlig grad påkallade uppmärksamhet och hvars lösning hade flera svårigheter att öfvervinna, var tydligen den om soldatens packning eller ränselutredningen, enär de ökade anspråken på dithörande persedlars större ändamålsenlighet voro förbundna med fordran på nedsättning i packningens både storlek och tyngd. Under dylika förhållanden blef det inom svenska armén nödvändigt att, endast i den mån ofvänderda försök kunde anses hafva ledt till otvetydiga resultat, bereda verkställighet åt beslutet om anskaffning af den nya utredningsmaterielen. I synnerhet blef detta fallet beträffande ränselutredningen, derå krigets fordringar äro ungefärligen lika inom alla arméer och dermed således äfven försöken i utlandet måst ega största betydelse. En efter noggranna rön och iakttagelser inom och utom landet föreslagen modell till ränselutredning för infanteriet blef ock af Eders Kongl. Maj:t fastställd genom nådig generalorder den 29 April 1875 i närmaste öfverensstämmelse med den för tyska armén efter 1870—1871 års krig antagna modell, hvarefter offentlig upphandlingsauktion för anskaffning af de till denna utredning hörande persedlar egde rum inför Arméförvaltningens Intendentsdepartement den 30 Juli samma år, men utan att antagliga anbud då erhöles å sjelfva ränselarne. I anledning häraf, och då, enligt gällande föreskrift, arméns materiel skall tagas af inhemsk tillverkning, fann Intendentsdepartementet, med afseende å läderindustriens dåvarande ställning inom landet, nödigt uppskjuta till nästföljande året med ny auktions utlysande å sistnämnda persedlar. Sådant auktion hölls den 24 Mars 1876, men icke heller då kunde antagliga leveransanbud å ränselarne betingas. Kort derefter fann Eders Kongl. Maj:t af förekommen anledning skäligt anbefalla, genom nådig generalorder af den 6 påföljde April, att med all nyanskaffning af ränselar borde tills vidare anstå.

Emellertid hade, jemlikt nådigt bref af den 14 September 1875, blifvit af Eders Kongl. Maj:t tillsatt en komité för uppgörande af underdånigt förslag till ordnande af härens trängväsende, hvilken komité jemväl borde yttra sig om, bland annat, behovet af någon förändring i afseende å truppernas utredning. I sitt den 21 Juni 1877 afgifna betänkande förklarade denna komité sig anse ränseln af 1875 års nys omförmälda modell, ehuru väl konstruerad och stark, vara för tung, samt att den för

en svensk värnepligtshär under krig i eget land bäst passande ränsel, enligt komiténs åsigt, vore den, som erbjöde största möjliga lätthet och enkelhet, om ock med inskränkning af persedelns varaktighet till blott ett fälttåg. Komitén framlade jemväl en förslagsmodell till sådan ränsel, hvilken otvifvelaktigt ganska mycket utmärkte sig för de åsyftade egenskaperna, men på bekostnad af andra, som lemnade rum för tvifvelsmål, huruvida en ränsel af denna beskaffenhet kunde i allo anses fullt lämplig för fältbruk. Under tiden hade från engelska armén inhemtats, att der blifvit anlagd en ränselutredning efter ett nytt, till större jemvigt i belastningen äfven ledande, system och med användning af vattentätt tyg såsom material, samt att denna modell, efter grundlig pröfning och noggranna försök inom franska armén, vunnit stort erkännande af en der tillsatt kommission jemte dess förord att vid franska armén antagas.

Sedan sist omförmälda modell från England erhållits, har på grund deraf och med ledning för öfrigt af de upprepade försök, som till frågans lösning inom och utom riket allt jemt fortgått och hvilka i en främmande armé till och med förorsakat nyttjande på en gång af ränselutredning efter fyra särskilda, sins emellan olika modeller, ett nytt förslag till ränsel blifvit här uppgjort, hvilket förslag, om detsamma vid nu pågående omfattande prof inom värfvade garnisonstrupperna befinner uppfylla de dermed åsyftade fördelar, kommer att underställas Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning till antagande såsom modell för de utredningspersedlar, vilkas fördröjda anskaffning Intendentsdepartementet nu förklarar; och får departementet, beträffande den del af ifrågavarande anslagssumma, som är beräknad för sömnad af skyddstält, i underdånighet anmäla, att de för detta arbete avslutade entreprenadkontrakt snart tilländalöpa, då således äfven betalningen för arbetet kommer att utgå.

I anledning af Revisorernes framställning i § 6, rörande remonteringen vid Husarregementet Konung Carl XV, får Intendentsdepartementet i underdånighet hänvisa till chefsembetets och förvaltningsdirektionens vid detta regemente härmed öfverlemnade förklaringar i ämnet, dervid departementet för egen del anser sig böra yttra, att det i Revisorernes framställning åsyftade upphandlingssätt, som å regementets sida förklarats redan vara utan framgång försökt, ej lämpligen torde böra ovilkorligen anbefallas, åtminstone så länge regementet sjelft, jemlikt nådiga förvaltningsreglementet af den 26 November 1875, med sin egen remontering har befattning, utan synes remonternas uppköp, vare sig vid utlysta så kallade "remontmarknader" eller på annat sätt, böra hädanefter såsom hitintills få ankomma på vederbörandes inom regementet pröfning, allt efter beskaffenheten af ortens förhållanden under olika tidpunkter samt kronans deraf beroende fördel.

Stockholm den 3 December 1880.

C. N. FORSMAN.

G. SANDELS.

B. ELFSTRÖM.

Albert Welin.

**Chefsembetets vid Husarregementet
Konung Carl XV**

underdåniga förklaring.

I skrifvelse af den 5 sistlidne November har Kongl. Arméförvaltningen infortrat tillj Eders Kongl. Maj:ts stäld förklaring från såväl chefsembetet som förvaltningsdirektionen vid Eders Maj:ts Husarregemente Konung Carl XV, angående Riksdagens Revisorers anmärkning deröfver, att medelkostnaden för uppköpt remont vid Husarregementet Konung Carl XV under år 1878 uppgick till 865 kronor, under det att samma kostnad vid Kongl. Lifgardet till häst nämnda år endast uppgick till 862 kronor samt, bland annat, att Husarregementets Konung Carl XV upphandlingskommission bort föranstalta om, att uppköpen kommit att ega rum å särskilda platser efter förutgånet tillkännagifvande i länskungörelser och provinstitidningar, hvarigenom inköpsprisen bort ställa sig billigare, och bättre tillfälle till utval kunnat erhållas. Föreskrifterna i det för Eders Maj:ts Husarregemente Konung Carl XV gällande förvaltningsreglemente innehålla, bland annat, att det tillkommer (§ 75) regementets förvaltningsdirektion att bestämma det pris, för hvilket remont bör uppköpas, ingifva förslag å de personer som skola desamma upphandla och att förse dem med förhållningsorder. Dessa föreskrifter hafva nogsamt blifvit efterföljda.

Någon befogad anmärkning, vare sig emot förvaltningsdirektionens förslag och bestämmelser eller remontkommissionens åtgöranden har så mycket mindre från regementschefens sida kunnat ifrågasättas, som de uppköpta remonterna varit af särdeles god beskaffenhet, och deras inköpspris motsvarats af deras verkliga värde.

Då det anmärkes, att kostnaden för remont under år 1878 varit 3 kronor högre vid Husarregementet Konung Carl XV än, undantagsvis för detta år, vid Kongl. Lifgardet till häst, torde det vara skäl att begagna det räknasätt, som utvisar monteringskostnaden i sin helhet i förhållande till hästarnes antal.

Hade Riksdagens Revisorer inslagit på denna enkla och efter min förmening rätta väg, skulle de snart hafva funnit, att monteringskostnaden vid Husarregementet Konung Carl XV äfven under år 1878 varit betydligt billigare än vid Kongl. Lifgardet till häst.

Angående åter det sätt, som Riksdagens Revisorer tillråda att använda vid remonters uppköpande, får jag underdånigst anmäla, att detsamma, enligt hvad förvaltningsdirektionens här bifogade förklaring utvisar, blifvit iakttaget under åren 1876, 1877 och 1878.

Erfarenheten har likväl visat, att det eftersträfvade målet, största möjliga prisbillighet för Kongl. Maj:t och Kronan i förening med en god remontering, grun-

den för kavalleriets brukbarhet, icke på denna väg ernås, enär företrädesvis dugliga remonter i allmänhet icke blifvit afsände till de utlysta remontmarknaderna.

Malmö den 22 November 1880.

F. Boy.

Regementschef.

G. E. Ekenstam.

Förvaltningsdirektionens

vid Husarregementet Konung Carl XV
underdåniga förklaring.

Sedan Riksdagens Revisorer uti, under den 15 sistlidne Oktober, afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 ansett sig böra till Riksdagens kännedom anmäla:

att under berörda revisionsår medelpriset för hvarje af de vid Eders Kongl. Maj:ts Lifgarde till häst inköpta 47 remonterna varit 862 kronor, då samma pris för 53 vid Eders Kongl. Maj:ts Husarregemente Konung Carl XV inköpta uppgått till 865 kronor, hvilket förhållande Riksdagens Revisorer funnit så mycket anmärkningsvärdare, som af ofvannämnda regementen det förstnämnda hufvudsakligen remonterat inom den provins, hvarest det sistnämnda ligger förlagdt och der god tillgång på remonter förefinnes, hvadan Riksdagens Revisorer förmena att, derest upphandlingskommissionen vid berörda husarregemente föranstaltat om att remontinköpen kommit att ega rum & särskilda platser samt tillkännagifvande derom på förhand införts i länskungörelserna jemte några af de mest spridda provinstidningarne, och ej, såsom synes hafva varit fallet, hästuppköpen verkstälts endast under några till enskilda platser företagna resor, remontprisen till följd af den täflan emellan hästuppfödare, som af förstnämnda förfaringssätt måste framkallas, bort ställa sig billigare, hvarjemte vederbörande genom en sådan anordning otvifvelaktigt kommit att erhålla bättre tillfälle till utval bland de för ändamålet mest lämpliga hästar; så har Eders Kongl. Maj:ts Arméförvaltning, uti embetsskrivelse nr 4596 af den 5 dennes, affordrat oss till Eders Kongl. Maj:ts ställd förklaring öfver det af bemälde Revisorer anmärkta förhållandet beträffande remontinköpen under förutnämnda år. Med anledning häraf få vi i djupaste underdånighet anföra:

att upphandlingskommissionen vid Eders Kongl. Maj:ts Husarregemente Konung Carl XV, utgående från det antagande Riksdagens Revisorer här ofvan äfven uttryckt, som efter dess förmenande ledande till en lycklig och god remontering, under åren 1876 och 1877 utlyst remontmarknader vid Dahlby, Kjefflinge, Marieholm, Ramlösa och Tommelilla, eller provinsens som bäst ansedda hästorter; men då dessa marknader

genom dålig tillförsel af goda och antagliga remonter, enär hvarje dylik marknad blott lemnade i medeltal åt regementet tvänne godkända, befunnits fördyra remonteringen och icke lemna något egentligt urval af lämpliga hästar, så inskränktes på grund häraf berörda marknader under år 1878 till en vid Dahlby, der af 150 torgförda hästar endast 6 befunnos lämpliga att vid Eders Kongl. Maj:ts Husarregemente Konung Carl XV ingå; att anledningen till den anmärkta skilnaden i medelpris för remont vid Lifgardet till häst och Husarregementet Konung Carl XV är att söka i, som ju äfven af regementets redogörelse för monteringskostnaderna under år 1878 synes, de, utom den under sommaren pågående hufvudsakliga remonteringen, särskilda ersättningsfall, som, flera än under andra år, vid denna remontering förekommo och, följdriktigt med de i Revisiones berättelse framställda grunderna för en lycklig remontering, betydligt höjde remontmedelpriset vid Eders Kongl. Maj:ts Husarregemente Konung Carl XV under år 1878;

att, då redan 100 hästvakanser vid Husarregementet Konung Carl XV i stat förefinnas, ofvanberörda ersättningsfall utom den hufvudsakliga remonteringen måste, der ersättningen kan ske i så god tid att den till regementsmötet lemnar en fullt riden häst, såvidt icke regementets tjänstbarhet skulle alldeles förbises, ega rum;

att då, till följd af vexlande förhållanden, oberoende af en upphandlingskommissions osparda möda och nit, jmförelsen emellan tvänne regementens remontering under endast ett år måste blifva i hög grad vilseledande, våga vi hänvisa till remontmedelprisen vid Husarregementet Konung Carl XV under åren 1876, 1877, 1878 och 1879, eller respektive 750, 774, 865 och 802 kronor, utgörande för under denna tidsperiod inköpta 206 remonter ett medelpris af 803 kronor, hvilket torde lemna en säkrare jmförelsegrund, än den af Riksdagens Revisorer använda, enär en jmförelse under något annat af de fyra berörda åren, torde med visshet lemna ett helt annat resultat än det, som statsrevisionen genom anförda tillfällighet under år 1878 funnit; och

att en jmförelse emellan tvänne regementens remontering för att vara fullt tillfredsställande måste samtidigt omfatta såväl inköpspris som remonternas beskaffenhet, enär en mindre god häst till den ringare kostnaden i längden blifver ett regemente betydligt dyrare än den utmärkta hästen till den högre kostnaden.

Malmö den 18 November 1880.

A Eders Kongl. Maj:ts Husarregementes Konung Carl XV förvaltningsdirektionens vägnar:

G. SVEDENBORG.
FR. HOLMQVIST. STELLAN MÖRNER. AD. STACKELBERG.

Hj. Möller.

Civila departementets

underdåniga utlåtande.

Uti den af Riksdagens senast församlade Revisorer den 15 nästlidne Oktober afgifna underdåniga berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 hafva Revisorerne i § 5 under 4:de hufvudtiteln anmärkt, hurusom de numera till statsverket ingående "tillfälliga rotevakansafgifter", i 1878 års riksstat upptagna till 76,000 kronor, redovisades väsentligt olika från de särskilda regementena. Enligt regeln skulle 118 rotar vid hvarje helt regemente hållas vakanta till aflöning åt volontärer, underofficerare, gevärshandverkare samt musikens underhåll. Emellertid upptogs räkningarne för de olika regementena olika siffror. Så t. ex. upptogs räkningen från 1:sta Lifgrenadierregementet det föreskrifna antalet 118 rotar, för hvilka erlades kronor 150—130— å 89:50 per rote, deraf 98 rotar till musikens underhåll; hvaremot 2:dra Lifgrenadierregementet redovisade blott 16 rotar å 180 kronor, Skånska dragonregementet 70 nummer å 120 kronor och 20 nummer å 240 kronor, Vestgöta regemente 18 nummer å 150 kronor, Uplands regemente 40 nummer å 150 kronor, Skaraborgs regemente 26 nummer å 150 kronor, Södermanlands regemente 32 rotar till olika pris, varierande emellan 70 och 130 kronor; Kronobergs regemente 6 nummer med 670 kronor 50 öre åt underofficerare och 16 nummer med 1,797 kronor till furirer, utan att priset per nummer af räkenskaperna syntes; Jönköpings regemente 16 nummer å 100 kronor till furirer och 13 nummer med 3,020 kronor för underofficerare o. s. v.

Då granskningen af dessa medels användande, enligt Revisorernes mening, vore i det närmaste överkställbar, så länge icke något officielt sammandrag öfver inkomstsummorna eller antalet vakanta rotar vid de särskilda regementena funnes att tillgå, hafva Revisorerne å förhållandet fästet uppmärksamheten, med hemställan, att Arméförvaltningen må undfå befallning att för framtiden upprätta dylika sammandrag.

Arméförvaltningen, som till följd af erhållen remiss har att öfver Revisorernes berörda framställning sig utlåta, får, af sådan anledning, å Civila departementet — med underdånig erinran derom, att Arméförvaltningen icke haft sig ålagdt att några rotevakansafgifter för revisionsåret redovisa — i öfrigt underdånigst anföra följande.

De vakansafgifter, hvilka före 1875 års löne reglering för indelta armén varit anvisade till lönefyllnad åt infanteriets underofficerare samt till aflöning åt furirer och hvilka numera direkte till statsverket ingå, hafva endast för åren 1876 och 1877 blifvit, jemte öfriga indelta lönetillgångar, af Arméförvaltningen uppburna, för att tillika med dessa senare till Statskontoret levereras såsom ersättning för derifrån meddelade förskott till bestridande af indelta arméns aflöning under nyssnämnda två

år. Öfriga vakansafgifter, som för särskilda ändamål, såsom aflöning åt volontärer, gevärshandverkare och kavalleriets underbefäl samt musikens underhåll, till regementen och kårer ingå, redovisas för närvarande dels uti de till Kammarrätten ingående aflöningsräkningarne och dels uti regementenas och kårernas musikkassors redogörelser; men derest Arméförvaltningens under den 14 nästlidne Oktober afgifna underdåniga förslag rörande den revisionsskyldighet, som borde förvaltningen åligga, vinner nådigt bifall, komma nyssnämnda räkenskaper för tiden från och med år 1881 att i första hand hos Arméförvaltningen granskas och först med förvaltningens hufvudbok till Kammarrätten ingå.

I anledning af nu anförda förhållanden hade uti de af Arméförvaltningen öfver indelta arméns ofvanberörda tillgångar för åren 1876 och 1877 afgifna redogörelser, af hvilka den för 1877 återfinnes bland 1878 års hufvudboksverifikationer under titel: "förskottsmedel till indelta arméns aflöning för år 1877", icke bort upptagas några andra rotevakansafgifter, än de här ofvan först angifna, numera till statsverket indragna, men ett och annat regemente, och deribland 1:sta Lifgrenadierregementet, har likväl tillika uppgifvit beloppet af inkomsten från de rotar, som till gevärshandverkare och musikens underhåll anslagits.

Enligt bilagan A 5 till Arméförvaltningens, Kammarkollegii och Statskontorets gemensamma, genom trycket offentliggjorda underdåniga betänkande af den 21 Oktober 1876, angående öfverlemnande till statsverket af indelta arméns lönetillgångar, utgjorde de till underbefälens aflöning förut anvisade rotar, hvilka efter genomförandet af den nya löneregleringen icke vidare behöfde för nämnda ändamål tagas i anspråk utan, sedan de, på sätt ofvan är anmärkt, till statsverket indragits, blifvit i riksstaten beräknade under inkomstiteln "tillfälliga rotevakansafgifter", följande antal, nemligen:

vid Lifregementets grenadierkår	.....	8 st.
" Första Lifgrenadierregementet	.....	16 "
" Andra d:o	.....	16 "
" Vestgöta regemente	.....	18 "
" Smålands grenadierbataljon	.....	7 "
" Uplands regemente	.....	40 "
" Skaraborgs d:o	.....	26 "
" Södermanlands d:o	.....	32 "
" Kronobergs d:o	.....	22 "
" Jönköpings d:o	.....	29 "
" Dalregementet	.....	32 "
" Helsinges regemente	.....	16 "
" Elfsborgs d:o	.....	26 "
" Vestgöta Dals d:o	.....	26 "
" Bohusläns d:o	.....	16 "
" Vestmanlands d:o	.....	32 "

Transport 362 st.

		Transport	362 st.
vid Norrbottens fältjägarkår	.. .. .		33 “
“ Vesterbottens d:o	.. .. .		33 “
“ Kalmar regemente	.. .. .		26 “
“ Nerikes d:o	.. .. .		16 “
“ Vermlands d:o	.. .. .		26 “
		Summa	496 st.

Och hafva vakansafgifterna för samtliga dessa rotar blifvit för åren 1876 och 1877 af vederbörande regementen och kårer redovisade, med undantag endast hvad angår de vakanta 33 rotarne vid Norrbottens fältjägarkår, med hvilka det förhållande egt rum, att redovisning afgifvits af kår-chefsembetet för 17 rotar och af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län för återstående 16 rotar, hvilkas afgifter ingått till Norrbottens hästjägaresqvadrons fond och derifrån till Civila departementet utbetalts. För tiden från och med 1878 har uppbörden af och redovisningen för afgifterna af samtliga ofvanberörda rotar öfverflyttats på kronans allmänna uppbördsmän.

Att vakansafgifterna, såsom Revisorerne omförmält, till beloppen vexlat så väl vid samma regemente som ock vid jemförelse emellan de särskilda regementena, eger sin naturliga förklaring i det förhållande, dels att de vakansafgifter, som utgått enligt nyare kontrakt, måste till följd af penningevärdets fall vara högre än de, som för en längre tid tillbaka kunnat betingas, och dels att roteringsbesväret uppskattats olika i olika delar af landet.

I afseende å den mot redovisningen från Kronobergs regemente framställda anmärkning, att i densamma upptagits 6 nummer med 670 kronor 50 öre åt underofficerare och 16 nummer med 1,797 kronor till furirer, utan att priset per nummer af räkenskaperna syntes, får Arméförvaltningen i underdånighet upplysa, att en vid redovisningen fogad förteckning utvisar den för hvarje rote utgående vakansafgift, och att, enligt berörda förteckning, afgifterna vexlat emellan 100 och 125 kronor.

I anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 21 December 1877, angående åtgärder i fråga om öfverlemnande till statsverket af indelta arméns aflöningstillgångar, har Arméförvaltningen genom cirkulärskrifvelse den 22 Januari 1878 anmodat chefs-embetena vid indelta armén att till Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande öfverlemnna förteckningar å de vakanta rotar, hvilkas afgifter från och med sistnämnda år icke fine för arméns aflöning tagas i anspråk, utan borde till statsverket indragas och af kronans allmänna uppbördsmän uppbäras, äfvensom att tillhandahålla Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestyrkta afskrifter af de med ifrågavarande rotar afslutade vakanskontrakt.

Enär nu, enligt hvad i det föregående blifvit anfördt, någon gemensam redogörelse för afgifterna af samtliga vakanta rotar vid armén icke afgifves och icke heller lämpligen kan afgifvas, utan berörda afgifter redovisas till en del i de särskilda regementenas aflönings- och musikkassa-räkningar och till en annan del i länsräken-

skaperna, samt, hvad den senare delen eller de till statsverket ingående afgifterna angår, Arméförvaltningens ofvanberörda cirkulär af den 22 Januari 1878, enligt förvaltningens förmenande, innehåller erforderliga föreskrifter för redogörelsernas fullständiga verifierande, anser förvaltningen det af Revisorerna ifrågakända sammandrag vara för redogörelsernas behöriga granskning obehöfligt, och hemställer förvaltningen alltså i underdånighet, att Revisorernes framställning i denna del icke måtte till åtgärd föranleda; lärande det i hvarje fall icke böra åligga Arméförvaltningen att upprätta sammandrag öfver andra afgifter, än de som inför förvaltningen redovisas.

Stockholm den 23 November 1880.

N. A. VARENIUS.

C. L. FORSBERG.

A. E. MALMGREN.

Adolf Hessler.

Kongl. Marinförvaltningens

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar och förslag vid granskning af 1878 års räkenskaper.

Genom nådig remiss den 22 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Marinförvaltningen att, efter vederbörandes hörande, inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af de vid senaste revision af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, enligt bilagda sju transsumt af den afgifna revisionsberättelsen, framställda anmärkningar och förslag i hvad femte hufvudtiteln rör.

Till åtlydnad häraf får Marinförvaltningen, som från militärcheferne vid flottans stationer, varfschefen vid Stockholms station och direktionerna för navigationsskolorna infordrat till Eders Kongl. Maj:t ställda underdåniga yttranden, i hvad en hvar af dem angår, med öfverlemnande af dessa yttranden och återställande af remisshandlingarne, i underdånighet anföra följande.

Beträffande Revisorernes under § 1 i revisionsberättelsen gjorda framställning om önskvärdheten deraf, att titelsammandraget för utgifterna hos Marinförvaltningen å anslaget till aflöning för flottans kärer utvisar dessa utgifTERS fördelning emellan särskilda räkenskapstitlar, på sätt vid flottans stationer eger rum, har Marinförvaltningen dervid för sin del ingenting att erinra; och har Marinförvaltningen i anledning häraf förordnat, att nytt titelsammandrag med iakttagande af berörda fördelning skall upprättas och räkenskapen biläggas öfver ifrågavarande utgifter för år 1879 och samma förändring framgent tillämpas.

I afseende å redovisningen öfver beviljade extra ordinarie anslag för olika år

till samma ändamål hylla Revisorerna, enligt § 2, den åsigt, att redovisning i särskilda konti öfver hvart och ett af nämnda anslag för framtiden borde ega rum endast i det fall, att så erfordras för att kunna utöfva tillräcklig kontroll deröfver, att vid ett anslags beviljande stadgade villkor blifvit behörigen iakttagna. Emot vidtagande af dylik förändring i formuläret för Marinförvaltningens hufvudbok har Marinförvaltningen icke heller något att erinra; skolande Marinförvaltningen med anledning häraf göra särskild underdånig framställning om fastställande af samma förändring.

Med anledning af Revisorernas under § 3 framställda anmärkning om utbetalning vid flottans station i Karlskrona till två officerare, som hvardera samtidigt innehaft två befattningar, af inqvarteringsbidrag för båda befattningarna, torde Marinförvaltningen underdånigst böra meddela, att Marinförvaltningen funnit skäligt att hos Eders Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om det tillägg till gällande föreskrifter, att den, som hädanefter förordnas att förestå mer än en af de militära befattningar vid flottan, hvilkas innehafvare äro berättigade till boställe, bostad eller inqvarteringsbidrag, må tillgodonjuta endera af dessa förmåner endast för den befattning, som åtföljes af högsta inqvarteringsbidraget.

Uti revisionsberättelsen rörande sjökrigsskolan, § 2, fästa Revisorerna uppmärksamheten derpå, att sjökrigsskolans anslag, som i riksstaten för år 1878 upptagits med 31,040 kronor och sedan bibehållits oförändradt, borde kunna nedsättas med 3,000 kronor, som utgått till hyra för skolans lokal innan skolan inflyttat i den för densamma uppförda nybyggnaden å Skeppsholmen. Härvid torde böra upplysas att skolan, som begagnat hyrd lägenhet hela det år revisionen omfattat eller år 1878, frånträdt samma lägenhet den 1 Oktober 1879, och att hela anslaget äfven efter nämnda tid varit och är för skolan oundgängligen behöfligt enligt ny, af Eders Kongl. Maj:t fastställd stat, upptagande i aflöning för befälet 700 kronor mindre och i aflöning till en lärare i minlära och i förhöjda arfvoden för läkare, redogörare, vaktmästare och portvakt tillsammans 1,650 kronor mer än förra staten; hvarjente derutöfver anvisats 550 kronor i förhöjning af anslaget till ved, lysningsämnen, modeller, böcker, nautiska instrument, skrifmaterialier med flera expenser och 1,500 kronor för undervisning i musik och dans samt annan extra undervisning äfvensom till vikariatsarfvoden.

Vidkommande navigationsskolornas räkenskaper hafva Revisorerna under § 2 fästat uppmärksamheten derå, att förteckningar öfver skolans inventarier funnos bifogade allenast räkenskapen för skolorna i Göteborg, Hernösand och Vestervik, men deremot saknades för samtliga öfriga navigationsskolor. Såsom tillägg till hvad vederbörande direktioners underdåniga förklaringar häröfver innehålla, får Marinförvaltningen underdånigst anföra, att i reglementet för navigationsskolorna i riket, §§ 36, 37 och 38, är rörande förevarande ämne stadgadt, att vid hvarje skola bör, jemte redovisning för uppburna medel, föras, bland andra förteckningar, inventariebok, upptagande under särskilda rubriker alla skolan tillhöriga inventarier, såsom instrument, böcker, kartor, möbler m. m. samt det pris, hvartill de blifvit inköpta, äfvensom tiden, då

de såsom förslitna eller oanvändbara blifvit afskrifna eller för skolans räkning sålda; att navigationsskola tillhöriga instrument, böcker och kartor böra alltid derstädes finnas att tillgå samt vara försedda med märken, som utvisa att de tillhöra skolan; att värden af skolans samtliga inventarier och handlingar tillhör skolföreståndaren; att två bland skoldirektionens ledamöter böra minst hvart femte år, innan Maj månads utgång, verkställa inventering af skolans alla tillhörigheter; direktionen dock obetaget att, om så anses erforderligt, vid andra tider anställa sådan inventering; att, i händelse dervid något befinnes förskingradt eller vanvårdadt, skall sådant af skolföreståndaren ersättas; att redogörelse för denna inventering skall afgifvas för skoldirektionen, som i händelse besigtningmännen funnit någon af skolans effekter icke vidare vara för sitt ändamål användbar, skall föranstalta om försäljning deraf, så snart förrådet af dylika effekter blifvit så stort, att desamma anses kunna afyttras till ett belopp, som åtminstone betäcker omkostnaden vid försäljningen; att om dervid någon behållning uppkommer, det inflytna beloppet i skolans räkenskaper bör redovisas; att effekter, som vid inventering befunnits helt och hållet förslitna eller värdelösa, må af direktionen efter omständigheterna kasseras och ur inventariet afföras, och att skolans föreståndare skall i sin årliga berättelse uppgifva de efter afgifvande af senaste årsberättelse inköpta böcker och inventarier.

Hvad Revisorerne i öfrigt anmärkt beträffande femte hufvudtiteln torde icke erfordra något särskildt yttrande af Marinförvaltningen

Stockholm den 16 December 1880.

R. VON FEILITZEN.

V. GJERLING.

A. K. GASSLANDER.

O. F. KREÜGER.

Föredragande.

J. A. Nelander.

**Militärchefens vid flottans station
i Karlskrona**

underdåniga yttrande.

Sedan Riksdagens Revisorer uti sin den 15 sistlidne Oktober afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, såvidt densamma rörde femte hufvudtiteln, bland annat yttrat, att, enär till Kaptenerne vid Kongl. Flottan Friherre F. W. Bennet och G. B. Lilliehöök anordnats inqvarteringsbidrag enligt stat, till den förre för tiden från och med den 1 Oktober 1878 till årets slut med 100 kronor för tjänstgöring såsom äldste instruktionsofficer i exercisskolan vid Karlskrona station och med likaledes 100 kronor i egenskap af förordnad chef för 1:sta och 2:dra matroskompanierna

derstädes, samt till den senare för tiden från och med den 1 December 1877 till och med den 31 September 1878 med 333 kronor 33 öre på grund af förordnande såsom chef för 3:dje och 4:de matroskompanierna och med enahanda belopp såsom informationsofficer i underbefälsskolan, allt vid nämnda station; men 168 § 2 mom. uti reglementet för Kongl. Flottan, andra delen, med den i samma § genom Kongl. brefvet den 24 November 1876 bestämda förändring icke föranledde dertill att officer, som vid station af Kongl. Flottan samtidigt innehade flera befattningar, för hvilka såsom ersättning för bostad inqvarteringsbidrag funnes å stat anvisadt, måtte kunna för en hvar af dessa komma i åtnjutande af särskildt inqvarteringsbidrag; inom Kammarrättens Öfverrevisionsdepartement tillhopa 433 kronor 33 öre anmärkts till betalning, samt Revisorerna, då, enligt hvad af dem inhemtats, någon förklaring häröfver icke från vederbörande ankommit, till fullo instämt uti de sålunda gjorda anmärkningarna och desamma jemväl för sin del upptagit; så har genom Marinförvaltningen infordrats mitt underdåniga yttrande öfver anmärkningarna.

Med anledning häraf får jag i underdånighet anföra, att inqvarteringsbidragen till Kaptenen G. B. Lilliehöök anordnats på grund af uti stationens räkenskapskontor uppgjorda uträkningar, utan att frågan om hans rätt till desamma varit föremål för pröfning från militärchefens sida, vid hvilket förhållande jag, beträffande denna anmärkning, från räkenskapskontoret infordrat underdånigt yttrande, hvilket härhos bifogas.

Hvad deremot vidkommer inqvarteringsbidragen till kaptenen, numera kommandörkaptenen Friherre Bennet, meddelas underdånigst:

att inqvarteringsbidraget för befattningen såsom äldste instruktionsofficer utgått på grund af min resolution den 27 December 1878;

att från mig infordrad förklaring, öfver Kammarrättens Öfverrevisionsdepartements anmärkning öfver berörda inqvarteringsbidrags utbetalning afgifvits den 25 Juni innevarande år;

att åberopade resolutionen grundats derpå, att, då Kaptenen Friherre Bennet, som af chefen för Flottans militärpersonal förordnats till chef för 1:sta och 2:dra matroskompanierna för en tid af tre år från och med den 22 Juli 1878 i enlighet med bemälda chefs uttryckliga order innehade befattningen såsom äldste instruktionsofficer vid exercisskolan till den 1 Oktober samma år, samt 168 § 2 mom. i reglementet för Flottan, andra delen, med den förändrade lydelse som deråt gifvits genom Kongl. brefvet den 24 November 1876, stadgar, att inqvarteringsbidrag skall utgå, om befattningen tillträdts efter den 1 Februari men innan den 1 derpå följande Augusti, först från och med den 1 nästpåföljande Oktober, till hvilken tid afträdaren uppbär detsamma, och om befattningen tillträdts efter den 1 Augusti men innan den 1 derpå följande Februari, från och med den 1 April samma år, intill hvilken tid det bibehålles af afträdaren, Kaptenen Friherre Bennet följaktligen varit berättigad, såsom tillträdare före den 1 Augusti af kompaniechefsbefattningen, till inqvarteringsbidrag för denna befattning från den 1 Oktober och, i genskap af afträdare efter den 1 Augusti

af befattningen såsom instruksionsofficer, till bibehållande intill den 1 påföljde April af inqvarteringsbidraget för sistnämnda befattning.

I anmärkningen säges väl, att åberopade § och moment icke föranleder dertill, att särskildt inqvarteringsbidrag för flera befattningar må kunna samtidigt upp-
bäras; något undantagsförhållande, hvarunder eljest medgifvet inqvarteringsbidrag bör indragas, finnes likväl icke omförmäldt i momentet, som allenast angifver de grunder, efter hvilka dylikt bidrag bör utgå. Till följd häraf, och då liknande bestämmelse med den, som innehålles uti 3 § af 1858 års inqvarteringsordning och hvarigenom föreskrifves, att den, som innehar mer än en beställning eller lön på tvänne enligt berörda ordning till inqvartering berättigade stater, åtnjuter inqvartering endast för den syssla, som af högsta lönen åtföljes, icke blifvit meddelad med afseende å de ifrågavarande inqvarteringsbidragen, torde väl få antagas att reglementet icke afsett en dylik inskränkning.

Karlskrona, Militärchefens kansli den 8 November 1880.

A. R. CRONSTEDT.

C. E. Petersson.

**Räkenskapskontorets vid Flottans
station i Karlskrona**

underdåniga yttrande.

Sedan Kongl. Marinförvaltningen i skrifvelse den 2 dennes anmodat Herr Militärchefen vid Flottans härvarande station att, på grund af Kongl. Maj:ts nådiga remiss i anledning af bland annat anmärkning i skrifvelsen bifogadt transsumt af Riksdagens innevarande år församlade Revisorers berättelse angående granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, afgifva och till Kongl. Förvaltningen insända till Kongl. Maj:t stäldt underdånigt yttrande, och Herr Militärchefen under den 5 innevarande månad anbefalt kontoret att inkomma med underdånigt yttrande i hvad anmärkningen afser inqvarteringsbidrag till Kapten G. B. Lilliehöök, får kontoret underdånigst anföra följande.

Enligt chefens för Flottans militärpersonal skrifvelse den 7 November 1877 förordnades Kapten Lilliehöök att jemte innehafvande befattning som informationsofficer tills vidare äfven förestå chefskapet för 3:dje och 4:dje matroskompanierna, hvilka båda befattningar Kapten Lilliehöök således samtidigt innehaft och bestridt. Genom remiss den 19 November 1877 å Kongl. Förvaltningens af sjöärendena skrifvelse den 13 i samma månad har Herr Militärchefen till kontorets kännedom öfverlemnadt bestyrkt afskrift af Kongl. Maj:ts nådiga bref den 26 förutgångne Oktober angående dåvarande Kommendörkapten Améens underdåniga besvär öfver honom förvägradt inqvarteringsbidrag för 2:ne af honom bestridda befattningar, enligt hvilket nådiga bref bemålde kommendörkapten, såsom innehafvare af befattningen såsom

stabschef hos chefen för Flottans militärpersonal och derjemte ledamot hos Kongl. Förvaltningen af sjöärendena, för hvilka båda befattningar i öfrigt någon särskild godtgörelse utöfver dagaflöning icke af honom uppburits, berättigats till åtnjutande af de i stat för en hvar af dem såsom inqvarteringsbidrag uppförda belopp.

På grund häraf har för Kapten Lilliehöök, hvilken äfvenledes samtidigt bestridt 2:ne befattningar, uträknats de i stat för en hvar af dem uppförda inqvarteringsbidrag.

Karlskrona af Räkenskapskontoret den 8 November 1880.

J. A. Berghman.

**Militärchefens vid Flottans station
i Stockholm**

underdåniga yttrande.

På grund af Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss i anledning af Riksdagens innevarande år församlade Revisorers berättelse angående granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 och med bifogande af ett transsumt, innefattande § 4 ur berättelsen, i hvad den rörer femte hufvudtiteln, Kongl. Marinförvaltningen, hvari anföres, hurusom, vid granskningen af räkenskapen för Kongl. Flottans station i Stockholm, det ådragit sig Revisorernes uppmärksamhet, dels att, der upphandlingar af förnödenheter för stationens behof egt rum på annat sätt än medelst auktion, upplysning icke finnes meddelad, huruvida anbud infordrats från flera leverantörer, och dels att, der kontrakt om leveranser blifvit upprättade, hänvisning icke är lemnad, hvarest samma kontrakt skola i räkenskapen uppsökas; i hvilka hänseenden rättelser, enligt Revisorernes förmenande, borde för framtiden iakttagas, har Kongl. Marinförvaltningen genom skrifvelse den 2 dennes anmodat mig inkomma med till Eders Kongl. Maj:t stäldt underdånigt yttrande öfver förberörda anmärkning.

Till åtlydnad häraf och efter att hafva, för så vidt anmärkningen må anses åsyftat jemväl upphandlingar af förnödenheter för militärdepötens behof, infordrat yttrande från förvaltningsdirektionen, som dervid anfört:

att de förnödenheter, som det ålegat direktionen att anskaffa, blifvit upphandlade hufvudsakligen efter anbud, hvilka på det enligt förvaltningsdirektionens förmenande lämpligaste sättet, eller genom kungörelse i allmänna tidningarne, infordrats; men att, då någon gång behof af effekter, som i afseende å värde eller kvantitet varit af mindre betydighet, ifrågakommit, dessa merendels varit af beskaffenhet, att de nästan hvar som helst emot samma bestämda pris kunna erhållas, hvarföre det varit ändamålslost att infordra anbud, utan hafva sådana effekter blifvit under hand upphandlade;

att, då de antagna anbuden eller de kontrakt, som på grund af antagna anbud upprättats, måste åtfölja de för betalnings erhållande afgifna räkningar, hvilket så mycket hellre kunde antagas hafva blifvit af räkenskapskontoret iakttaget, som i annat fall räkningarnes granskning icke kunnat verkställas, vore lätt att inse, hvar kontrakt eller anbud skolat i räkenskapen sökas; hvaremot de icke antagna anbuden, sedan de blifvit pröfvade, icke kunde ifrågakomma att bifogas räkenskapen, derom icke heller något blifvit i reglementet för redovisningen bestämdt;

så får jag såsom underdånigt yttrande för egen del instämma i hvad förvaltningsdirektionen anført, med tillägg att, då enligt reglementet för flottan, 2:a delen, § 187 anskaffning af varor för stationernas behof får ske antingen genom upphandlingsauktion, infortrade anbud eller under hand, af hvilka utvägar bör anlitas den, som antages leda till de för kronan förmånligaste vilkor, har vid hvarje tillfälle föreskriften i detta afseende blifvit efter bästa förmåga iakttagen; och hvad rörer anmärkningen att, der upphandling egt rum på annat sätt än medelst auktion, upplysning icke finnes meddelad, huruvida anbud infortrats från flera leverantörer, en sådan upplysning icke kan lemnas i räkenskapen, der några andra anbud, än de som blifvit antagna, icke kunna inflyta, förutom annat, af den orsak, att de anbud, som vid pröfningen funnits icke kunna antagas, måste vara att anses såsom anbudarnes egen- dom, den de efter pröfningen kunna återfordra.

Stockholm, Flottans stations Militärchefsexpedition den 9 November 1880.

J. R. LAGERCRANTZ.

C. A. Sundin.

**Varfschefens vid Flottans station
i Stockholm**

underdåniga yttrande.

Anbefald genom Kongl. Marinförvaltningens skrifvelse af den 2 dennes att afgifva underdånigt yttrande i anledning af, uti hit remitteradt transsumt af Riksdagens innevarande år församlade Revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, framställda anmärkningar, får jag, efter inhemtade upplysningar, underdånigst anföra:

att alla upphandlingar för varfvets behof, i enlighet med föreskrifterna i § 187 mom. 1, andra delen af reglementet för Flottan, skett medelst auktion, enligt anbud eller under hand;

att större upphandlingar merendels skett medelst auktion, mindre sådana deremot på grund af infortrade anbud, i hvilket fall endast det antagna anbudet blifvit räkningen bifogadt;

att, enär erforderliga varor ofta erbjudas för vida lägre pris än hvertill de i handeln kunna erhållas, samt till följd af säljarens penningbehof och den kontanta liqviden ofta kunna nedtryckas under gällande pris, upphandling stundom skett under hand, vanligen äfven då enligt kontrakt, emedan sådant ansetts för Kongl. Maj:t och Kronan fördelaktigast.

Hvad angår artikeln plåt till minor, för hvilket ändamål den bästa möjliga vara måste användas, har sådan blifvit på sistnämnda sätt upphandlad af Surahammars bruks aktiebolag, dels därför att detta bolags plåt anses såsom den bästa i Sverige och särskildt vid härvarande varf befunnits vida öfverlägsen plåt från andra bruk, hvilka här utbjudit sina tillverkningar, dels ock därför att en för nybyggnad af minbåtar afsedd större plåtleverans från landets största mekaniska verkstad, fastän vid verkställd besigtning godkänd, under användningen och vid bockning visade sig så underhaltig, att plåtarna gång efter annan sprungo sönder och en gång måste rent af borthuggas, hvarigenom kronan tillskyndades både ökad arbetskostnad och tidsutdrägt, innan de odugliga plåtarna hunno af verkstaden med fullgoda ersättas.

I afseende å den af revisionen gjorda anmärkning att, der kontrakt om leveranser blifvit upprättade, hänvisning icke är lemnad hvarest samma kontrakt skola i räkenskapen uppsökas, får jag underdånigst anföra, att alla de för varfvets behof år 1878 afslutade kontrakt blifvit bifogade utbetalningsordern, hvarför särskild hänvisning i dessa fall icke torde varit af nöden, med undantag af *ett*, angående upphandling af papper, som icke skulle levereras till någon viss quantitet utan i mån af behof och på skeende requisition, hvarför detta kontrakt bifogats leverantörens sista räkning för året.

Stockholm af Kongl. Flottans Varfschefsexpedition den 10 November 1880.

C. H. KREÜGER.

Herm. Wijnbladh.

Direktionens för Stockholms navigationsskola underdåniga yttrande.

Genom skrifvelse af den 2 innevarande månad har Kongl. Marinförvaltningen infortrat direktionens för Stockholms navigationsskola yttrande öfver de anmärkningar, som af Riksdagens innevarande år församlade Revisorer blifvit framställda, dels derom att förteckningar öfver skolornas inventarier icke finnas bifogade räkenskaperna

vid Stockholms m. fl. navigationsskolor, dels att brandförsäkring blifvit betald för skolornas lösegendom.

Med anledning häraf får direktionen för Stockholms navigationsskola i underdånighet anföra följande:

1:o) I reglementet för rikets navigationsskolor af år 1841 föreskrefs, att en afskrift af inventarieförteckningen skulle *hvarje år* åtfölja skolans räkning. Under de första åren af skolornas tillvaro upptog denna förteckning måhända ett ark, men inventarierna ökades efter hand och med dem äfven arkalet för förteckningen. I 1866 års reglemente bestämdes därför, att sådan afskrift skulle afgifvas endast *hvarje femte år* och under mellanliggande år uppgift lemnas endast å de under året tillkomna inventarierna samt deras inköpsvärde. I nu gällande nådiga reglemente finnes ingen annan föreskrift i detta afseende, än att årsberättelsen skall innehålla nämnde uppgift. Det torde således hafva ansetts föga gagneligt eller väsentligt, att skolans föreståndare årligen skulle lemna en uppsats, belöpande sig till 10 å 12 tätt skrifna ark, innehållande hufvudsakligast boktitlar. Då direktionen när som helst eger att anställa inventering, torde kontroll öfver inventariernas tillvaro äfven finnas.

2:o) Navigationsskolans inventarier, inköpta för statsmedel eller tillkomna genom gåfvor, äro genom två försäkringsbref af åren 1853 och 1858 försäkrade i Stockholms stads brandstodsbolag till försäkring af lösegendom för 19,000 kronor, för hvilken försäkring erlägges en årlig afgift af 7 kronor 60 öre. I försäkringssumman ingår ej någon "personlig lösegendom", ej heller någon "kommunal eller enskild egendom,,". Med fästadt afseende å navigationsskolans läge, några fot från en teater, synes den obetydliga försäkringsavgiften icke vara illa använd. Vid Södra teaterns brand år 1857 var navigationsskolan i fara att dela sin grannes öde, åtskilliga inventarier gingo förlorade, och dåvarande skoldirektion beslöt därför att genom ökad försäkring be-
trygga skolan för nya förluster.

Stockholm den 9 November 1880.

Ludv. Peyron.

Ordförande i direktionen för Stockholms navigationsskola.

Henrik Hessler.

Direktionens för Göteborgs navigations-
skola underdåniga yttrande.

Till Eders Kongl. Maj:t får direktionen för härvarande navigationsskola i underdånighet öfverlemna den förklaring öfver af Statsrevisorerne gjord anmärkning vid

granskning af skolans räkenskaper för år 1878, som skolans föreståndare, såsom redogörare, på direktionens anmodan afgifvit.

Göteborg den 11 November 1880.

Emil Ekman.   H. Fleetwood.   W:m Fleetwood.   Wilh. Röhss.

James Keiller.

Föreståndarens för Göteborgs navigationsskola yttrande.

Till Direktionen för Göteborgs navigationsskola.

Med anledning af Riksdagens Revisorers, vid granskning af 1878 års räkenskaper för rikets navigationsskolor, gjorda anmärkning deröfver att vid vissa af skolorna, och bland dem Göteborgs, af statsmedel bestridts brandförsäkring af dels skolan tillhörig materiel och annan lösegendom, och dels "personlig lösegendom", har direktionen af undertecknad, såsom redogörare, infordrat förklaring, hvilken jag härmed får äran afgifva.

Enligt polis n:r 29,973, gällande för år 1878, har brand- och lifvförsäkringsaktiebolaget "Svea" mot brandskada försäkrat skolans egendom till ett värde af 24,000 kronor, fördelad under rubrikerna:

"Undervisningsmateriel"	..... kronor	1,000.
"Böcker, kartor och plancher m. m."	..... "	4,500.
"personlig lösegendom"	..... "	6,500.
"instrumenter"	..... "	12,000.

Summa kronor 24,000;

och då ordet "personlig lösegendom" tyckes hafva gifvit Statsrevisorerne anledning befara, att för lösegendom, tillhörande enskild person, assurans blifvit bestridd med statens medel, så får jag hänvisa till efterföljande utdrag af de, redovisningarne för åren 1875—1878 åtföljande inventarieförteckningar, hvilka nogsamt utvisa, att försäkringen gäller *endast* för skolans egendom.

Inventarium den 31 December 1875 upptager

	Instrument och undervisningsmateriel,	Böcker m. m.	Möbler m. m.
För Navigationsafdelningen	11,681,87.	4,226,06.	4,903,89.
" Maskinistafdelningen	1,222,60. 12,904,37.	261,80. 4,487,86.	570,45. 5,474,34.
Transport	12,904,37.	4,487,86.	5,474,34.

Transport	12,904,37.	4,487,86.	5,474,34.
år 1876 tillkomne inventarier:			
För Navigationsafdelningen	14,00.	33,50.	667,75.
“ Maskinistafdelningen	14,00.	94,02.	127,52.
			667,75.
år 1877 tillkomne inventarier:			
“ Navigationsafdelningen		65,00.	86,55.
“ Maskinistafdelningen		60,00.	125,00.
			86,55.
år 1878 tillkomne inventarier:			
“ Navigationsafdelningen	489,21.	36,25.	239,50.
“ Maskinistafdelningen	489,21.	60,00.	96,25.
			21,50.
			261,00.
Summa kronor	13,407,58.	4,836,63.	6,489,64.
och sammanlagda värdet =	24,733 kronor 85 öre.		

Af ofvanstående utdrag synes, att
Instrument och undervisningsmateriel uppgick till kronor 13,407,58
 eller 407 kronor 58 öre öfver assurerade värdet, kronor 13,000;
Böcker m. m. “ “ 4,836,63
 eller 336,63 kronor öfver assurerade värdet, kronor 4,500;
 samt *möbler m. m.* “ “ 6,489,64
 eller 10 kronor 36 öre under det för “*personlig lösegendom*“ assurerade värdet,
 kronor 6,500.

Uti ansöknigen om assurans för skolans egendom uppgaf jag, bland annat, möbler m. m. till ett värde af 6,500 kronor, hvilken rubrik vid utfärdandet af assuransbrevet af styrelsen för bolaget “Svea“ ändrades till “personlig lösegendom“ af skäl, som äro angifna uti bifogade förklaring af nämnda bolag.

Enär kommunen icke har åtagit sig annan förpligtelse gent emot navigations-skolan än att bekosta och underhålla lokal för dess särskilda afdelningar, så har jag ansett den lösegendom, som tillhör skolan och som är upptagen å det inventarium, som alltid åtföljer redovisning för de till skolan anslagna statsmedel, vara statens egendom; och då denna varit assurerad alltsedan år 1852, utan att anmärkning deremot förekommit, så har jag ansett mig böra fortfarande assurera nämnde egendom.

Göteborg den 11 November 1880.

J. M. Lagerwall.
 Skolans föreståndare.

(Bilag^a).

Sedan styrelsen för navigationsskolan här i staden hos oss begärt brandförsäkring å instrument, undervisningsmateriel, böcker, kartor och planscher till diverse uppgifna belopp samt "möbler" för kronor 6,500, så hafva vi i den å denna försäkring utfärdade brandförsäkringspolis i stället för ordet "möbler" insatt orden "personlig lösegendom," på det att, om vid möjligen förekommande ellsolycka en del skolans tillhörigheter, som icke precis kan hänföras till möbler, skulle förefinnas, densamma äfven skulle vara i försäkringen inbegripen, och sålunda styrelsens rätt till ersättning vara mera skyddad, än om polisen endast innehållit ordet möbler.

Då emellertid denna af oss begagnade brandförsäkringsterm, "personlig lösegendom", lärer blifvit missuppfattad, få vi härmed förklara, att i den af oss till styrelsen utfärdade brandpolis icke allenast skolans möbler utan äfven all dess icke under andra rubriker försäkrade lösegendom, som inom lokalen finnes, är försäkrad.

Göteborg den 11 November 1880.

Brand- & lifförsäkringsbolaget Svea.
M. Olbers.

Direktionens för Gefle navigationsskola
underdåniga yttrande.

Genom Eders Kongl. Maj:ts Marinförvaltning har direktionen för navigationsskolan i Gefle affordrats underdånigt yttrande öfver Riksdagens Revisorers, vid granskningen af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, beträffande räkenskapen för, bland andra, navigationsskolan i Gefle, framställda anmärkning *dels* derom, att af statsmedel skall hafva bestridts utgifter för brandförsäkring ej mindre af skolan tillhörig materiel och annan lösegendom, än äfven af "personlig lösegendom", *dels ock* derom att förteckning öfver skolans inventarier icke blifvit räkenskapen bifogad.

Öfver hvad sålunda blifvit anmärkt har direktionen i underdånighet skolat gemäla:

1:o) att ifrågavarande brandförsäkring har afseende uteslutande på den staten tillhöriga materiel, som förvaras i skolans byggnader, hvilket ock ådagaläggas af det här i afskrift bilagda brandförsäkringsbrevet, i hvilket ej ett ord nämnes om personlig lösegendom;

att denna försäkring varit gällande allt sedan den 25 November 1869;

att direktionen ansett sig handla i det allmännas välförstådda intresse, då den sökt att mot en ringa afgift trygga staten mot förlust i händelse af ellsolycka, samt icke saknat anledning att tro, det Riksdagens Revisorer gillat dess omnämnda åtgärd, då någon erinran emot densamma ej tillförene försports; samt

2:o) att då uti den berättelse angående skolans fonders tillstånd och förvaltning, som, jenlikt chefens för Eders Kongl. Maj:ts Civildepartement skrifvelse den 25 Mars 1872, årligen ingått till Eders Kongl. Maj:ts Finansdepartement, lemnats redogörelse för värdet af de vid skolan såväl vid redovisningsårets början befintliga som under dess lopp tillkomna inventarier; samt

då direktionen enligt reglementets 37 § har att öfvervaka befuntheten af samma inventarier, och dessas verkliga tillvaro endast torde kunna utrönas genom inspektion vid skolan, hvarest och förteckningen å densamma förvaras,

så har direktionen, af obekantskap jemväl om någon föreskrift i anmärkta hänseendet, icke föreställt sig vare sig nödvändigheten eller ens nytan af insändandet af ifrågakomna ganska vidlyftiga förteckning, hvilken till allra största delen upptager allenast namn på skolan tillhöriga böcker.

Gefle den 13 November 1880.

Robert Rettig.

B. J. Grass.

P. Hægerstrand.

(Bilagd afskrift).

N:r 1559.

Gefle stad.

5:te kvarteret.

Gården N:r 53, 54 & 55.

Till delaktighet i **Städernas bolag till brandförsäkring af löseegendom**, under obestämd tid, med de rättigheter och förbindelser, som bestämmas i bolagets reglemente, anmäler sig undertecknad såsom försäkringstagare för löseegendom till nedan utsatta värde, förvarad i hus och lägenhet inom ofvanstående gård.

	Brandförsäkringsvärde i jemna hundratal.				R:dr	R:mt	Inträdes-
	1 klassen.	2 klassen.	3 klassen.	4 klassen.	Summa.		afgift.
Lösören som för egna behof innehafvas, egna	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	7,500.	7,500.	30: —
Summa riksmünt riksdaler	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —	7,500.	7,500.	30: —

Förenämnde löseegendom, hvars värde är uppfördt i 4 klassen, förvaras i trähus under plåttak.

Inom gården finnes ingen eldfarlig inrättning.

Gefle den 15 November 1869.

Å Navigationsskolans vägnar:

W. Elfbrink.

Egenhändiga underskriften bevitna

C. R. Petre.

L. L. Lander.

Brandstodskomitén i Gefle, som granskat denna anmälan, har funnit skäligt att,

till försäkring af bolaget under obestämd tid, från klockan 12 denna dag, antaga ofvan uppgifne lösegendom, för ett värde af Sjutusen femhundra r:dr r:mt; varande inträdesafgiften erlagd med 30 r:dr.

Getle den 25 November 1869.

På Brandstodskomiténs vägnar:

C. R. Petre.

J. L. Asbrink.

J. W. Petre.

Bolagets styrelse, som granskat denna handling, har godkänt den beviljade försäkringsrätten, för ett värde af Sjutusen femhundra riksdaler riksmünt.

Jönköping den 8 December 1869.

På Styrelsens vägnar:

Darin.

(stämpel).

Aug. Engström.

R. Frick.

Afskriftens rigtighet bestyrkes af:

E. Johansson.

v. Häradshöfding.

Otto Göthe.

Landskanslist.

Direktionens för Malmö navigationsskola
underdåniga yttrande.

På grund af Kongl. Marinförvaltningens skrifvelse af den 2 November 1880 får direktionen för härvarande navigationsskola i djupaste underdånighet yttra sig öfver två särskilda anmärkningar, framstälde af Riksdagens innevarande år församlade Revisorer vid granskning af skolans räkenskaper.

Hvad den ena anmärkningen beträffar, att inventarieförteckning saknas, får direktionen anföra, att i § 34 af gällande reglemente för navigationsskolorna i riket står, att "föreståndaren är pliktig att afgifva de förslag och berättelser som äro i detta reglemente föreskrifna eller eljest kunna af vederbörande blifva infortrade"; men då inventarieförteckning icke står upptagen bland dessa förslag och berättelser, ej heller sådan sedermera blifvit infortrad, så har direktionen på grund deraf icke ansett nödigt att insända någon sådan.

Hvad den andra anmärkningen angår, får direktionen upplysa att kommunen icke eger någon lösegendom uti navigationsskolehuset, utan är det den i skolan befintliga och staten tillhörande samling af böcker, instrument, modeller, möbler m. m., som alltsedan år 1843 varit brandförsäkrad uti "städernas bolag för brandförsäkring af lösegendom", för hvilken den anmärkta brandförsäkringsafgiften blifvit erlagd.

Malmö den 7 November 1880.

Joh. H. Dieden.

N. Werngren.

Haus Friis.

H. Ramsten.

Direktionens för Vesterviks navigationsskola underdåniga yttrande.

Uti af Riksdagens innevarande år församlade Revisorer afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 hafva Revisorerne anmärkt att, enligt räkenskapen för navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg, Gefle, Malmö, Kalmar, Hernösand, Karlshamn och Vestervik, under revisionsåret af statsmedel bestridts utgifter för brandförsäkring dels af skolan tillhörig materiel och annan lösegendom och dels af "personlig lösegendom".

Till åtlydande af Kongl. Marinförvaltningens anmodan, går direktionen för härvarande navigationsskola att afgifva sitt underdåniga yttrande öfver förberörde anmärkning.

Bland de effekter, som blifvit assurerade, förekomma ej några, som kunna rubriceras under benämningen "personlig lösegendom", utan endast den skolans lösegendom, som blifvit inköpt af statsmedel, har ända sedan skolan år 1859 härstädes inrättades varit assurerad uti "städernas bolag till försäkring af lösegendom"; och anser direktionen sig, af nödig omtanke, härmed böra fortfara till dess lag annorlunda stadgar.

Vestervik den 6 November 1880.

J. D. Smitt.

J. G. Lagus.

Aug. Rudin.

Albert Tenger.

N. D. Jern.

Direktionens för Visby navigationsskola underdåniga yttrande.

Sedan Kongl. Marinförvaltningen, i anledning af hvad Riksdagens senast församlade Revisorer uti afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 anfört, nemligen "att förteckningar öfver skolornas inventarier finnas bifogade allenast räkenskapen för navigationsskolorna i Göteborg, Hernösand och Vestervik, men deremot saknas för samtliga öfriga navigationsskolor", uti skrifvelse den 2 innevarande månad anmodat direktionen att med sitt till Eders Kongl. Maj:ts ställda underdåniga yttrande öfver berörda anmärkning skyndsamligen inkomma; så får direktionen härmed underdånigst afgifva det yttrande, att, alldenstund hvarken Eders Kongl. Maj:ts förnyade nådiga reglemente för rikets navigationsskolor af den 1 Juni 1877 eller annan gällande författning anbefaller insändande af någon inventarieförteckning, direktionen icke

ansett sig böra låta en sådan åtfölja den ingifna räkenskapen, som är upprättad efter fastställt formulär.

Visby den 8 November 1880.

RUD. HORN.

P. F. Ihre.

A. Pihl.

C. L. Ekuan.

L. Arweson.

J. A. Fagerholm.

L. Kolmodin.

Direktionens för Karlshamns navigationsskola underdåniga yttrande.

Som direktionen för navigationsskolan i Karlshamn blifvit ålagd att till Eders Kongl. Maj:ts inkomma med yttrande öfver Riksdagens Revisorers gjorda anmärkningar öfver styrelsen och förvaltningen under år 1878 af de statsmedel, Riksdagen beviljat härvarande navigationsskola, får direktionen i djupaste underdånighet afgifva följande förklaringar.

Att direktionen till Kongl. Kommerskollegium ända sedan år 1850, hvar femte år, insändt fullständig förteckning å skolans alla tillhörigheter, och har direktionen för afsigt att vid detta års räkenskaper äfven insända inventarieförteckningen till Kongl. Marinförvaltningen.

Beträffande Revisorernes anmärkning öfver brandförsäkringen af skolans eller rättare statens egendom, så har direktionen trott sig handla i statens intresse, då hon genom att brandförsäkra en del af inventariet värdet sökt förekomma förluster i händelse af ellsolycka, men att i denna brandförsäkring icke är inbegripen någon kommunal eller enskild persons egendom. År 1878 var inventariet värdet upptaget till kronor 7,801: 70 öre och brandförsäkradt endast för kronor 4,200: —, men då flera värdefulla inventariet persedlar tillkommit under år 1879--1880, så har brandförsäkringssumman höjts till kronor 5,900: —.

Karlshamn den 11 November 1880.

J. von Bergen.

H. A. Schütt.

S. O. Söderlund.

J. G. Frykman

Robert Ternström.

Ernst Meyer.

Direktionens för Kalmar navigationsskola underdåniga yttrande.

Med skrifvelse den 2 sistlidne November har Eders Kongl. Maj:ts Marinförvaltning till direktionen för navigationsskolan i Kalmar öfversändt transsumt af Riks-

dagens Revisorer den 15 nästlidne Oktober afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders styrelse och förvaltning under år 1878, i hvilken berättelse anmärkts, bland annat:

dels att vid navigationsskolornas räkenskap förteckningar öfver inventarier funnos bifogade allenast räkenskapen för skolorna i Göteborg, Hernösand och Vestervik; samt

dels att, enligt räkenskapen för navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg, Gefle, Malmö, Kalmar, Hernösand, Karlshamn och Vestervik, under revisionsåret utgifter för brandförsäkring af dels skolorna tillhörig materiel och annan lösegendom och dels "personlig lösegendom" blifvit af statsmedel bestridde;

i anledning af hvilka anmärkningar Eders Kongl. Maj:ts Marinförvaltning anmodat direktionen afgifva underdånigt yttrande.

Till följd häraf får direktionen i underdånighet meddela, att förteckning öfver skolans inventarier icke blifvit räkenskapen för skolan bilagd af det skäl, att bestämd föreskrift härom icke förekommer i det för navigationsskolorna gällande nådiga reglemente; samt, beträffande den andra anmärkningen, att den brandförsäkringsafgift, som enligt härvarande navigationsskolas räkenskap blifvit af statsmedel bestridd, afsett uteslutaende staten tillhörig egendom; och har direktionen ansett försigtigheten bjuda att mot brandskada försäkra denna egendom, om hvilken vården blifvit direktionen anförtrodd.

Kalmar den 7 December 1880.

John Rooswal.

F. O. Ågréen.

Sven Söderbergh.

A. Petersson.

L. Joh. Larsson.

Direktionens för Hernösands navigationsskola underdåniga yttrande.

Genom Kongl. Marinförvaltningen infordrad förklaring öfver Riksdagens Revisorerers anmärkning vid 1878 års räkenskaper för navigationsskolorna i riket, får direktionen för navigationsskolan i Hernösand härmed afgifva.

Den Hernösands navigationsskola tillhörande undervisningsmateriel och annan lösegendom, som blifvit brandförsäkrad, är uteslutande statens egendom. För sin del skulle direktionen icke ogera se, att skolans knappa årsanslag till materiel, ved, ljus m. m. icke betungades med någon afgift för brandförsäkring. Men då direktionen icke eger kännedom om något allmänt förbud att brandförsäkra staten tillhörig lösegendom och derjemte saknar visshet derom, att den genom en eldsvåda möjligen uppstående förlusten skulle till sitt fulla belopp af statsmedel betäckas, så har direk-

tionen ansett sig bäst tillgodose skolans intresse genom att brandförsäkra skolans rätt dyrbara materiel och öfriga löseegendom.

Hernösand den 6 December 1880.

Å Hernösands navigationsskolas direktions vägnar:

Herman Wählander.

Rob. Akerstedt.

Kongl. Kammarrättens

underdåniga utlåtande angående en af Riksdagens Revisorer framställd anmärkning vid granskning af länens landsböcker för år 1878.

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss den 22 nästlidne Oktober å den del af Riksdagens senast församlade Revisorerers berättelse om granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, som innefattar tillkännagifvande, att landsböckerna för Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Malmöhus, Elfsborgs, Örebro, Vermlands, Vestmanlands och Vesternorrlands län samt kronoräkenskapen för Stockholms stad, då de hos Revisorerne företeddes, ännu icke blifvit i Eders Kongl. Maj:ts och rikets Kammarrätt till alla delar granskade, får Kammarrätten, som i ämnet infordrat sitt första revisionskontors utlåtande, hvilket jemte remissakten härhos bifogas, med åberopande af nyssnämnda utlåtande, underdånigst anföra, att det af Riksdagens Revisorer uppgifna förhållandet varit betingadt af nu gällande föreskrifter om tiden för aflemnandet till Kammarrätten af räkenskaperna för den allmänna kronouppbörd i riket, om revisionstjenstemännens antal och om granskningsarbetets fördelning och verkställighet, hvarföre, så länge nämnda föreskrifter ega bestånd, det måste inträffa, att vid Statsrevisorerens sammanträde i medlet af Augusti månad hvarje år en del landsboksräkenskapers granskning icke är afslutad; beroende det af vexlande förhållanden, hvilka bland ifrågavarande räkenskaper då icke äro till alla delar granskade.

Stockholm den 19 November 1880.

C. O. V. BURÉN.

C. A. JUEL.
Referent.

AXEL LILJENSTOLPE.

B. A. EKSTRÖM.

ERNST J. BIÖRCK.

J. E. ELLIOT.

A. H. BIÖRKLUND.

J. Kjellén.

Kammarrättens revisionsafdelnings
1:sta kontors yttrande.

Ödmjukt memorial.

Enligt Kongl. Kammarrättens beslut den 8 innevarande månad, åligger det revisionsafdelningens första kontor att afgifva yttrande i anledning af Riksdagens senast församlade Revisorers vid verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 framställda erinran derom, att landsböckerna för Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Malmöhus, Elfsborgs, Örebro, Vermlands, Vestmanlands och Vesternorrlands län samt kronoräkenskaperna för Stockholms stad, då de hos Revisorerne företeddes, ännu icke blifvit i Kongl. Kammarrätten till alla delar granskade; och får kontoret till fullgörande af denna föreskrift vördsamt anföra följande.

Jemlikt Kongl. Statskontorets kungörelse den 21 September 1869, angående fastställt nytt formulär till räkenskaper för länen och kronouppbördsverket i Stockholms stad jemte föreskrifter om samma formulärs tillämpning m. m., skall landsboken till länsstyrelsen ingifvas inom den 31 Oktober efter kalenderårets utgång och genast efter aflemmandet till Kongl. Kammarrätten insändas. Då sålunda vederbörande ej hafva skyldighet att öfverlemna ifrågavarande räkenskaper till Kongl. Kammarrätten före den 1 November, har med afseende härå revisionsårets början blifvit bestämd till sagde dag, och då tiden för granskning af samtliga lärens landsböcker äfvensom kronoräkenskaperna för Stockholms stad, efter af Kongl. Kammarrätten fastställd uppskattning, är bestämd till ett år, kan revisionen således ej vara fullt avslutad förrän den 1 November påföljande år. I följd af dessa förhållanden hafva 1878 års räkenskaper, hvaraf revisionen påbörjades den 1 November 1879, icke skolat vara slutgranskade förr än den 31 sistlidne Oktober.

Stockholm af Kongl. Kammarrättens revisionsafdelnings första kontor den 16 November 1880.

Axel Lundgren.

Kongl. Statskontorets

underdåniga utlåtande angående Riksdagens Revisorers framställning om vissa åtgärders vidtagande för framtiden vid landsbokens upprättande.

Genom nådig remiss har Statskontoret blifvit anbefaldt att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens senast församlade Revisorers, uti afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fon-

ders tillstånd styrelse och förvaltning under år 1878, gjorda framställning om önskvärdheten af att länsstyrelserna blefvo anbefalda att vid upprättandet af landsboken för framtiden vidtaga följande, enligt Revisorernes förmenande, till väsentlig lättnad vid granskningen ledande åtgärder, nemligen:

1:o) att å konti "ränta" och "kronotionde" särskilja summan enligt jordeboksförändringsextrakten från extra eller tillfällig uppbörd;

2:o) att å konto "kavalleriregementenas hästvakansspanmål" angifva rusthållens antal;

3:o) att å konti "vakansafgifter": "af nyroterad jord", "af utsockne frälsehemman i Halland", samt "af bergslag" uppgifva rotarnes antal; och

4:o) att å konto "tillfälliga vakansafgifter" uppgifva de rotars antal, hvilka förut varit anslagna till underofficers aflöning, men från och med år 1878 skola ingå till statsverket och på detta konto redovisas.

Till åtlydnad af den nådiga befallningen att häröfver afgifva underdånigt yttrande, får Statskontoret allenast i underdånighet meddela, att, i öfverensstämmelse med Riksdagens Revisorers önskan, Statskontoret i skrivelser af denna dag anmodat länsstyrelserna att vid upprättande af landsboken för framtiden låta vidtaga de af Revisorerne föreslagna åtgärder.

Stockholm den 8 November 1880.

O. F. AF SILLÉN.

AUG. HÄGGBLADH.

GUST. ÖSTERGREN.

Föredragande.

Per Samzelius.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Jemtlands län

underdåniga utlåtande beträffande en af Riksdagens Revisorer framställd anmärkning vid granskning af länens landsböcker för år 1878.

Jemlikt nådig remiss den 22 sistlidne Oktober, har Eders Kongl. Maj:t behagat infordra Dess Befallningshafvandes i Jemtlands län underdåniga utlåtande med anledning af Riksdagens Revisorers vid granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 gjorda anmärkning, att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utaf det till dess förfogande ställda belopp af statsanslaget till aflöning och underhåll åt särskild polisstyrka på landet m. m. använt en summa af tvåtusen kronor såsom ett kvartalsvis utgående arfvode åt en kronobetjeningen tillhörande person, oansedt, enligt hvad Revisorerne anfört, det vore af vigt att anslaget blefve använt endast till utgifter, som af förhållandena påkallades, till ordningens och säkerhetens uppehållande och ej till bestämda arfvoden åt kronobetjeningen eller dess biträden.

Med anledning häraf får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till en början underdånigst upplysa, att den person, hvilken Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordnat att under ifrågavarande år såsom extra polistjensteman biträda vid uppehållande af ordning och säkerhet inom de delar af länet, der jernvägsbyggnad under året pågick, visserligen innehade länsmanstjenst, men icke i sådan egenskap samtidig, tjenstgjorde eller åtnjöt någon del af tjensten åtföljande löneförmåner, hvilka tillföllö den, som under tiden förordnats att förestå hans länsmanstjenst, samt att arvodett ehuru bestämdt för år, naturligtvis ej utbetalts för annan tid, än hans tjenstgöring såsom extra polisman togs i anspråk.

Att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till extra polistjensteman förordnat en för befattningen lämplig länsman, torde ej vara något fel, helst svårighet mötte att dertill erhålla någon lämpligare; och att de förhållanden, hvilka påkallat anställandet af en sådan, fortvarat under hela året — och äfven under de påföljande åren — lär likaså kunna läggas Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till last, som att dennes arvode blifvit på förhand bestämdt samt för år beräknadt och kvartalsvis utanordnadt.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tror sig följaktligen hvarken i sak eller form hafva förbisett eller handlat i strid emot de bestämmelser i afseende å anslagets användande, som för Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bort lända till efterrättelse.

Östersund å Landskansliet den 6 November 1880.

G. ASPLUND.

P. G. Rissler.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Vesternorrlands län

underdåniga utlåtande angående en af Riksdagens Revisorer framställd anmärkning vid granskning af länens landsböcker för år 1878.

Till underdånig åttlydnad af föreskriften uti Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss af den 22 nästlidne Oktober får Landshöfdingeembetet med anledning af hvad Riksdagens Revisorer i deras den 15 i samma månad afgifna berättelse anført beträffande användandet af det belopp, som Eders Kongl. Maj:t utaf de medel, hvilka Riksdagen ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för aflöning och underhåll åt särskild polistyrka å landet, der sådan kunde af förhållandena påkallas, anvisat Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vesternorrlands län för det år, revisionen omfattat, eller år 1878, i djupaste underdånighet öfverlemnade ett af dåvarande Landshöfdingen i detta län, numera Landshöfdingen i Stora Kopparbergs län m. m. C. Treffenberg till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgifvet yttrande samt såsom eget utlåtande i lika

underdånighet endast åberopa de uti nyssberörda yttrande af Herr Landshöfding Treffenberg i ämnet anförda skäl.

Hernösand å Landskansliet den 7 December 1880.

På Landshöfdingeembetets vägnar:

AXEL ASKER.

O. H. WIBOM.

Herr Landshöfdingen m. m. **C. Treffenbergs**
yttrande.

Till Konungens Befallningshafvande i Vesternorrlands län.

Uti skrifvelse den 5 innevarande månad har Konungens Befallningshafvande — med förmålan att innan Konungens Befallningshafvande afgåve genom nådig remiss den 22 nästlidne Oktober anbefaldt underdånigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer i deras den 15 i nyssberörda månad afgifna berättelse anført beträffande användandet af det belopp, som Kongl. Maj:t utaf de medel, hvilka Riksdagen ställt till Kongl. Maj:ts förfogande för aflöning och underhåll åt särskild polisstyrka på landet, der sådan kunde af förhållandena påkallas, anvisat åt Konungens Befallningshafvande i Vesternorrlands län för det år revisionen omfattade, eller år 1878, Konungens Befallningshafvande velat lemna mig tillfälle att öfver hvad i berörda afseende anmärkt blifvit mig yttra — anhållit att, derest jag skulle finna något yttrande i ämnet från min sida erforderligt, samma yttrande måtte blifva till Konungens Befallningshafvande öfversändt inom denna månads utgång; hvarjemte Konungens Befallningshafvande till mig öfverlemnadt bestyrkt afskrift af Kongl. Maj:ts ofvan åberopade nådiga remiss med dervid fogadt transsumt af revisionsberättelsen.

Det sålunda infordrade yttrandet får jag härmed afgifva och i sådant afseende inskränka mig till en erinran derom, att då Revisorerne, beträffande användningen af de utaf ifrågavarande anslag under revisionsåret till Konungens Befallningshafvandes i Vesternorrlands län förfogande ställda belopp endast anmärkt, att Konungens Befallningshafvande af berörda medel utbetalt ersättningar "af stadigvarande natur" och "vid ersättningarnes fastställelse bestämt dessa att utgå för år och ofta med stadig tjenstgöringsort, ehuru förordnandena visserligen ställts tillsviare", denna anmärkning visserligen eger sin rigtighet, men ingalunda ådagalägger att medlen blifvit använda på ett mot anslagets ändamål stridande sätt, hvilket skulle hafva varit händelsen endast i det fall, att tillika utredt vore, att utgifterna icke "varit af förhållandena påkallade för ordningens och säkerhetens uppehållande". Härom hafva Revisorerne svårligen kunnat bilda sig något omdöme, och Konungens Befallningshafvandes befohgenhet att bedöma om och i hvad mån anställande af särskild polisstyrka till ordningens och säkerhetens upprätthållande erfordras för längre eller kortare tid lärar

icke kunna bestridas. I öfrigt får jag tillägga den upplysning, att Konungens Befallningshafvande uti sina hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga framställningar om beviljandet af nödiga, från ifrågavarande anslag utgående medel uttryckligen anmält, att förut beviljade medel af enahanda slag blifvit använda till utgifter af mera stadigvarande natur, utan att, mig veterligen, detta förfarande hittills framkallat någon anmärkning.

Slutligen får jag anhålla, att Konungens Befallningshafvande behagade låta detta yttrande få åtfölja Konungens Befallningshafvandes underdåniga utlåtande i ärendet. Falun den 27 November 1880.

CURRY TREFFENBERG.

Kongl. Styrelsens för allmänna väg- och vattenbyggnader

underdåniga utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer erinrat vid granskning af styrelsens räkenskaper för år 1878.

Genom nådig remiss den 22 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:ts anbefalt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader att inkomma med underdånigt utlåtande öfver de vid senaste revisionen af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, enligt bilagde två transsumt af den afgifna revisionsberättelsen, gjorda anmärkningar vid granskning af styrelsens räkenskaper; och får styrelsen till underdånig åtlydnad häraf, jemte återställande af remissakten, i underdånighet anföra följande.

Uti § 1 hafva Revisorerne, under förmålan att uti styrelsens hufvudbok för revisionsåret dels inbalanserats, såsom förskott till Majoren Schough för undersökningar inom en del lappmarks-församlingar till Sorsele och vidare till norska gränsen ett belopp af 7,500 kronor, hvilken summa jemväl såsom förskott utbalanserats till följande år, dels upptagits för upprensningar vid Qvicksund och Kungsör ej mindre i ingående balans ett förskott å 8,000 kronor, än i utbetalningar under revisionsåret 21,500 kronor, hvilka summor med tillsammans 29,500 kronor såsom förskott utbalanserats till år 1879; att vidare, enligt hvad Revisorerne inhemtat, redovisningarne för användningen af ifrågavarande medel, af hvilka de utaf Majoren Schough uppburna utanordnats redan under åren 1873 och 1875, af vederbörande afgifvits först under innevarande år 1880;

velat fästa uppmärksamheten derå, att ett dylikt under loppet af flera år fördröjdt redovisande af förskottsvis uppburna medel föranledde till den oegentlighet, att användningen af ej obetydliga belopp blefve föremål för granskning, icke i sammanhang med öfriga utgifter under räkenskapsåret, utan först med ett senare års, hvარი-

genom olägenheter i flera hänseenden lätteligen kunde uppkomma, samt, då, förutom ofvan omförmälda förskott, flere andra dylika funnes i förevarande räkenskap under särskilda titlar in- och utbalanserade, uttalat önskvärdheten deraf, att föreskrift måtte varda meddelad derom, att årlig redovisning skall afgifvas för medel, som blifvit förskottsvis uppburna.

Med anledning häraf torde böra erinras, att en sådan af Revisorerna ifrågasatt redovisning icke vid alla tillfällen kan ske, enär naturförhållanden och andra omständigheter ofta lägga hinder i vägen för att det under året uppburna förskott skulle för ändamålet kunna för samma år användas och således på annat sätt redovisas, än att en större eller mindre del deraf måste till kommande år i vederbörandes redogörelse för det erhållna förskottet balanseras. Styrelsen tror sig derföre vid förskotts meddelande icke kunna handla annorlunda än att, såsom nu mera förfares, tillika föreskrifva, att förskott skola redovisas så fullständigt som möjligt för det år, under hvilket de bekommit, vare sig att de med förskottet afsedda undersökningar eller arbeten blifvit avslutade eller icke.

Uti § 2 hafva Revisorerna framhållit angelägenheten deraf, att, i likhet med hvad det fastställda hufvudboksformuläret gäfve vid handen och till undvikande af betydlig tidsspillan vid granskning af styrelsens räkenskap, hänvisning till behöriga verifikationsfolier för framtiden iakttoges; och skall styrelsen låta sig angeläget vara, att sådant förbiseende icke skall vidare förekomma.

Stockholm den 9 November 1880.

CARL G. BEIJER.

O. J. Aberg.

Kongl. Landtbruks akademiens förvaltningskomité

underdåniga utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer anført vid granskning af akademiens räkenskaper för år 1878.

Genom nådig remiss af den 22 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t behagat anbefalla Landtbruksakademiens förvaltningskomité att afgifva underdånigt utlåtande med anledning af hvad Riksdagens Revisorer, uti afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, anført rörande de under Landtbruksakademiens förvaltningskomité ställda stamholländeri- och stamschäferifonderna; och får förvaltningskomitén, till åtljdnad häraf, jemte remisshandlingens återställande, i underdånighet anföra följande.

Hvad först angår det af Revisorerne framställda förslag, att den årliga afkastningen af nyss anförda båda fonder lämpligast torde böra för de ändamål, som i förvaltningskomiténs underdåniga memorial af den 2 Oktober 1879 finnas angifna och af Revisorerne med godkännande anföras, fördelas mellan de hushållningssällskap, som befunnes villiga att sjelfva för ändamålet tillskjuta enahanda belopp, anser sig komitén böra i underdånighet fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet derå, att, då den årliga räntevinst, som af båda ifrågavarande fonder torde vara att påräkna, uppgår till ett belopp af endast omkring fyra tusen kronor, den andel, som vid en fördelning, på sätt Riksdagens Revisorer föreslagit, mellan rikets samtliga hushållningssällskap — af hvilka utan tvifvel flertalet, om ej alla, skulle befinnas villiga att fullgöra det för delaktighet i en dylik fördelning föreslagna vilkor — skulle komma hvart och ett af dessa sällskap till godo, blefve så obetydlig, att föga, om ens något, gagn för det med dessa fonder afsedda ändamål vore att förvänta, och sannolikt skulle befinnas otillräcklig för hvarje annan åtgärd än den i andra momentet af komiténs nyss anförda underdåniga memorial upptagna, eller utdelandet af ett eller annat pris till egare af mindre jordbruk. Dertill kommer, att en dylik söndersplittring af ifrågavarande räntevinst, hvarvid det lika fullt tillkomme förvaltningskomitén att kontrollera och öfvervaka dess behöriga användande, skulle nödvändiggöra en ganska vidlyftig räkenskap, hvars förande svårligen torde kunna utan särskild godtgörelse åläggas akademiens kamrerare; hvadan, äfven under förutsättning att det arfvode, som hittills utgått till den komiténs ledamot, hvilken haft sig anförtrodd den speciella vården af stamholländeriärendena, skulle komma att upphöra, någon nämnvärd besparing i fondernas förvaltningskostnad genom den af Revisorerne föreslagna åtgärd icke torde vara att motse. Lyckas deremot det af förvaltningskomitén i underdånighet framställda förslag för användandet af dessa fonder i dess helhet tillvinna sig Eders Kongl. Maj:ts nådiga bifall, hvarigenom den föredraganden för stamholländeriärendena hittills åliggande skyldighet att i utlandet verkställa uppköp af afvelsdjur hädanefter endast undantagsvis skulle tagas i anspråk, torde det med förvaltningen af stamholländeri- och stamschäferifonderna förenade bestyr kunna utan särskild godtgörelse åläggas föredraganden inom akademiens landbruksafdelning, samt såmedelst den af Revisorerne åsyftade besparing ernås. Härvid torde likaledes den af Revisorerne uttryckta önskan om hushållningssällskapens medverkan till vinnandet af det med ifrågavarande fonder afsedda mål kunna påräknas, derigenom att, på sätt hittills vid dispositionen af stamholländerimedlen städse egt rum, företräde gifves åt de ansökningar om understöd af dessa medel, som från bemälda sällskap framställas eller af desamma förordas.

Rörande åter den vid Alnarps landbruksinstitut fortfarande befintliga, för stamholländerimedlen inköpta hjord af korthornsrace, med hänseende till hvilken Riksdagens Revisorer föreslagit, att den måtte, mot eller utan ersättning, till institutet såsom en dess tillhörighet öfverlemnas, får förvaltningskomitén slutligen anföra, att ifrågavarande stamholländeri, som under år 1864 inköptes med en kostnad af något

öfver tretiotusen kronor, och som sedermera vidmagthållits genom förnyade inköp af dyrbara tjurar, innehafves af institutet, jemlikt kontrakt af den 14 November 1873, på de vilkor, som i Eders Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för stamholländerierna af den 22 April 1846 finnas föreskrifna; och bör jemlikt 7 § af bemälda reglemente årligt arrende för denna hjord utgöras med ett ungreatur af $1\frac{1}{2}$ till 3 års ålder. Sedan likvisst vid under flera år förnyade försäljningar af dessa arrendedjur det för dem betingade pris uppgått till sexhundra kronor, har den öfverenskommelse med institutets styrelse träffats, att institutet fått mot erläggandet af en årlig afgift af sexhundra kronor för egen räkning disponera dessa arrendedjur. Härvid har förvaltningskomitén dock fortfarande hyst den förhoppning, att institutet skulle, då dess tillgångar sådant medgäfv, inlösa denna stamhjord efter det för dylika djur inom landet gällande pris, såsom ock redan för några år sedan egt rum med en mindre af förvaltningskomitén till institutet öfverlemnad hjord af enahanda race. Att deremot utan all ersättning till institutet öfverlemnna ifrågavarande dyrbara stamholländeri skulle medföra en så betyilig minskning i den till nötboskapsskötselns upphjelpande afsedda fond, som blifvit till komiténs förvaltning anförtrodd, att komitén på grund häraf anser sig böra i underdånighet afstyrka Eders Kongl. Maj:ts nådiga bifall till hvad Riksdagens Revisorer i detta hänseende föreslagit.

Stockholm den 12 November 1880.

På Landtbruksakademiens förvaltningskomités vägnar:

PEHR EHRENHEIM.

e. f.

Ferd. Unander.

Kongl. Styrelsens för Ultuna landtbruksinstitut

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar vid granskning af institutets räkenskaper för år 1878.

Med anledning af hvad Riksdagens Revisorer anmärkt dels rörande en post i Ultuna landtbruksinstituts räkenskaper för räkenskapsåret 1878—1879, dels med afseende på redogörelsen för resultatet å försöksanstaltens experimentalält, får styrelsen härmed i underdånighet afgifva infordrad förklaring.

I den förra af dessa anmärkningar har framhållits, att af de under räkenskapsåret 1878—1879 från statsverket mottagna 14,000 kronor, som Riksdagen på extra stat för 1880 anvisat för att användas dels till inlösen af vid institutet befintliga men detsamma ej tillhöriga kreatur, dels till inköp af förökadt antal kor och dragare,

borde vid sagda räkenskapsårs slut finnas en behållning af 5,243 kronor 18 öre, men att, då anslaget ej särskildt bokförts och redovisats, Revisorerna ej kunnat kontrollera anslagets användande för de dermed afsedda ändamål eller ens huruvida omförmälda behållning i verkligheten förefinnes.

Att detta anslag af 14,000 kronor verkligen blifvit till de afsedda ändamålen användt torde kunna framgå redan af det sakförhållandet, att antalet af kreatur, som institutet enligt sista bokslutet eger, jemfördt med antalet vid tiden för anslagets beviljande, visar sig vara ökad med 4 par arbetsoxar, 73 nötkreatur, hvaraf 50 mjölkkor, samt med ett par inköpta arbetshästar. Redan under räkenskapsåret 1878—1879, kort efter att det beviljade anslaget från Statskontoret bekommit, användes till inlösen och inköp af kreatur 8,756 kronor 82 öre, och under första kvartalet af följande räkenskapsår, hvilket tog sin början den 1 Juli 1879, inköptes ytterligare kor och dragare för 4,429 kronor 45 öre, hvadan då endast 813 kronor 73 öre återstodo, hvilka under nu löpande räkenskapsår komma att redovisas. Med afseende på sättet för bokföringen af dessa poster har räkenskapsföraren ansett sig böra taga hänsyn till de åsikter, som de af Eders Kongl. Maj:t särskildt utsedde revisorerna uttalat.

Beträffande åter den af Riksdagens Revisorer, med anledning af Professoren S. Stenbergs berättelse öfver verkställd inspektion af den agrikulturkemiska försöksanstalten vid Ultuna, gjorda omförmålan, att en sammanfattning af försöksseriernas slutliga resultat borde verkställas, och att en sådan ej med full tillförlitlighet synes kunna göras af andra än dem, som verkställt och ledt sjelfva försöken, får styrelsen i underdånighet framhålla, att föreståndaren för sagda försöksstation härvid icke på något sätt brustit i honom åliggande skyldigheter, enär han hvarje år om anstaltens verksamhet afgifvit utförlig berättelse, hvilken sedan blifvit till Kongl. Landbruksakademien öfverlemnad. Dessa årliga berättelser innehålla städse sammanfattningar af försöksseriernas slutresultat, sådana dessa framgått ur de verkställda undersökningarne och så vidt dessa senare hunnit afslutas. Onekligt är dock, att det skulle vara i hög grad lärorikt och gagneligt, om man erhöle en utförligare, på ett ställe sammanförd framställning af de under årens lopp vunna, på olika ställen publicerade resultaten, helst om dessa underkastades en förnyad vetenskaplig granskning samt tillika en kritisk jemförelse anställdes med de resultat, som vid andra, liknande anstalter inom och utom landet ernåtts. Åstadkommandet af ett sådant arbete, som kräfver icke ringa tid och möda, tillhör emellertid ej såsom embetspligt försöksstationens föreståndare och kan ej heller billigtvis såsom sådan honom åläggas. Såsom den nuvarande föreståndaren i sitt till styrelsen afgifna yttrande framhållit, är han nemligen så godt som hela året dagligen alldeles upptagen af embetsgöromål, dels såsom lärare vid institutet, dels som ledare och verkställare af de på försöksstationen pågående arbetena och undersökningarne. Endast såvida annan person förordnades att sköta dessa hans åligganden, så att honom derigenom bereddes en längre tids ledighet från andra göromål, skulle han kunna sättas i tillfälle att verkställa det påyrkade arbetet, men en

sådan anordning låter sig under nuvarande förhållanden, förnämligast af ekonomiska skäl, icke verkställa.

Ultuna den 1 November 1880.

Å Ultuna Landtbruksinstitutets styrelses vägnar:

A. HAMILTON.

F. G. Norström.

Registrator C. A. Westerstrands
underdåniga förklaring i anledning af
Riksdagens Revisorers anmärkning vid
Kongl. Finansdepartementets aflönings-
räkning för år 1878.

I sin berättelse angående verkställd granskning af statsverkets tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 hafva Riksdagens Revisorer i afseende å Kongl. Finansdepartementets expedition anmärkt, att expeditionschefsarfvodet för en månad, hvar under embetet stått obesatt, disponerats för enahanda ändamål, som det i aflöningsstaten upptagna anslaget till amanuenser, skrifbiträde och extra vaktbetjente; i anseende hvartill, och då frågan om användningen af berörda arfvodesbelopp, 583 kronor 33 öre, icke varit underställd Eders Kongl. Maj:ts pröfning, samt besparade aflöningsmedel ej finge disponeras utan Eders Kongl. Maj:ts derom meddelade beslut, Revisorerne ansett sig icke kunna underlåta att anmäla förhållandet för Riksdagen.

På grund af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning den 22 sistlidne Oktober får jag afgifva den underdåniga förklaring, att ifrågavarande Revisorerne anmärkning synes grundad. En å Finansdepartementets expeditions stat, genom innehållande af expeditionschefsarfvodet för en månad, uppkommen besparing af 583 kronor 33 öre har blifvit vid årets slut sammanräknad med de för arfvoden åt amanuenser, skrifbiträden och extra vaktbetjente tillgängliga medel och för samma ändamål disponerad. För denna disposition borde utan tvifvel, såsom i ett liknande fall å Kongl. Ecklesiastikdepartementet skett, Eders Kongl. Maj:ts nådiga bifall hafva inhemtats. Förbiseendet häraf torde hafva berott å den vid årets slut och kort före Riksdagens början hopade mängden af göromål inom Finansdepartementet.

Stockholm den 1 December 1880.

C. A. Westerstrand.

Kongl. Kammarkollegii

underdåniga utlåtande angående Riksdagens Revisorers framställning vid granskning af länens landsboksräkenskaper för år 1878.

Jemte erinran att öfver de så kallade jordebok-förändringsextrakten, hvilka hvarje år skola af häradsskrifvarne uppgöras, länsstyrelserna låte upprätta länssam-

mandrag, som jemte förändringsextrakten insändes till Kammarkollegium, för att der måtte kunna granskas, huruvida alla kollegii beslut och allmänna föreskrifter rörande jordegendomarnes antal, mantal och natur samt den dem åsatta räntan och tionden med mera blifvit iakttagna, hafva Revisorerna för granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878, med förmälan att de på begäran från kollegium bekommit berörda länssammandrag för år 1878 utom för Upsala län, hvars i kronoräkenskaperna befintliga extrakt i stället anlåtats, uttalat den åsigt, att de i kollegium granskade jordeboksförändringsextrakten utgjorde den egentliga kontrollen å den debiterade räntan och kronotionden, och att Revisorerna fördenskull, för att underlätta granskningen af länens landsböcker, låtit upprätta ett berättelsen bilagdt generalsammandrag öfver dels rikets samtliga egendomar till antal och mantal, fördelade under de särskilda hufvudnaturerna krono, skatte och frälse, och dels räntor och kronotionde med mera, i afseende å hvilket sammandrag den förenkling vidtagits, att bråk af hemmantalet äfvensom af rusttjenstmarkerna, som i extrakten utförts med vanliga bråk, der utförts med decimaler. Med anledning häraf, och då i afseende å antalet rusthåll och rotar, för hvilka vakansafgift skulle till statsverket erläggas, jemväl saknades generalsammandrag, hafva Revisorerna framhållit önskvärdheten deraf, att

dels kollegium måtte anbefallas att för framtiden årligen till Riksdagens Revisorer aflemna generalsammandrag öfver:

1:o länens jordeboksförändringsextrakt i likhet med det ofvannämnda, och

2:o antalet rusthåll och rotar länsvi, för hvilka vakansafgifterna inginge till statsverket och redovisades i länens räkenskaper under 5 uppräknade, i riksstaten förekommande uppbördstitlar;

dels häradsskrifvarne måtte bemyndigas och förstädigas att för framtiden vid upprättandet af jordeboksförändringsextrakten använda decimalbråk vid angifvande af bråkdelar utaf mantal och rusttjenstmarker, och

dels i sammandragen öfver rusthåll och rotar måtte för bråkdelars uttryckande användas decimaler.

I anledning af härå erhållen nådig remiss af den 22 sistlidne Oktober får kollegium först i underdånighet eriura, att kollegium i underdåniga utlåtanden dels den 6 December 1878, i fråga om Revisorernes anmärkning vid 1876 års landsböcker, meddelat den af Revisorerna nu till en början godkända åsigten, att, sedan kollegii befattning med kronoräkenskaperna, jemlikt Kongl. brefvet den 14 December 1825, upphört, och dessa öfverlemnats direkt till Eders Kongl. Maj:ts och rikets Kammar rätt, de jordeboksförändringsextrakt, som till kollegium inkomme, icke längre vore afsedda att utgöra verifikation till landsboken, ehuru de borde vara öfverensstämmande med de extrakt, som vore kronoräkenskaperna bilagda, utan att hufvudsakliga ändamålet med dem vore att innefatta en kontroll öfver att kollegii föreskrifter om ändringar i jordeböckerna blifvit i orterna behörigen iakttagna, och dels den 2 Maj 1862, angående antagande af mantalet såsom enhet vid skatteberäkningar och redu-

cerande af mantalsbråken till decimaler, af angifna skäl funnit sig ej kunna i underdånighet tillstyrka antagande af decimaler i afseende på mantal, och, som kollegium fortfarande hyser samma åsichter, hvilka i ofvannämnda underdåniga utlåtanden uttals, kan kollegium ej i underdånighet finna något skäl för det begärda generalsammandraget öfver jordeboksförändringsextrakten eller tillstyrka någon ändrad föreskrift till häradsskrifvarne i det hittills följda sättet vid extraktens upprättande.

Beträffande sedan gagnet af de i öfrigt begärda generalsammandragen, anser kollegium sig underdånigst böra erinra, att så väl i äldre som senare tider det alltid varit och ännu är en skyldighet för vederbörande redogörare eller, i nu förevarande fall, kronofogdar och häradsskrifvare att genom ojäfviga skriftliga vittnesbörd styrka beloppet af ej mindre inkomst än utgift vid hvarje tillfälle, då en uppbörd första gången förekommer eller sedermera undergår en förändring, och en pligt för vederbörande revisorer att tillse, det räkenskaperna äro sålunda verifierade. Påtagligt är alltså, att dessa sammandrag icke ega den betydelse, som Riksdagens Revisorer velat med dem afse. Kollegium eger dessutom icke till sitt förfogande de handlingar, på grund af hvilka sammandragen skulle kunna upprättas, till bevis hvarpå kollegium underdånigst anhåller att få anföra angående:

1:o Kavalleriregementenas hästvakansspanmål:

Jemlikt nådigt bref till kollegium den 24 Mars 1791 försattes Östgöta kavalleriregemente och en del af lifregementet till häst på vakans mot kontraherad afgift på 50 år, och hafva derefter tid efter annan Kongl. bref aflåtits till Krigskollegium eller Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande, angående dels nya vakanser och dels förlängning af redan beviljade, utan att kollegium i nåder fått någon vidare del deraf än som lemnats i Kongl. brefven till kollegium den 27 December 1873 och den 30 Januari 1874, hvilka nådiga bref väl meddela uppgifter om de län, der afsutna rusthållsregementen eller delar deraf äro förlagda, men icke om antalet rusthåll af detta slag inom länet;

2:o Vakansafgifter af nyroterad jord och

3:o Vakansafgifter af utsockne frälsehemman i Halland:

De roteringsverk, som å dessa slag af jord upprättats, hafva af Kongl. Maj:t efter nådig fastställelse i original öfverlemnats till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, från hvilka kollegium sedan undfått styrkta afskrifter till egen underdånig efter rättelse. Den nya roteringen har sedermera undergått många förändringar: minskning genom rotelyttningar, hvarigenom nyroterad jord, skyldig att betala vakansafgift, blifvit till effektiv rotering indelad i stället för roterad, men författningsenligt rotefri jord, och förökning genom rotering å nyskattlagd jord, indragna gästgifverier och posthemman med mera. Om alla dessa mångfaldiga förändringar hafva Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande erhållit besked till egen underrättelse och vederbörandes, således äfven uppbördsförvaltningens, förståndigande. Kollegium åter, som väl i jordeböcker och roteringsverk låtit anteckna ny och förändrad roteringskyldighet, men icke haft till åliggande att redovisa för slutsumman af all nyroterad jord inom ett

län, som erlägger vakansafgift, ser sig derföre ock urståndsatt att nu åstadkomma de ifrågasatta generalsammandragen utan ett arbete, för hvilket vederbörande tjänsteman inom kollegium, enligt den nådiga instruktionen af den 14 November 1879, ej är afsedd, och för hvilket ej heller, efter hvad det hittills visat sig, hans tid är tillräcklig;

4:o Vakansafgifter af bergslag:

Redan den 23 April 1872 aflät kollegium särskilda bref till Eders Kongl. Maj:ts Statskontor och Kammarrätten, med bland andra härstädes upprättade förteckningar för år 1871, äfven "en öfver de hemman och lägenheter inom privilegierad bergslag, som enligt Kongl. förordningen den 9 Juni 1871 skola åläggas vakansafgift," och slutligen;

5:o Tillfälliga rotevakansafgifter, (endast öfver antalet sådana rotar, som förut varit anslagna till underofficerares aflöning, men enligt 1877 års Riksdags beslut från och med år 1878 skola ingå till statsverket):

Beträffande dessa afgifter stadgar Kongl. brefvet till Krigskollegium af den 26 Mars 1831, bland annat, att högst ett uppgifvet antal nummer vid hvarje uppräknadt regemente skulle i och för löneregleringen ställas på vakans, och att behörig under rättelse borde lemnas Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande om de kontrakt, som sålunda komme att afslutas. Ett tillägg härtill gjordes genom nådiga brefvet till ofvannämnda myndighet den 30 Juni 1832, men kollegium har icke fått mottaga andra upplysningar i ämnet, än som erhållits af Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 21 December 1877, hvilket är intaget i Svensk författningssamling, och som bland annat stadgar, att uppbörden och redovisningen af de vakansafgifter, hvilka efter 1878 års ingång icke finge af indelta armén disponeras, skulle af kronans allmänna uppbörds män verkställas, men icke innehåller uppgifter om de ifrågavarande rusthållens och rotarnes antal eller om länen, der de äro förlagda.

Stockholm den 26 November 1880.

TÖNNES HELM. WRANGEL.

CARL AUG. FEHR.

FR. BERGSTRÖM.

FR. M. SIVARD.

TH. S. LUNDBERG.

J. LÖFDAHL.

J. K. M. MARTIN.

Föredragande.

R. Sundin.

Kongl. Kammarrättens

underdåniga utlåtande angående en af Riksdagens Revisorer framställd anmärkning vid granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878.

Genom nådig skrifvelse den 22 nästlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t behagat anbefalla Dess och rikets Kammarrätt att inkomma med underdånigt utlåtande

i anledning af hvad uti den nådiga skrifvelsen bilagdt transsumt af Riksdagens senast församlade Revisorers berättelse förekommer derom, att, ehuru de förteckningar öfver alla under år 1878 af vederbörande uppborrdsmän utfärdade attester och qvittens rörande af dem handlagda ärenden angående bevillning för gifva, testamente, fideikommiss och arf, hvilka enligt 6 och 7 §§ af nådiga förordningen den 11 December 1811 till Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande öfverlemnas, jemlikt 8 § i berörda förordning, jemförd med nådiga cirkuläret den 31 Augusti 1877, skolat inom utgången af Juli 1879 till Kammarrätten insändas, sådane förteckningar ännu icke vid afgifvandet af Revisorernes berättelse den 15 nästlidne Oktober inkommit från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs och Örebro län.

Till fullgörande af berörda nådiga föreskrift får Kammarrätten, som från sin revisionsafdelnings första kontor infordrat underdånigst bifogade yttrande i ämnet, i fråga om anledningen till dröjsmålet med nu ifrågavarande förteckningars införskaffande underdånigst åberopa innehållet af samma yttrande med underdånig erinran tillika, att den tid, inom hvilken Skaraborgs och Örebro läns liksom öfriga länens landsböcker för år 1878 bort vara till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ingifna för att genast derefter till Kammarrätten insändas, enligt Statskontorets kungörelse den 21 September 1869, utgått först den 31 Oktober 1879, samt att för granskningen af nämnda räkenskaper i Kammarrättens revisionsafdelning genom den för embetsverket gällande nådiga instruktion faststälts en tid af ett år från den dag, räkenskapen blifvit till revisionsafdelningen aflemnad.

Emellertid har Kammarrätten i anledning af hvad Riksdagens Revisorer anmärkt i afseende å ofvan omförmälda förteckningar rörande bevillning för gifva, testamente, fideikommiss och arf förstänadigt vederbörande revisionskontor att vaka deröfver, att dylika förteckningar på föreskrifven tid till Kammarrätten inkomma.

Stockholm den 19 November 1880.

C. O. V. BURÉN.

C. A. JUEL.

AXEL LILJENSTOLPE.

B. A. EKSTRÖM.

ERNST J. BIÖRCK.

J. E. ELLIOT.

A. H. BIÖRKLUND.

Referent.

J. Kjellén.

Kammarrättens Revisionsafdelnings
1:sta kontors yttrande.

Ödmjukt memorial.

Sedan Kongl. Kammarrätten genom beslut den 8 innevarande månad ålagt revisionsafdelningens första kontor att afgifva yttrande i anledning af Riksdagens se-

nast församlade Revisorers vid verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 framställda erinran derom att, ehuru de förteckningar öfver alla under år 1878 af vederbörande upp- bördsmän utfärdade attester och qvittens, rörande af dem handlagda ärenden angående bevillning för gäfva, testamente, fideikommiss och arf, hvilka enligt 6 och 7 §§ af Kongl. förordningen den 11 December 1811 till Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande böra öfverlemnas, jemlikt 8 § i berörde förordning, jemförd med Kongl. cirkuläret den 31 Augusti 1877, skolat inom utgången af Juli månad 1879 till Kammarrätten insändas, sådana förteckningar ännu icke vid revisionsberättelsens afgifvande den 15 Oktober 1880 inkommit från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs och Örebro län, får kontoret till fullgörande af denna föreskrift vördsamt anföra:

att då förteckningarne angående bevillning för gäfva, testamente, fideikommiss och arf äro att anse såsom verifikationer till kontot "allmän bevillning" i fögderiers och städers specialräkningar samt följaktligen ej äro behöfliga förr än vid landsbokens granskning, någon åtgärd från revisionskontorets sida för inbekommande af dylik förteckning, i händelse sådan icke blifvit inom stadgad tid till Kongl. Kammarrätten insänd, ej ansetts erforderlig förr än i sammanhang med granskningen af vederbörande landsbok, då förteckningen, derest densamma fortfarande uteblifvit, i likhet med andra räkenskapen tillhörande men densamma ej bilagda verifikationer genom anmärkning infodrats;

att, efter det revisionen af Skaraborgs läns landsbok för år 1878 blifvit fullbordad, anmärkning i anledning deraf, att rapporter angående bevillning af testamenten m. m. för nämnda år icke jemlikt Kongl. cirkuläret den 31 Augusti 1877 från länet inkommit, utfärdats och till Kongl. Kammarrätten ingifvits den 30 sistlidne September, hvarefter, och sedan berörde anmärkning den 6 nästlidne Oktober med vederbörande kommunicerats, ifrågavarande handlingar den 15 innevarande månad till Kongl. Kammarrätten aflemnats; samt

att förteckningar rörande bevillning af testamenten m. m. inom Örebro län år 1878 till Kongl. Kammarrätten inkommit den 18 sistlidne Oktober, vid hvilken tid granskningen af detta läns landsboksräkenskaper för sistberörda år ej var afslutad.

Stockholm af Kongl. Kammarrättens revisionsafdelnings första kontor den 16 November 1880.

Axel Lundgren.

Upsala universitets Kanslers

underdåniga utlåtande, i anledning af Riksdagens Revisorers framställda anmärkningar vid granskning af universitetets räkenskaper för år 1878.

Genom remiss den 22 nästlidne Oktober har Kanslersembetet för Upsala universitet fått emottaga Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning att efter vederbörandes hörande afgifva underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers gjorda framställning af åtskilliga anmärkningar dels i afseende på universitetets hufvudbok för år 1878, dels i afseende på universitetets bokföring, och får Kanslersembetet, som till åtlydnad af denna nådiga befallning infordrat yttrande af det Större akademiska konsistoriet, härmed underdånigst öfverlemnna, jemte remissakten, konsistoriets till Kanslersembetet den 11 innevarande månad afgifna utlåtande, till hvilket Kanslersembetet för egen del icke har något att tillägga.

Stockholm den 27 December 1880.

HENNING HAMILTON.

Carl Rogberg.

Det **Större akademiska konsistoriets**
yttrande.

Till Kanslersembetet för Kongl. universitetet i Upsala.

Med anledning af nådig remiss den 22 sistlidne Oktober, har Kanslersembetet den 2 derpåföljde November anmodat Konsistoriet att inkomma med yttrande och förslag öfver de anmärkningar, som vid verkställd granskning af statsverkets med dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1878 blifvit af Riksdagens Revisorer mot universitetet framställda, och i hvilket afseende anmärkts, dels att uti universitetets hufvudbok universitetets skuld till Riksgäldskontoret vid 1878 års början vore upptagen till 4,500 kronor, men att, då denna skuld, utgörande återstoden af ett under åren 1824 och 1825 utbekommet biblioteksbyggnadslån, enligt Riksgäldskontorets låneliggare vid revisionsårets början utgjorde 4,482 kronor 22 öre, Revisorerne velat fästa uppmärksamheten å olikheten i berörda uppgifter, hvarjemte Revisorerne funnit anmärkningsvärdt, att omförmälda summa, 4,500 kronor, blifvit i universitetets räkenskaper in- och utbalanserad både såsom tillgång och skuld, dels ock att, hvad vidare beträffade universitetets räkenskaper, Revisorerne velat framhålla önskvärdheten deraf, att Upsala universitets bokföring måtte ställas i närmare öfverensstämmelse med den vid Lunds universitet iakttagna, hvilken sist-

nämnda syntes i afseende å reda och åskådlighet ega ett afgjordt företräde; och får det Större konsistoriet, efter inhemtande af drätselnämndens vid universitetet utlåtande och i enlighet dermed, i ödmjukhet anföra:

att, hvad angår skilnaden i uppgifterna om verkliga beloppet vid 1878 års början af universitetets återstående biblioteksbyggnadslån, det Större konsistoriet, som icke eger kännedom om, huru räkningen angående detta lån blifvit förd i Riksgäldskontoret och icke har något skäl att antaga, att i universitetets räkenskaper angående samma lån någon felaktighet förelupit, icke kan förklara anledningen till den anmärkta skiljaktigheten och endast kan upplysa, att hittills från Riksgäldskontoret icke förekommit någon anmärkning mot de särskilda belopp, som från universitetet ärligen till Riksgäldskontoret inlevererats såsom ränta och amortering å skulden, äfvensom att ifrågavarande lån varit uppfördt å ett särskildt så kalladt skuldammorteringskonto, å hvilket något annat lån icke varit fördt, samt att, sedan lånet med innevarande år blifver till fullo till Riksgäldskontoret inbetaldt, berörda skuldammorteringskonto kommer att ur räkenskaperna utgå; samt

att vidkommande anmärkningen mot bokföringsmetoden vid Upsala universitet det Större konsistoriet icke kan afgifva annat yttrande än att, i sammanhang med uppgörande af ny stat för universitetet, hvars utarbetande förestår före 1882 års utgång, det Större konsistoriet vill taga i öfvervägande, huruvida ändring i räkenskapernas förande lämpligen kan och bör vidtagas.

Upsala den 11 December 1880.

C. Y. SAHLIN.

Kongl. universitetets rektor.

C. A. TORÉN.

P. HEDENIUS.

FRITHIOF HOLMGREN.

E. V. NORDLING.

H. TH. DAUG.

TH. HAGBERG.

J. T. NORDLING.

MARTIN JOHANSSON.

G. Ekeroth.

Direktionens öfver Veterinärinstituet

underdåniga utlåtande angående Riksdagens Revisorers anmärkningar vid institutets räkenskaper för år 1878.

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning, genom remiss af den 22 nästlidna Oktober, att inkomma med utlåtande i anledning af Riks-

dagens Revisorers framställda anmärkningar vid granskning af Veterinärinstitutets räkenskaper för år 1878, får direktionen öfver institutet underdånigst anföra:

att, hvad först angår redogörelse angående antalet underhållsdagar för de vid institutet intagna kreatur, hvarken i Eders Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för Veterinärinstitutet af den 24 Maj 1867 eller annorstädes föreskrift meddelats derom, att sådan redogörelse skolat räkenskapen biläggas, men att, ehuru antalet underhållsdagar kan finnas af de vid räkenskapen fogade stallrapporterna, direktionen vidtagit åtgärder, hvarigenom särskild uppgift öfver ifrågavarande underhållsdagar kommer att biläggas redogörelsen; samt

att, beträffande uppbördsverifikationer, äfven sådana handlingar skola, i följd af direktionens beslut, från och med innevarande år komma att vidfogas räkenskapen.

Stockholm den 3 November 1880.

C. M. BJÖRNSTJERNA.

EDW. EDHOLM.

H. BIEL.

C. NORDENFALK.

Axel von Heijne.

Register.

A.

	Sid.	Revisions- berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Afvittringar</i> och skiften	130.		
<i>Akademien</i> , svenska	» 247.		
» Vetenskaps-	» 248.		
» Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-	» 252.		
» för de fria konsterna	» 254.		
» Landtbruks-	» 131.		352.
» Musikaliska	» 255.		
<i>Aktoratsräkning</i> , Kammarrättens	» 173.		
<i>Allmänna bevaringsfonden</i>	» 38.		
<i>Alnarps</i> landtbruksinstitut	» 139.		
<i>Amiralitetskrigsmanskassan</i>	» 278.		
<i>Arfprinsens palats</i>	» 4.		
<i>Arméförvaltningen</i>	» 24.		312.
<i>Armén</i> , indelta, kostnader för	» 40.		
» värfvade » »	» 40.		
<i>Arméns pensionskassa</i>	» 274.		
<i>Arméns styrka</i>	» 52.		
<i>Artilleridepartement</i> , Arméförvaltningens	» —		314.

B.

<i>Barnbördshuset</i> , allmänna	» 243.
<i>Barnhus</i> , Stockholms allmänna	» 263.
<i>Barnhusfonden</i> , allmänna	» 261.
<i>Barthélemy</i> , S:t, kolonien	» 196.
<i>Beklädnadsdirektionernas</i> vid indelta regementena redogörelser; sammandrag af	» 36.
<i>Beklädnadsfonderna</i> vid indelta roterade infanteriet	» 38.

	Revisions- berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Bevaringen, kostnader för</i>	Sid. 41.	
<i>Bevåringsbeklädnadsdirektionernas redogörelser; samman- drag af</i>	» 37.	
<i>Bevåringsbeklädnadsfonderna</i>	» 38.	
<i>Bevåringsfonden, allmänna</i>	» 38.	
<i>Bevåringsmanskapets invalid- och pensionsfond</i>	» 38.	
<i>Bibelkommissionen</i>	» 268.	
<i>Biblioteket, Kongl.</i>	» 205.	
<i>Blinda och döfstumma, allmänna institutet för</i>	» 255.	
<i>Borås, tekniska elementarskolan i</i>	» 235.	
<i>Bränvinskontrollbyrån</i>	» 195.	
<i>Böda, skogsskolan å</i>	» 193.	

C.

<i>Carl XV, Husarregementet</i>	» —	323.
<i>Centralinstitutet, gymnastiska</i>	» 236.	
<i>Chalmerska slöjdskolan</i>	» 235.	
<i>Civila departement, Arméförvaltningens</i>	» —	326.
<i>Civildepartementet</i>	» 86.	
<i>Civilstatens pensionsinrättning</i>	» 270.	

D.

<i>Danielslund, skogsskolan vid</i>	» 193.	
<i>Danviks hospital</i>	» 262.	
<i>Domkyrkorna</i>	» 266.	
<i>Drottningholms slott</i>	» 5.	
<i>Drottninghuset</i>	» 257.	
<i>Döfstumma och blinda, allmänna institutet för</i>	» 255.	

E.

<i>Ecklesiastikdepartementet</i>	» 201.	
<i>Ekonomiska kartverket</i>	» 95.	
<i>Elementarskolan, nya</i>	» 218.	
<i>En per mille-fonden</i>	» 38.	
<i>Eskilstuna, tekniska elementarskolan i</i>	» 235.	

	F.	Revisions- berättelsen.	Utlåtande.
<i>Finansdepartementet</i>	Sid.	150.	
<i>Flottans station i Karlskrona</i>	»	—	331.
» » <i>i Stockholm</i>	»	—	334.
<i>Folkskolslärarnes pensionsinrättningar</i>	»	288.	
<i>Folkskolslärareseminarium för kvinnliga elever</i>	»	218.	
<i>Folkundervisningen</i>	»	230.	
<i>Folkundervisningens normalskola</i>	»	232.	
<i>Fonder, af Statskontoret förvaltade</i>	»	38.	
<i>Fortifikationen, chefen för</i>	»	—	318.
<i>Fortifikationsdepartement, Arméförvaltningens</i>	»	—	317.
<i>Fångvårdsstyrelsen</i>	»	18.	
<i>Förenade mötespassvolansfonden</i>	»	38.	

G.

<i>Garnisonssjukhuset, allmänna</i>	»	58.	
<i>Gefle navigationsskola</i>	»	80.	340.
<i>General-landtmäterikontoret</i>	»	93.	
<i>General-poststyrelsen</i>	»	177.	
<i>Generalstabens topografiska arbeten</i>	»	56.	
<i>General-tullstyrelsen</i>	»	183.	
<i>Geologiska undersökningar; anslag för fortsättning af</i>	»	148.	
<i>Gripsholms Kongl. lustslott</i>	»	6.	
<i>Gymnastiska centralinstitutet</i>	»	236.	
<i>Göta hofrätt</i>	»	14.	
<i>Göteborgs navigationsskola</i>	»	80.	337.

H.

<i>Haga lustslott</i>	»	8.	
<i>Handels- och sjöfartsfonden</i>	»	147.	
<i>Handelsflottans pensionsanstalt</i>	»	281.	
<i>Hernösands navigationsskola</i>	»	80.	345.
<i>Hof- och slottsstaterna</i>	»	3.	
<i>Hofrätt, Göta</i>	»	14.	
» <i>Svea</i>	»	13.	
» <i>Skåne och Blekinge</i>	»	16.	
» <i>Krigs</i>	»	17.	
<i>Hospitals- och barnhusfonden, allmänna</i>	»	261.	

	Sid.	Revisions-berättelsen	Utlåandet.
<i>Hufvudtiteln, första</i>	3.		
» <i>andra</i>	10.		
» <i>tredje</i>	20.		
» <i>fjerde</i>	24.	312.	
» <i>femte</i>	60.	329	
» <i>sjette</i>	86.	346.	
» <i>sjunde</i>	150.	356.	
» <i>åttonde</i>	201.	362.	
» <i>nionde</i>	270.		
<i>Hunneberg, skogsskolan å</i>	193.		
<i>Hvitfeldtska stipendiefonden</i>	227.		
I.			
<i>Indelta armén, kostnader för</i>	40.		
<i>Indragningsstaterna, Pensions- och</i>	270.		
<i>Intendentsdepartement Arméförvaltningens</i>	—	320.	
<i>Invalidfond, bevaringsmanskapets</i>	38.		
<i>Invalidhusfonden</i>	38.		
J.			
<i>Jemtlands län, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i</i>	—		348.
<i>Jemtlands roteringskassa</i>	59.		
<i>Jernvägsbyggnader, statens</i>	108.		
<i>Jernvägstrafik, statens</i>	116.		
<i>Jernvägstrafiks statens, pensionsinrättningar</i>	282.		
<i>Jordeboksväsendet</i>	154.		
<i>Justitiedepartementet</i>	10.		
<i>Justitiekanslersembetet</i>	13.		
<i>Justitierevisionen</i>	11.		
K.			
<i>Kabinettskassan</i>	20.		
<i>Kalmar navigationsskola</i>	80.	344.	
<i>Kammarkollegium</i>	152.	356.	
<i>Kammarrätten</i>	171.	346, 359.	
<i>Kammarrättens aktoratsräkning</i>	173.		
<i>Karlshamns navigationsskola</i>	80.	344.	
<i>Karlskrona, militärchefen i</i>	—	331.	
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet</i>	226.		
<i>Karteverket, ekonomiska</i>	95.		
<i>Komitéer, kostnader för</i>	296.		

	Revisions- berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Kommerskollegium</i>	Sid. 88.	
<i>Kongl. Biblioteket</i>	» 205.	
<i>Kongl. och Hvitfeldtska stipendiefonden</i>	» 227.	
<i>Konsistorierna</i>	» 208.	
<i>Konsistorium</i> i Göteborg	» 214.	
» i Hernösand	» 216.	
» i Kalmar	» 214.	
» i Karlstad	» 214.	
» i Linköping	» 208.	
» i Lund	» 212.	
» i Skara	» 210.	
» i Stockholm	» 216.	
» i Strengnäs	» 210.	
» i Upsala	» 208.	
» i Vesterås	» 210.	
» i Vexjö	» 212.	
» i Visby	» 216.	
<i>Konstantinopel</i> , anslag till underhåll af svenska kronans egendom i	» 21.	
<i>Konsulsfonden</i>	» 22.	
<i>Kontrollverket</i>	» 170.	
<i>Konung Karl XV</i> , Husarregementet	» —	323.
<i>Krigshofrätten</i>	» 17.	
<i>Krigsskolan</i>	» 57.	
<i>Kronoräkenskaper</i> , Stockholms stads, och länens landsböcker	» 102.	

L.

<i>Landsböcker</i> och kronoräkenskaper, länens	» 102.	
<i>Lantbruksakademien</i>	» 131.	352.
<i>Lantbruksinstitut</i> , Ultuna	» 135.	354.
» Alnarps	» 139.	
<i>Lantförsvarsdepartementet</i>	» 24.	312.
<i>Lantmäterikontoret</i>	» 93.	
<i>Lifräddningsstationerna</i>	» 79.	
<i>London</i> , svenska kyrkan i	» 21.	
<i>Lotsstyrelsen</i>	» 75.	
<i>Lunds universitet</i>	» 224.	
<i>Länräkenskaperna</i> , sammandrag af	» 102.	

	Sid.	Revisions-berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Lärarinneseminarium</i>		228.	
<i>Läroverken</i>	»	208.	

M.

<i>Malmö navigationsskola</i>	»	80.	342.
» tekniska elementarskola	»	235.	
<i>Marinförvaltningen</i>	»	60.	329.
<i>Manufakturförlagslånefonden</i>	»	166.	
<i>Medicinalstyrelsen</i>	»	237.	
<i>Militieboställsfonden</i>	»	38.	
<i>Musikaliska akademien</i>	»	255.	
<i>Myntverket</i>	»	168.	
<i>Mötespassevolansfonden, förenade</i>	»	38.	

N.

<i>Nationalmuseum</i>	»	206.	
<i>Naturhistoriska riksmuseum</i>	»	248.	
<i>Navigationsskolorna</i>	»	80.	336.
<i>Norrbottens hästjägaresquadrons fond</i>	»	38.	
<i>Norrköpings tekniska elementarskola</i>	»	235.	
<i>Nya elementarskolan i Stockholm</i>	»	218.	

O.

<i>Omberg, skogsskolan å</i>	»	193.	
-------------------------------------	---	------	--

P.

<i>Palmqvistska fonden till Stockholms befästade</i>	»	38.	
<i>Pensionsanstalt, handelsflottans</i>	»	281.	
<i>Pensionsinrättning, civilstatens</i>	»	270.	
» folkskolelärares	»	288.	
» statens jernvägstrafiks	»	282.	
» telegrafverkets	»	286.	
<i>Pensionskassa, arméns</i>	»	274.	
<i>Pensions- och indragningsstaterna</i>	»	270.	
<i>Pensionsfond, beväringsskapets</i>	»	38.	
<i>Postverket</i>	»	177.	

R.

	Sid.	Revisions- berättelsen.	Utlåtanden.
<i>Reservationer</i>	Sid.	299.	
<i>Riddarholmskyrkan</i>	»	176.	
<i>Rikets ekonomiska kartverk</i>	»	95.	
<i>Riksarkivet</i>	»	203.	
<i>Riksmuseum, naturhistoriska</i>	»	248.	

S.

<i>S:t Barthélemy</i>	»	196.	
<i>Sammandrag öfver samtliga allmänna verks och inrättningars tillgångar och skulder</i>	»	290.	
<i>Seminarium för bildande af lärarinnor</i>	»	228.	
<i>Serafimerlasarettet</i>	»	259.	
<i>Sillre, skogsskolan å</i>	»	193.	
<i>Sjöfartsfonden</i>	»	147.	
<i>Sjöförsvarsdepartementet</i>	»	60.	329.
<i>Sjökartekontoret</i>	»	73.	
<i>Sjökrigsskolan</i>	»	71.	329.
<i>Skara veterinärinrättning</i>	»	246.	
<i>Skiften och afvittringar</i>	»	130.	
<i>Skogsinstitutet</i>	»	192.	
<i>Skogsskolorna</i>	»	193.	
<i>Skogsstyrelsen</i>	»	187.	
<i>Skånska hofrätten</i>	»	16.	
<i>Slottet, Kongl., anslag till reparationer å</i>	»	3.	
<i>Slöjdskolan i Stockholm</i>	»	235.	
<i>Statens jernvägsbyggnader</i>	»	108.	
» <i>jernvägstrafik</i>	»	116.	
<i>Statistiska tabellkommissionen</i>	»	92.	
<i>Statskontoret</i>	»	158.	347.
<i>Statskontorets fonder</i>	»	38.	
<i>Stockholm, militärchefen vid Flottans station i</i>	»	—	334.
» <i>varfschefen</i> » » »	»	—	335.
<i>Stockholms navigationsskola</i>	»	80.	336.
<i>Stockholms slott, anslag till reparationer å</i>	»	3.	
» » » » <i>brandväsendet och yttre lys-</i> <i>hållningen å</i>	»	4.	
» <i>st ds undervisningsverk</i>	»	218.	

	Revisions- berättelsen	Utlåtandet
<i>Stockholms stads kronoräkenskaper</i> ... .. Sid.	102.	
» » <i>läroverks byggnadsfond</i> ... .. »	218.	
<i>Strömsholms slott</i> ... .. »	9.	
<i>Stuteriöfverstyrelsen och stuterierna</i> ... .. »	142.	
<i>Stämpelpapperssuppbörden</i> ... .. »	167.	
<i>Svartsjö slott</i> ... .. »	5.	
<i>Svea hofrätt</i> ... .. »	13.	
<i>Svenska akademien</i> ... .. »	247.	
T.		
<i>Tabellkommissionen, statistiska</i> ... .. »	92.	
<i>Teatrarne, Kongl.</i> ... .. »	198.	
<i>Tekniska skolorna</i> ... .. »	235.	
<i>Tekniska högskolan</i> ... .. »	233.	
<i>Telegrafverket</i> ... .. »	181.	
<i>Telegrafverkets pensionsinrättningar</i> ... .. »	286.	
<i>Tierp, skogsskolan å</i> ... .. »	193.	
<i>Tillgångar och skulder, allmänna verks; sammandrag af</i> ... .. »	290.	
<i>Tillverkningsafgifter; byrån för kontrollen å</i> ... .. »	195.	
<i>Topografiska arbeten, generalstabens</i> ... .. »	56.	
<i>Treffenberg C., Landshöfding</i> ... .. »	—	350.
<i>Trosspassevolansfonden</i> ... .. »	38.	
<i>Trädgårdsföreningens elevskola</i> ... .. »	141.	
<i>Tullverket</i> ... .. »	183.	
U.		
<i>Ulriksdals Kongl. lustslott</i> ... .. »	7.	
<i>Ultuna landtbruksinstitut</i> ... .. »	135.	354.
<i>Universitet, Upsala</i> ... .. »	221.	362.
» <i>Lunds</i> ... .. »	224.	
<i>Utrikesdepartementet</i> ... .. »	20.	
V.		
<i>Vadstena krigsmanshusfond</i> ... .. »	38.	
<i>Vesternorrlands län, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i</i> ... .. »	—	349.
<i>Westerstrand C. A., Registrator</i> ... .. »	—	356.
<i>Vesterviks navigationsskola</i> ... .. »	80.	343.
<i>Vetenskapsakademien</i> ... .. »	248.	
<i>Veterinärinrättningen i Skara</i> ... .. »	246.	
<i>Veterinärinstitutet</i> ... .. »	244.	363.
<i>Visby navigationsskola</i> ... .. »	80.	343.
<i>Vitterhetsakademien</i> ... .. »	252.	

	Sid.	Revisions- berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Volontärvakanstonden</i>	Sid.	38.	
<i>Väddö kanals räkenskaper</i>	»	106.	
<i>Väg- och vattenbyggnader, styrelsen för</i>	»	105.	351.
<i>Värfvade armén</i>	»	40.	

Ö.

<i>Öfverintendentsembetet</i>	»	175.	
<i>Öfverståthållarembetet</i>	»	98.	
<i>Örebro tekniska elementarskola</i>	»	235.	

RÄTTELSE.

Sid. 12	rad. 8	nedifr.		står: besparing	läs: besparingar
" 14	" 18	uppfir.		" anordnande	" anordnade
" 16	" 5	"		" Leverans	" Leverering
" 17	" 2	"		" redovisat	" redovisats
" 30	" 2	"	(under rubrik: "Anslag")	" 90,000	" — —
" "	" 3	"	"	" — —	" 90,000
" 31	" 13	"	(under rubrik: "fordringar" m. m.)	" 67,806: 56.	" — —
" "	" 14	"	"	" — — —	" 67,806: 56.
" 47	" 2	nedifr.	(under rubrik: "Omföring")	" 15,260: 87.	" 15,216: 87.
" 66, 68	" 2	uppfir.		" Reservation från år 1879	" Reservation från år 1877
" 77	" 2	nedifr.	(under rubrik: "Kredit: omföring")	" — — —	" 254,488: 26.
" 81				" Revisorerne etc.	" § 1. Revisorerne etc.
" 103	" 2	"	(under rubrik: "Proprieбалans")	" 5,752: 15.	" 5,752: 51.
" 127	" 10	"		" Röhrewund	" Röhren und
" 128	" 1	"		" hvilka	" hvilkas
" 139	" 2	"		" fordringar	" fordringsegare
" 198	" 11	uppfir.		" och erhållet förskott	" erhållet förskott